

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BABINÁ

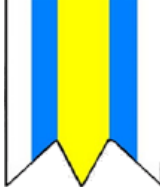
PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2025 - 2034

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná na roky 2025 - 2034
Územné vymedzenie :	Banskobystrický kraj, okres Zvolen, obec Babiná – ŠÚJ 518166
Územný plán obce schválený:	Áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2025 - 2034
Verzia	2.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Babiná	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj	Banskobystrický kraj
Okres	Zvolen
Región	Pliešovská kotlina
Nadmorská výška	48°26'07"S 19°05'28"V
Poloha	418 m n. m.
Rozloha	22,17 km ² (2 217 ha)
Počet obyvateľov:	544 (31. 12. 2024)
Hustota obyvateľstva:	24,54 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	962 61
ŠÚJ	518166
EČV	ZV, AA, EL, *
Tel. predvoľba	+421-45
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad
	Horná 97/2, 962 61 Dobrá Niva
Web:	www.babina.sk
E-mail:	obec@babina.sk
Telefón:	045/53 84 116
Fax:	045/53 84 225

OBSAH

1 ÚVOD	5
ANALYTICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BABINÁ	13
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	14
2.1. HISTÓRIA OBCE	14
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	15
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	27
2.4. DOPRAVA.....	33
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	36
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	44
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	53
2.8. BÝVANIE	55
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	57
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	59
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	60
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	63
2.13. ŠPORT	63
2.14. KULTÚRA	64
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	66
2.16. STRAVOVACIE A REŠTauračné SLUŽBY	66
2.17. CESTOVNÝ RUCH	67
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE	67
2.19. SAMOSPRÁVA.....	72
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.....	73
2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR.....	74
3 SWOT ANALÝZY	75
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	78
3.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	79
3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	80
3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	81
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	82
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	83
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	84
3.8 KULTÚRA.....	85
3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	85
3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	86
3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	87
3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE BABINÁ.	88
STRATEGICKÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BABINÁ.....	96
4 VÍZIA A POSLANIE OBCE BABINÁ	97
5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE	100
PROGRAMOVÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BABINÁ	108
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	109
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	109
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	110
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	111
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	111
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	112
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	113
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	114
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	114
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	115
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	115
6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	116
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	116
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	117
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	118
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	118
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	119
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO.....	120

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	120
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	121
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	122
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	122
REALIZAČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BABINÁ	124
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE BABINÁ	125
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR	126
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN.....	128
8 AKČNÝ PLÁN	129
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	129
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	130
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	132
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	133
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	135
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	137
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	138
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	139
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	140
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	141
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	142
FINANČNÁ ČASŤ PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE BABINÁ	144
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	145
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	149
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	150
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	152
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	153
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	154
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	155
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	157
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	158
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	159
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	160
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	161
10 ZÁVER 163	
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	163

1 ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná s výhľadom do roku 2033 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Babiná sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Babiná, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná na roky 2025 - 2034
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OcZ a komisií, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou webovej stránky obce, stránky obce na sociálnej sieti FB, prostredníctvom zasadnutí OcZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2024 - 2025 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
2024												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												
2025												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z., 113/2022 Z. z., **311/2023 Z. z.**), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		
Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Babiná je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe:

Miestnej úrovne

- **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- **Viacročný rozpočet**
- **ÚPN Babiná**

Národnej úrovne prostredníctvom dokumentov

- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).
- Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
- Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
- Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
- Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
- Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
- Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
- Národná stratégia cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike (2015)
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu do roku 2020 (2013)
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (2014)

- Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy – aktualizácia (2018)
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja (2001)
- Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2030 (2019)
- Koncepcia implementácie Agendy 2030 v medzinárodnom prostredí (2017)
- Aktualizácia Národného programu podpory zdravia v Slovenskej republike (2014)
- Koncepcia Štátnej politiky zdravia Slovenskej republiky (2008)
- Akčný plán pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky V. (2019)
- Strategický rámec v oblasti starostlivosti o zdravie pre roky 2014 až 2030 (2013)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 – 2030
- Dokumenty/stratégie/plány SR vzťahujúce sa k plneniu jednotlivých kritérií základných podmienok

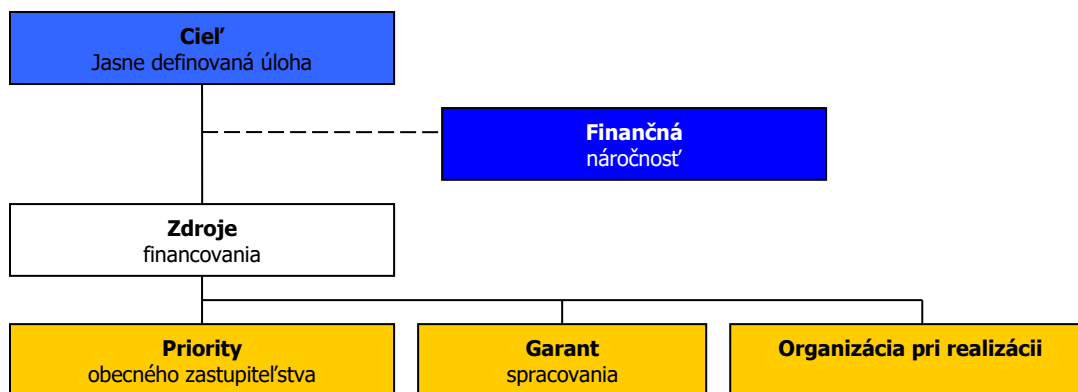
Nadnárodnej úrovne

- K programovým dokumentom Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov patria:
- Zmluva o fungovaní Európskej únie
- Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
- Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
- Rámcový dohovor o ochrane a trvalo udržateľnom rozvoji Karpát (2003)
- Stratégia EÚ pre Dunajský región
- Revízia Akčného plánu Stratégie EÚ pre dunajský región (júl 2019)
- BIELA KNIHA: Plán jednotného európskeho dopravného priestoru – vytvorenie konkurencieschopného dopravného systému účinne využívajúceho zdroj, COM(2011) 144 v konečnom znení
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie,
- COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízkoemisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050,
- COM(2011) 112 v konečnom znení
- Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Horizont Európa (2021 – 2027)
- LIFE (oblasť ochrany biodiverzity, prechodu na obehové hospodárstvo, adaptácie na zmenu klímy a podpory obnoviteľných zdrojov energie)
- Erasmus (oblasť rozvoja vzdelávania a odbornej prípravy zameraného na inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie)
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania
- Európsky pilier sociálnych práv (2017)

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Babiná je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Babiná. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

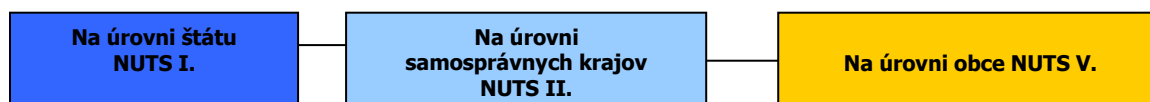
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z., 113/2022 Z. z., **311/2023 Z. z.**), sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Banskobystrický samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaisťovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2021 - 2027.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Babiná nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Babiná boli použité aj prognostické údaje. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Babiná má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a cieľov politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“) - Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027 (ďalej aj „PD SR“) je základný strategický dokument s celoštátnym dosahom, ktorý vypracuje Slovenská republika (ďalej len „SR“) za účasti partnerov a ktorým sa stanoví stratégia, priority a opatrenia pre účinné a efektívne využívanie prostriedkov z fondov politiky súdržnosti Európskej únie (ďalej len „EÚ“) na programové obdobie 2021 – 2027. PD SR uzatvorí Slovenská republika s Európskou komisiou (ďalej aj „EK“).

Európska komisia zverejnila v máji 2018 návrh viacročného finančného rámca EÚ na roky 2021 – 2027 a návrh legislatívneho balíka pre politiku súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 – 2027.

Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú:

Investovanie do rastu a zamestnanosti

Európska územná spolupráca

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

- 1. Inteligentnejšia Európa**
- 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa**
- 3. Prepojenejšia Európa**
- 4. Sociálnejšia Európa**
- 5. Európa bližšie k občanom.**

Jednotlivé členské štáty majú podľa návrhu všeobecného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza (ďalej len „návrh všeobecného nariadenia EÚ“) povinnosť predložiť svoje partnerské dohody v súlade s princípom partnerstva.

Na úrovni SR sa uskutočnil proces identifikácie investičných priorít SR na roky 2021 – 2027 v rámci piatich cieľov politiky súdržnosti, ktoré sú súčasťou návrhu PD SR. Tento proces pozostával z niekoľkých etáp, do ktorých bolo zapojené široké spektrum odborníkov z radov ústredných orgánov štátnej správy, územnej samosprávy, akademickej obce, profesijných a záujmových združení, mimovládnych neziskových organizácií a pod. Aby sa zabezpečila čo najširšia reprezentatívnosť odborných pohľadov z celého Slovenska, bol v apríli 2019 uskutočnený online dotazníkový prieskum.

Výstupy dotazníkového prieskumu boli následne konzultované s príslušnými rezortmi – ministerstvami zodpovednými za tematické oblasti podpory v rámci jednotlivých cieľov politiky súdržnosti na programové obdobie 2021 – 2027. Súčasťou tohto procesu boli aj predbežné úvahy o tvorbe tzv. strategických projektov (projekty strategického významu). Pre príslušné ciele boli v spolupráci so sociálno-ekonomickými partnermi vypracované tzv. návrhové listy, v ktorých sa zadefinovali podrobnejšie návrhy opatrení aj s odôvodnením, prečo je potrebná ich realizácia, ďalej cieľová skupina, ktorej sa budú dotýkať, ale aj súlad s prílohou D Správy o Slovensku 2019 – požičným dokumentom EK.

Ďalším krokom bol analytický hierarchický proces, cieľom ktorého bolo prostredníctvom nezávislých hodnotiteľov (odborníci z analytických útvarov), prideliť identifikovaným prioritám v rámci jednotlivých cieľov váhy, tzn. zoradiť ich na základe troch hlavných kritérií – závažnosti, naliehavosti a realizovateľnosti. Výsledky tohto procesu boli predstavené v materiáli „Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027“, ktorý schválila Rada vlády SR pre politiku súdržnosti 2021 – 2027 dňa 3. októbra 2019. Na základe tohto procesu bola zahájená aj príprava návrhu PD SR, ako hlavného strategického dokumentu SR pre využívanie fondov politiky súdržnosti EÚ po roku 2020.

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Podpora budovania ľudských zdrojov vo výskume a vývoji
	Podpora budovania a modernizácie centrálnej infraštruktúry prevýskum a vývoj
	Podpora účasti slovenských subjektov v Európskom výskumnom a inovačnom priestore
	Využívanie výhod digitalizácie pre občanov, podniky a vlády
	Podpora rozvoja digitálneho a údajového hospodárstva a digitálna transformácia širšej ekonomiky, výskum a vývoj a aplikovanie
	moderných technológií s cieľom zvyšovať inovatívnu výkonnosť
	Slovenska a eliminovanie negatívneho dopadu digitalizácie na spoločnosť
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania

	Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručnosti pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
3. Prepojenejšia Európa	Cestná doprava Dobudovanie diaľničných spojení TEN-T Výstavba rýchlostných ciest Modernizácia a výstavba ciest I. triedy vrátane modernizácie mostov Zlepšenie regionálnej dopravnej obslužnosti Železničná doprava Modernizácia železničnej infraštruktúry zaradenej do siete TEN-T a železničných uzlov Podpora regionálnej železničnej dopravy Vodná doprava Modernizácia infraštruktúry vodnej dopravy zaradenej do TEN-T Pomoc prevádzkovateľom plavidiel vnútrozemskej plavby pri zavádzaní technológií ekologizácie plavidiel
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien, cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom, až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti,

ktorá je cieľom politiky súdržnosti EÚ na programové obdobie 2021 - 2027. Politika súdržnosti EÚ má aj naďalej podporovať svoje dva hlavné ciele, ktorými sú: Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca. Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ: 1. Inteligentnejšia Európa, 2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa, 3. Prepojenejšia Európa, 4. Sociálnejšia Európa a 5. Európa bližšie k občanom.

rozmer – 2

PHRSR obce Babiná integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni, ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Babiná 2025 - 2034 nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce, územný plán obce, viacročný rozpočet. PHRSR obce integruje strategické dokumenty EÚ spoločne s dokumentmi z národnej úrovne.

rozmer – 3

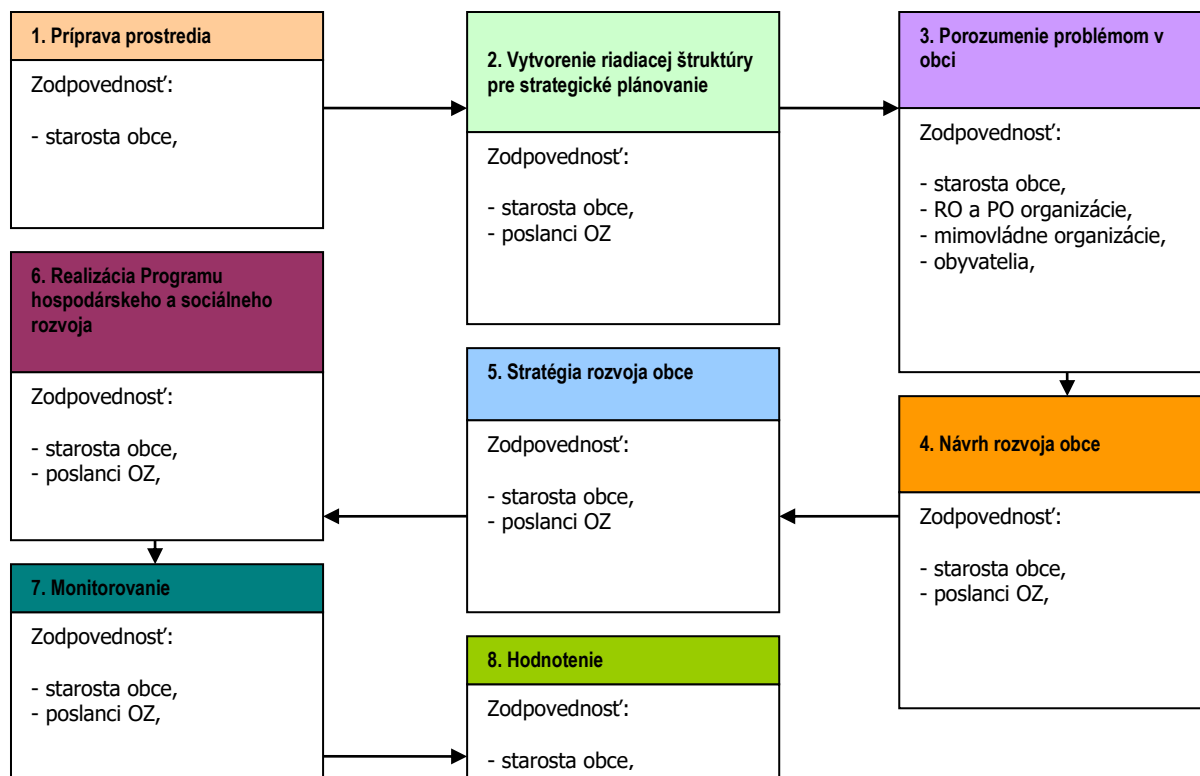
Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín, ako sú obyvatelia, rozpočtová organizácia v pôsobnosti obce, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. V prípravnej fáze spracovania PHRSR sa integrovaný prístup využil prostredníctvom dotazníkového prieskumu, v rámci schvaľovacej fázy PHRSR bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú integrovaný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	Vyvolanie dopytu v obci Babiná. Sformovanie prvotnej pracovnej skupiny. Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť. Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum. Príprava informačnej stratégie.
2	Zapojenie všetkých účastníkov procesu. Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR. Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.
3	Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov. Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti. Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov. Zhodnotenie silných a slabých stránok obce. Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.
4	hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určia pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať, cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja, prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji, regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.
5	Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít. Systém sledovania realizácie PHRSR. Spracovanie konečnej verzie PHRSR. Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti. Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.
6	Uskutočňovanie plánu. Ročné vyhodnocovanie plánu. Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR. Pribežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov. Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.

Zdroj: Woleková, Mežianová, 2004, s.14 – 17.

**Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná
2025 - 2034**

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Zvolen súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica.

Základná charakteristika obce Babiná (k 31.12.2024)

Kód obce	518166
Názov okresu	Zvolen
Názov kraja	Banskobystrický
Štatút obce	obec
PSC	962 61
Telefónne smerové číslo	045
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1254
Nadmorská výška obce - mesta v m	425
Celková výmera územia obce [m ²]	22 170 021
Hustota obyvateľstva na km ²	24,54
Zdroj: ŠÚ SR	

Obec sa nachádza v severo-západnej časti Banskobystrického kraja, rozprestiera sa na území okresu Zvolen. Nachádza sa v južnom okraji Pliešovskej kotliny, ktorá oddeľuje dve sopečné pohoria - Javorie a Štiavnické vrchy (chránená krajinná oblasť). Kotlinou preteká potok Neresnica, do ktorého sa vlieva viacero prítokov prameniach v Javorí. Územie spadá do zvolensko - krupinskej rozvojovej osi, ktorú možno považovať za rozvojovú os druhého stupňa. Cez územie prechádza významná celoštátna a medzinárodná turistická cesta E77 spájajúca Krakov, Banskú Bystricu a Budapešť, ktorá sa vo Zvolene napája na pohrónskú hlavnú sídelnú os. Pre región sú centrami s vyššou občianskou, obchodnou a kultúrnou vybavenosťou okresné mesto Zvolen a čiastočne aj Krupina. Tieto mestá takisto čiastočne plnia funkciu centier dopravy a zamestnanosti (20.5.2025, <http://www.sazp.sk/slovak/struktura/cuper/pliesovska/mikroregion.htm>).

Obec Babiná podľa základnej územno – technickej charakteristiky svojim charakterom patrí medzi podhorské poľnohospodárske krajinné typy a jej územno –technický potenciál predstavuje hlavne zachovalý krajinný ráz s typickým vidieckym charakterom a z hľadiska miery urbanizácie patrí k menej urbanizovaným obciam kraja. V rôznych oblastiach služieb zdravotníctva, školstva, vysunutými pracoviskami štátnej správy, spoločnou úradovňou inklinuje ku okresnému mestu Zvolen, v určitých oblastiach však aj k vzdialenostne bližšej Krupine. Medzimestská doprava SAD zabezpečuje dopravu do 18 km okresného centra mesta Zvolen. Obec Babiná je členom Združenia miest a obcí Slovenska – ZMOS. Obec je členom združenia Mikroregión Pliešovska kotlina (PHSR 2007-2017, 2007, s.22).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Najstaršie pamiatky, ktoré poukazujú na najstaršie osídlenie babinského chotára, pochádzajú z náleziska „Pod múrom“. Je to črepový a bronzový materiál, ktorý poukazuje na to, že tu okolo 700 rokov pred Kristom bolo osídlenie. Skutočnosť, že uhorský panovník Belo IV. v roku 1254 udelil mestské privilégia, nasvedčuje tomu, že Babiná nadobudla mestský charakter. Privilégia potvrdil v roku 1270 aj uhorský panovník Štefan V. Z 15. stor. sa zachovala prvá pečiatka s erbom. Táto má v priemere 40 mm. V strede sv. Juraj na koni. Mestečko Babiná sa rozrastalo a nadobúdalo charakter mesta. Nemeckí obyvatelia Babinej sa zaoberali baníctvom. Hrozili i nebezpečenstvá v podobe tureckej okupácie. V r. 1614 Babinú zastihlo i zemetrasenie. Prevažná časť obyvateľstva sa zaoberala poľnohospodárstvom - obrábaním pôdy a chovom dobytka. I. svetová a II. svetová vojna zanechala nezmazateľné stopy v pamätiach Babinčanov. Dnes na kruté a ťažké dni spomínajú najstarší občania a svedectvom sú aj pomníky padlých vojakov. Samotný názov obce je starého dáta. Píše o tom Ján Kachelman, v diele Geschichte der Bergstadte und ihrer Umgehung, II. Banská Štiavnica. Tento píše, že meno Babinej je odvodené od vychovávateľky kráľovského syna. Predpokladá však aj ďalšiu domnienku, že pomenovanie je od vrchu Baba. Tento vrch vyklčovali a založili tu osadu. Babiná sa po maďarsky volá Babaszék, po nemecky má niekoľko názvov: Au, Stueben, neskoršie Frauenstuhel.

Pliešovská kotlina, v ktorej leží aj obec Babiná bola pravdepodobne osídlená v mladšej dobe kamennej, Praveké osídlenie potvrdzujú rôzne predmety z dávnej minulosti, ktoré sa našli na tomto území. Sú to napr. sekerky a kamenný mlat z mladšej doby bronzovej ako aj rímske mince z prelomu nášho letopočtu. Predmety dokladujú vysokú úroveň zlievačského remesla doby bronzovej. Archeologický prieskum bol v Pliešovskej kotliny vykonaný v roku 2001. Prieskumom sa zozbieral nevýrazný črepový

materiál, naznačujúci prítomnosť pravekého a stredovekého osídlenia tohto územia, predovšetkým sa však s určitosťou identifikoval ďalší archeologický horizont- osídlenie v mladšej dobe rímskej (2. – 3. stor.nášho letopočtu).

Predpokladá sa, že pôvodná osada bola postavená v lokalite Svätá Anna – na kopci medzi Babinou a Dobrou Nivou. Pravdepodobne tu stál i drevený kostol. Len neskôr sa obyvatelia usadili na území obcí Babiná, Dobrá Niva a Sása. Na spoločný pôvod poukazuje aj spolupatričnosť týchto mestečiek po dlhé stáročia až do nedávnych čias. Všetky tri mestecká sa dodnes pýšia pôvodne románskymi kostolmi, čo tiež nasvedčuje tomu, že vznikali súčasne a staval ich ten istý staviteľ. V Babinej je kostol sv. Matúša. V 13. storočí viedla popri Babinej známa stará kolonizačná cesta. Obec Babiná, dostala mestské výsady ako banské mesto spolu s Dobrou Nivou. V roku 1254 ich potvrdil kráľ Belo IV. Výsadná listina z roku 1270 dáva týmto mestečkám ako i Sása a Pliešovciam výsadu slobodnej voľby richtára, či kňaza a právo meča. Veľké slobody, ktoré Babiná spolu s Dobrou Nivou mali priťahovali mnohých aby sa tu usadili. Preto i pozemkový poplatok v týchto mestách bol vysoký, až 200 zlatých ročne, čo mestá veľmi zatťažovalo. Neskôr sa prísun obyvateľov znížil, prišli tiež rôzne pohromy a tak obyvatelia prosili kráľa Žigmunda o zníženie poplatku. Vyhoveli mu a v roku 1419 im poplatok znížil na 20 zlatých ročne. Pretože Babiná hospodársky nerástla, začiatkom 15. storočia sa stala poddanským mestečkom Dobronivského panstva. S majiteľmi panstva grófmí Esterházyovcami najmä od 17. storočia mali mestecká Babiná a Dobrá Niva časté spory pre narušenie ich privilégií. Za panstva Esterházyovcov mali len toľko slobôd a práv, koľko si dokázali ubrániť, preto často posielali svojich vyslancov ku kráľovi s prosbami o potvrdenie udelených výsad. Najviac však boli tieto mestecká ubíjané Turkami. Porážka uhorských vojsk v bitke pri Moháči v roku 1526 uvoľnila tlak Osmanskej ríše smerom na sever a výpady tureckých vojsk neobišli ani Babinú. Aby sa zachránili od drancovania pomerne skoro sa Turkom vzdali a prisľúbili platiť im dane. Mešťania a obyvatelia Babinej patrili kráľovským hradom Dobrá Niva a Zvolen, ktoré dlhé roky obýval rod Esterházyovcov 1614-1619-1805, avšak určitú dobu bolo aj majetkom grófa Battahyániho. V roku 1805 predali Esterházyovci panstvo Zvolen – Dobrá Niva panovníkovi Františkovi I. Habsburskému a to sa opäť stalo kráľovským majetkom. 19. storočie znamená pre Babinú úpadok mestečka, ktoré stratilo mestské postavenie a ostáva dedinou. V 19. storočí toto panstvo prevzal štát. Počas SNP prebiehali v obci tuhé boje (PHRSR, 2015, 2007).

Vymedzenie územia

Obec Babiná leží na rozhraní Štiavnických vrchov, Pliešovskej kotliny a Krupinskej vrchoviny, vo výške 425m.n.m., na juhozápadnom okraji Pliešovskej kotliny. Obec Babiná sa rozprestiera v centrálnej časti Banskobystrického kraja, 40-km južne od krajského mesta a v juhozápadnej časti okresu Zvolen. Od okresného mesta je vzdialená 18-km.

Katastrálne hranice obce susedia na severe s katastrálnym územím Dobrej Nivy, na východe so Sásou, Južnú až juhozápadnú hranicu tvorí katastrálne územie mesta Krupina, ktoré je zároveň aj najdlhšou susediacou hranicou. Kruh uzatvára Banský Studenec v západnej časti katastra obce. Územím obce preteká Babinský potok. Najvyšším bodom katastrálneho územia je vrch Fil'akovo 765m.n.morom, nachádzajúci sa v západnej časti katastrálneho územia obce, v Štiavnických vrchoch. Najnižší bod leží pri toku Neresnice v nadmorskej výške 370 m.n.morom. Rozloha územia obce je 2217 ha.

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Hodnotené územie navrhovanej činnosti podľa geomorfologického členenia (Mazúr, E., Lukniš, M., In: Atlas krajiny SR, 2002) je súčasťou oblasti Slovenské stredohorie. Obec patrí do celku Pliešovská kotlina a celku Javorie, zo západnej strany zasahuje celok. Priemerná nadmorská výška hodnoteného územia sa pohybuje v rozmedzí cca 130 - 500 m n. m.

Geomorfologické členenie oblasti Slovenského stredohoria (Mazúr a Lukniš, 1986)

Oblasť	Celok	Podcelok
Slovenské stredohorie	Javorie	Javornianska hornatina, Lomnianska vrchovina, Podlysecká brázda
	Krupinská planina	Bzovická pahorkatina, Dačolomská planina, Závozská vrchovina,
	Pliešovská kotlina	Modrokamenské predhorie
	Štiavnické vrchy	- - - Sitnianska vrchovina, Skalka, Hodrušská hornatina, Kozmálovské vršky

Geomorfologicky je územie obce začlenené do: provincie – Západné Karpaty, subprovincie –Vnútné Karpaty, oblasti – Slovenské stredohorie, celku – Štiavnické vrchy, podcelku –Skalka a Sitnianska vrchovina. Karpatská podsústava je zastúpená subprovinciou Vnútných západných Karpát s oblasťou Slovenského stredohoria. V tejto oblasti na územie obce zasahuje svojím juhovýchodným okrajom geomorfologický celok Štiavnických vrchov, so svojimi podcelkami Skalkou a Sitnianskou vrchovinou, časťou Sitnianskeho predhoria – v severnej časti územia mikroregiónu. Južná časť mikroregiónu prináleží do celku Krupinskej planiny s podcelkom Bzovickej pahorkatiny. Krupinská planina patrí k najzachovalejším a najrozsiahlejším pozostatkom sopečných tabúl v rámci neogénnych sopečných štruktúr. V obci Babiná môžeme vyčleniť tri geologické prírodné krajinné typy. Severozápad a sever

obce zaberá typ, charakterizovaný vrchovinami na vulkanickom substráte s hnedými pôdami nasýtenými s dubo-hrabinou a dubo – bučinou. Druhý typ, zaberajúci nízke plošinaté predhoria na výlevnom substráte s hnedými pôdami nasýtenými, s dubo-hrabinami, je na severovýchode a východe obce. Juh a juhozápad vytvára tretí typ na sprašových pahorkatinách, s hnedozemami až ilimerizovanými pôdami a teplomilnou dubinou. V dnešných podmienkach v obci prevláda oráčino-lúčno-lesná krajina. Svahy na danom území sú miestami dlhé 200 – 400 m, so sklonom 0° - 5,5°, prevládajúca sklonitostná kategória je 7 - 12°. Hoci je absolútne rozpätie sklonu veľké, priemerný sklon je 8,5°. Smerom do pohoria hodnoty sklonov rýchlo narastajú, čo indikuje výrazné tektonické ohraničenie kotliny voči pohoriam.

Pliešovská kotlina (Pl k)

Je to menší geomorfologický celok v Slovenskom stredohorí. Vznikla poklesom pozdĺž zlomov a eróžno-denudačnou činnosťou vonkajších síl (riečna erózia). Jej dno je budované vulkanickými horninami (andezity a ich pyroklastiká), ale severne od Pliešoviec sa nachádza aj kryha mezozoických kremencov. Povrch Pliešovskej kotliny je tvorený pahorkatinou, rozčlenenou riekou Neresnica a jej prítokom na kryhy. Územie je odlesnené a intenzívne poľnohospodársky využívané.

Krupinská planina (K p)

Na západe hraničí K p s Podunajskou pahorkatinou, na severozápade so Štiavnickými vrchmi a Ipeľskou pahorkatinou, na severe s Pliešovskou kotlinou, Javorím a Ostrôžkami, na juhovýchode a juhu s Juhoslovenskou kotlinou. Krupinská planina je súčasťou Slovenského stredohoria a má taktiež vulkanický pôvod, od jeho ostatných celkov sa však odlišuje stavbou a horninovým zložením. Patrí k najzachovalejšiemu a najrozsiahlejším pozostatkom sopečných tabúl na Slovensku. Vulkanická činnosť tu prebiehala v troch etapách: v etape podmorského vulkanizmu, z ktorej sa zachovali zvyšky chaotických brekcií na južnom úpätí K p. etapy explozívneho vulkanizmu v jazerno-riečnom prostredí pochádzajú formácie, tvoriace morfológicky nápadné a krajinársky zaujímavé formy na okrajoch planiny. Z najmladšej etapy vulkanickej činnosti sa zachovali kráterové brekcie, ktoré vznikali okolo erupčívneho centra. Ďalšími horninami, budujúcimi K p sú jazerno-riečne sedimenty - strednozrnné pieskovce, zlepenice, ale aj tufy a tufity. Pre hlavný ráz K p je charakteristický jej generálny sklon k juhu. Pôvodná tabuľa bola tektonickými pohybmi rozčlenená na množstvo kryh so širokými plošinami, oddelenými od seba hlboko zarezanými údoliami riek a potokov. Stredná časť tabule bola eróziou rozrušená na vrchovinu; V a Z časť sa premenili na tabuľové pahorkatiny, čo bolo dané veľmi dobrou priepustnosťou pyroklastík. Najvyšším vrchom je Kopaný závoz (775 m n.m.). Meandrujúce vodné toky vytvorili širšie doliny s údolnými nivami, na stráňach dolín sa vytvorili lesostepné spoločenstvá s viacerými zriedkavými a chránenými druhmi rastlín a živočíchov. V oblasti je nedostatok pitnej vody, povrchové potôčiky v suchšom lete vysychajú. Ojedinelým prírodno-krajinným fenoménom je kaňonovitá dolina Litavy a Malej Litavy. Na J úpätí K p sa nachádza viacero významných minerálnych prameňov, ktoré sú plnené ako stolové minerálne vody, resp. vznikli tu kúpaliská (Santovka). V liečebných kúpeľoch Dudince, ktoré tento charakter získali až v 60-ych rokoch 20. stor., sa ako zaujímavosť zachovali v travertínoch vysekané bazéniky tzv. „rímских kúpeľov“. K p je typická prevažujúcim laznickým osídlením po celom jej území. Na jej J svahoch sa rozkladajú hojné vinohrady, patriace k juhoslovenskej vinohradníckej oblasti (strediskom je Veľký Krtíš), kde sa vyrába celá paleta veľmi dobrých vín.

Štiavnické vrchy (Št v)

Št v susedia na SV s Pliešovskou kotlinou, na JV s Krupinskou planinou, na J s Podunajskou pahorkatinou, na s JZ Pohronským Inovcom a Vtáčnikom, na SZ so Žiarskou kotlinou, na S (za Hronom) s Kremnickými vrchmi. Sú najväčším a typickým slovenským vulkanickým pohorím, ktoré vzniklo vo dvoch vulkanických fázach. Jeho vznik je viazaný na hlboké rozsiahle zlomové línie na vnútornej strane karpatského oblúka. V staršej fáze vznikol rozsiahly stratovulkán s priemerom cca 22 x 18 km, ktorý bol deštruovaný explóziou a tak vznikla veľká kaldera, v ktorej sa v mladšej fáze vulkanizmu vytvorili menšie vulkanické štruktúry. V oblasti medzi Banskou Štiavnicou a Hodrušou vystupujú na povrch aj horniny podložia (granodiorit, ruly, migmatity, vápenec,...), nazývané ako celok aj štiavnický ostrov. V západnej časti Št v sa nachádza najmladší vulkán na Slovensku (vek: 110 – 140 tis. rokov) – Putikov vrch. Okraje vulkanickej kaldery, vymedzujúce rozsah Štiavnických vrchov, nevytvárajú jeden súvislý hrebeň, ale viacero kratších chrbtov, oddelených od seba dolinami. Najvyšším vrchom Št v je povestami opradené Sitno (1.009 m n.m.), na jeho vrchole sa nachádzajú vypreparované andezitové bralá. Peknú vyhlíadku na celé Štiavnické vrchy a časť mesta poskytuje aj

vrchol Tanádu (907 m n.m.). Pohorie je porastené listnatými lesmi, z ihličnanov je zastúpená jedľa. V minulosti padlo veľa lesov v centrálnej časti vrchov za obeť ťažbe – bane spotrebovali veľa dreva na vystuženie chodieb, huty zase veľa palivového dreva pri ťažbe rúd.

Na geologickej stavbe hodnoteného územia sa podieľajú, (podľa Inžiniersko - geologická štúdia, DOPRAVOPROJEKT a.s., Bratislava, Divízia Zvolen, 2008) prevažne horniny neogénu a kvartéru. Neogén - neogénne horniny sú reprezentované v južných častiach hodnoteného územia morskými sedimentmi, zlepenkami a pieskami Ipel'skej tabule, severných častiach vulkanickými, vulkanoklastickými a vulkanosedimentačnými horninami pohorí sopečného charakteru (Štiavnické vrchy, Javorie). Hodnotené územie a jeho okolie v oblasti Hontianske Nemce - Krupina – **Babiná** je budované komplexom stredoslovenských neovulkanitov. V širšom okolí sa vyskytujú pyroklastiká andezitov so striedaním tufov, v spodnejších častiach tufitov a pod. Pre severnú časť je charakteristická vulkanická stavba stratovulkánového typu neresnickej formácie z obdobia bádenu až sarmatu. Neresnícka formácia je tvorená prevažne extrúzióznymi sedimentmi, andezitmi a ich vulkanoklastikami. Hrúbka uloženín vulkanoklastických hornín dosahuje v hodnotenom území a jeho okolí cca 150 až 200 m. Kvartér - kvartérne horniny sú najrozšírenejšou formáciou hodnoteného územia. Najrozšírenejšími typmi sú fluviálne sedimenty v údolných nivách a alúviách vodných tokov s premenlivou mocnosťou zastúpené štrkami ílovitými, piesčitými hlinami, ílovitými hlinami až ílmi, ďalej deluviálne (deluviálne – eluviálne) sedimenty Ipel'skej a Bzovíckej pahorkatiny. Ide o svahové hliny, hlinito - kamenité suty a zvetralé polohy pyroklastík na pomerne strmých svahoch (30°- 45°), s hrúbkou cca 0,5 - 3,0 m.

Z pohľadu inžiniersko - geologickej klasifikácie leží územie v regióne regióne neogénnych tektonických vkleslín, oblasti vnútrokarpatských kotlín 62 – Pliešovská kotlina. Prevažná časť hodnoteného územia sa nachádza v regióne neogénnych vulkanitov, oblasti vulkanických vrchovín 50 – Krupinská vrchovina. V jej severnej časti sa nachádzajú rajóny pyroklastických hornín (Vp), v oblasti Krupiny a Dobrej Nivy rajónmi deluviálnych sedimentov (D). Južná časť je budovaná rajónmi údolných riečnych náplavov (F), rajónom sprašových sedimentov na riečnych náplavách (LT) so striedaním štrkovitých a jemnozrnných zemín (Čermák J., 2009, s.14).

Územie obce Babiná tvoria mladovulkanické pohoria Slovenského stredohoria, budované vulkanicko-sedimentárnymi formáciami. Pohoria vznikli v neogéne, v konečnom štádiu vývinu Karpát, keď došlo k rozsiahlejšej a intenzívnejšej sopečnej činnosti. Vulkanická činnosť sa viaže na vznik alebo obnovenie veľkých hlbinných zlomov, ktoré otvorili výstupové cesty sopečným hmotám. Sopečný materiál sa ukladal tak na suchej zemi ako aj vo vode. Sopečná činnosť prebiehala v niekoľkých fázach, ktoré boli prerušované, a v tomto období pôsobila erózia. Z navršenej sopečnej hmoty vznikli eróziou Štiavnické vrchy. V štiavnických vrchoch sa striedali výlevy lávy s polohami sypkého vyvrhnutého materiálu. Z pevných vulkanických hornín sú tu zastúpené andezity pyroxenicko-amfibolické, andezity pyroxenické. Medzi jednotlivými sopkami boli tabule pyroklastík – sypkého materiálu vyvrhnutého výbuchom. Pozostatkom takejto tabule je Krupinská planina, ktorá obklopuje Babinú. Tvoria ju vrstvy tufitov a na povrchu hrubé pokrovy tufov a brekcií. Vulkanogénny materiál pomerne rýchlo podliehal zvetrávaniu a prenosu, z hľadiska čoho je tu typickým znakom kamenitosť zvetralín. Sopečné pohoria v oblasti Babinéj – Štiavnické vrchy a Krupinská planina sa vyvíjali na kryštalinicko-druhohornom podklade, ktorého väčšiu časť tvoria veporidy. Reliéf podložia sopečných hornín tejto oblasti je veľmi členitý. Tvoria ho mladé tretohorné sopečné vyvreliny. Prevláda v nich andezit jeho tufy a tufity. V Štiavnických vrchoch sú zastúpené všetky typy sopečných hornín. Z neogénnych sopečných hornín sú najstaršie pyroxenicko- amfibolické andezity prvej fázy. Vystupujú v niekoľkých malých telesách na východnom úpätí v Neresnickej doline. Charakteristickým minerálom pre ne je granit. Tufity vystupujú na východnom úpätí Štiavnických vrchov. Západné Karpaty budujú podstatnú časť územia Slovenska a podobne ako ostatné alpské pohoria v Európe vznikali počas druhohôr a tretohôr. Územie obcí Pliešovskej kotliny sa nachádza v oblasti Vnútrotných Západných Karpát. Jeho vývoj a stavba je spätá s vývojom stratovulkánov – Javoria a Štiavnických vrchov, ktorých vulkanické produkty sa v danom území striedavo ukladali v niekoľkých fázach. Do južnej časti územia zasahuje Krupinská planina, ktorá je príkladom úpäťnej sopečnej tabule. Je budovaná horizontálne uloženými vrstvami tufov, brekcií a sopečných aglomerátov, ktoré sedimentovali na úpätí stratovulkánov Javorie a Štiavnické vrchy. Na juh mierne sklonená planina je lúčovito rozrezaná tokmi, ktoré sa viažu na zlomové línie severojužného a západojuhovýchodného smeru (PHSR 2015, 2007).

Geodynamické javy

V hodnotenom území možno identifikovať viacero geodynamických javov rôzneho rozsahu a s rôznou intenzitou prejavu. Ide predovšetkým o seizmicitu a tektonické pohyby v území. Prevažná časť hodnoteného územia patrí z hľadiska seizmicity do 6 - 7o MSK-64, južné časti navrhovanej činnosti do 6o MSK-64 podľa STN 73 0036. Z geodynamických procesov sa v hodnotenom území a jeho širšom okolí prejavujú procesy zvetrávania, erózie a svahové pohyby. Erózia je reprezentovaná prevažne eróziou riek a potokov a výmoľovou eróziou pôsobením prívalových vôd z atmosférických zrážok. Svahové deformácie sú rozšírené prevažne na erózných svahoch Ipel'skej a Bzovíckej pahorkatiny, Krupinskej planiny (Čermák J., 2009, s.14).

Hydrogeologická charakteristika

Priepustnosť horninového prostredia neovulkanitov je všeobecne považovaná za veľmi nízku (Marcin in Konečný et al., 1998). Na území sa vyskytujú najmä puklinové a sutinové pramene, prípadne aj puklinovo-vrstvové. Ich výdatnosť je malá a pohybuje sa spravidla medzi 0,01 – 0,2 l s⁻¹, ojedinele do 1,0 – 2,0 l s⁻¹. Iba v priaznivejších podmienkach akumulácie podzemných vôd a na tektonických líniiach bola dokumentovaná výdatnosť 3,0 – 5,0 l s⁻¹. Podzemné vody sú v horninách neovulkanitov spravidla viazané na puklinovo-medzi-zrnové prostredie skalného masívu, vo vrchnej časti dezintegrované predovšetkým klimatickými činiteľmi, pripovrchovým odľahčením a gravitačným rozsadaním svahov, alebo na výrazné tektonické línie regionálneho charakteru, ktoré sú sprevádzané zónami so zvýšenou puklinovitosťou skalného masívu. Neresnická formácia je tvorená extruzívnymi telesami a vulkanoklastikami s puklinovou a medzizrnovou priepustnosťou. Extruzívne telesa sú postihnuté premenami autometamorfného typu, čo spôsobuje utesňovanie vznikajúcich puklín a len na väčších tektonických líniiach sa môžu vytvárať podmienky na drenáž podzemných vôd (Marcin in Konečný et al., 1998). Vulkanoklastiká sa nachádzajú na okrajoch extruzívnych telies a sú len veľmi slabo priepustné. Komplex lávových prúdov pyroxenického andezitu a intruzívnych telies andezitového porfyru 1. etapy vulkanizmu má vyvinutú masívnu alebo hrubo blokovú odlučnosť s lávovými brekciami v spodnej a vrchnej časti. Prúdy sú navetrané, rozpadavé a postihnuté Fe-chloritizáciou, prípadne silicifikáciou. Z hydrogeologického hľadiska je tento komplex málo priepustný a výdatnosť prameňov je veľmi malá (do 0,1 l s⁻¹). Ak je horninový masív porušený intenzívne zlomovou tektonikou, výdatnosť prameňov je väčšia, no prakticky nepresahuje 0,5 l s⁻¹. Javorská formácia je tvorená lávovými prúdmi a vulkanoklastikami predstavuje prostredie s puklinovo-medzizrnovou priepustnosťou. Vzhľadom na pozíciu formácie (významné tektonické línie smeru S-J, SZ-JV v Pliešovskej kotline) a dobrú priepustnosť vulkano-klastík a lávových prúdov sa tu nachádzajú významné zdroje podzemných vôd v Dobrej Nive a Podzámčoku. Zdroje v Dobrej Nive dosahujú sumárnu výdatnosť okolo 100 l s⁻¹ a Podzámčoku okolo 220 l s⁻¹ (Škvarka, 1974).

Pôdne pomery

Zloženie pôd svojou pestrosťou a štruktúrou zodpovedá geologickej zložitosti a povrchovej členitosti územia. V hodnotenom území majú zastúpenie kambizeme a fluvizeme.

Kambizeme - predstavujú trojhorizontové A-B-C pôdy najčastejšie sa vyvíjajúce na zvetralinách pevných nekarbonátových hornín Štiavnických vrchov. Vyznačujú sa dominantným kambickým diagnostickým B horizontom (horizontom vnútro- pôdneho zvetrávania, tzv. zvetrávacím, resp. alteračným), s výrazne hnedou farbou spôsobenou procesom hnednutia (uvolňovaním Fe z prvotných minerálov a difúznym rozpútaním Fe₂O₃ na povrchu častíc in situ), ktorý sa nachádza pod ochrickým (svetlým, hrúbky do 30 cm), zriedkavejšie melanickým (tmavý, hrúbky do 30 cm) A horizontom. Zastúpené sú kambizeme typické v komplexe s rendzinami, prevládajú stredne ťažké až ťažké, ďalej kambizeme pseudoglejové stredne ťažké.

Antropické pôdy - sú skupinou pôd s prevládajúcim pôdotvorným procesom antropickým (pôdy záhrad, pôdy na umelých substrátoch, napr. navážky v sídlach a na rekultivovaných plochách, násypy železníc a ciest, zastavané plochy a pod.).

Fluvizeme - predstavujú mladé dvojhorizontové A-C pôdy vznikajúce procesom akumulácie humusu na riečnych sedimentoch, ktorých vývoj je rušený záplavami. Sú to pôdy s ochrickým A horizontom, prevažne hlinitej textúry (fácia povodňových hĺn) s nízkym obsahom humusu, ktorý v prirodzených podmienkach prechádza cez prechodný A/C horizont do pôdotvorného substrátu (C horizontu). Ten je v dôsledku periodických povodňových akumulácií často zvrstvený. Má len slabé znaky glejovatenia v dôsledku kolísania hladiny podzemnej vody (hrdzavé škvrny - oxidačno-redukčné prostredie). Ich množstvo narastá s hĺbkou. Od 1 m sa začína objavovať redukčný G horizont, t.j. horizont s prevahou redukčných znakov glejovatenia (sivá, modrosivá farba) (Turanová a kol. 2014). Tento typ sa nachádza v nivách miestnych tokov Suchý potok a Krupinica.

Pôdne druhy

Podľa percentuálneho obsahu jednotlivých zrnitostných frakcií sa pôdy triedia na tzv. pôdne druhy. Pre tento účel je zostavených viacero národných i medzinárodných klasifikácií. Pre vyjadrenie zrnitosti pôd sa u nás najviac používa Nováková klasifikácia. Táto triedi pôdy na 7 druhov podľa obsahu hrubého ílu (frakcie pod 0,01 mm). Pozitívom takejto klasifikácie je dobrá zrozumiteľnosť pre užívateľov v praxi. Dovoľuje pomerne presne klasifikovať pôdne druhy už v teréne. Kategorizácia pôdných druhov podľa obsahu častíc <0,01 mm a zastúpenie pôdných druhov na poľnohospodárskych pôdach Slovenska je nasledovné:

Kategorizácia pôdných druhov		
Kategória zrnitosti	Obsah častíc < 0,01 mm	Zastúpenie v %
pôdy ľahké	- piesočnaté (0 - 10%)	6,4
	- hlinitopiesočnaté (10 - 20%)	
pôdy stredne ťažké	- piesočnatohlinité (20 - 30%)	73,2
	- hlinité (30 - 45%)	
pôdy ťažké	- íloviťohlinité (45 - 60%)	17,1
	- ílovité (60 - 75%)	
pôdy veľmi ťažké	- íly (> 75%)	3,3

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Zastúpenie pôdných druhov v okrese v %					
	Kategória eróznej ohrozenosti				
	ľahké piesočnaté, hlinitopiesočnaté	stredne ťažké piesočnatohlinité	hlinité	ťažké íloviťohlinité	veľmi ťažké ílovité, íly
Zvolen	1,00	75,75	16,69	6,52	0,04
Banskobystrický kraj	10,02	56,75	16,91	15,79	0,52

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfofenetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdných typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015).

Zastúpenie pôdných typov v okresoch a krajoch SR (% z poľnohospodárskej pôdy)																
Okres	FM	ČA	ČM	RM	HM	LM	KM	PZ	PG	RA	OM	SK,SC	LI,RN	GL	KT	zrážy
Zvolen	9,34	-	-	-	-	5,80	50,60	-	29,73	0,18	0,01	-	0,65	3,37	-	0,33
BB kraj	11,02	1,64	0,29	4,22	12,73	4,98	47,07	0,27	10,31	2,97	-	-	0,23	1,65	0,14	2,46

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pt/pt.aspx

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd

Pre účely praktickej realizácie poznatkov o produkčnej schopnosti pôd bolo potrebné vykonať integrované hodnotenia vzťahov medzi vlastnosťami pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ), faktormi prostredia a dostupnými údajmi o úrodách plodín a tak vytvoriť relevantnú sústavu hodnotenia produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd, ktorá je vyjadrená v 100-bodovej stupnici, (od 100 do 1 BH BPEJ), resp. v príslušných kategóriách. Vyššie bodové hodnoty vyjadrujú vyšší produkčný potenciál pôdy a nižšie naopak nižší produkčný potenciál pôdy (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/bh/bh.aspx, 5.2.2015).

Zastúpenie kategórií bodových hodnôt pôd (% z poľnohospodárskej pôdy)											
Okres	Zastúpenie kategórií bodových hodnôt (%)										Bodová hodnota (body)
	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	71-80	81-90	91-100	
Zvolen	0,89	6,86	21,79	9,54	29,81	23,78	6,73	0,61	-	-	41,97
Banskobystrický kraj	2,57	13,83	18,06	10,86	13,39	16,42	15,23	8,27	1,15	0,21	43,17

Zdroj: http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Babiná od roku 2014.

Výmera územia v ha.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celk. výmera úz. obce	2 217,0	2 217,0	2 217,0	2 217,0	2 217,0	2 217,0	2 217,0	2 217,0	2 217,0	2 217,0	2 217,0
Pol'nohosp. pôda - spolu	1 105,7	1 105,6	1 105,5	1 105,4	1 104,5	1 104,4	1 104,4	1 104,4	1 104,3	1 104,1	1 104,1
- orná pôda	377,2	377,1	377,1	377,1	377,0	376,8	376,8	376,8	376,7	372,4	372,4
- záhrada	8,4	8,3	8,3	8,3	8,1	8,2	8,2	8,2	8,1	8,1	8,1
- trvalý trávny porast	720,1	720,1	720,1	720,1	719,4	719,4	719,4	719,4	719,4	723,5	723,5
Nepol'noh. pôda - spolu	1 111,3	1 111,4	1 111,5	1 111,6	1 112,5	1 112,6	1 112,6	1 112,6	1 112,7	1 112,9	1 112,9
- lesný pozemok	1 014,1	1 014,1	1 014,1	1 014,1	1 014,1	1 014,1	1 014,1	1 014,1	1 014,1	1 014,1	1 014,1
- vodná plocha	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	7,9	8,1	8,1
- zast. plocha a nád. v.	54,5	54,6	54,6	54,7	55,0	55,0	55,0	55,0	55,1	55,7	55,7
- ostatná plocha	34,9	34,9	35,0	35,0	35,6	35,7	35,6	35,7	35,8	35,1	35,1

Zdroj: 20.2.2025, ŠÚ SR, DataCubes,

Štruktúra výmer územia sa v priebehu sledovaného obdobia zmenila relatívne významne. V roku 2024 boli poľnohospodárske pôdy zastúpené v rozlohe 1104,1 ha. Nepoľnohospodárska pôda bola zastúpená 112,9 ha. Lesné pozemky boli v rozlohe 1014,1 ha. K najväčším zmenám došlo v prípade ornej pôdy, ktorá klesla na 372,4 ha a zastavané plochy, ktoré stúpili na 55,7 ha.

Najkvalitnejšia pôda v regióne sa nachádza v katastroch obcí Pliešovce, Sása, Bzovská Lehôtka a Babiná. Tvorí ju fluvizem pseudoglejová až pseudoglej luvizemný. Vytvoril sa na nekarbonátových pôdotvorných substrátoch na svahoch v miestach pravidelne premývaných vodami, preto aj pokrýva pahorkatinnú časť kotliny. Tieto pôdy sú využívané predovšetkým ako poľnohospodárska orná pôda. Druhú kategóriu pôd tvoria pôdy vhodné na striedavé polia. Sem spadajú všetky pseudogleje typické na sprašových a polygénnych hlinách, stredne ťažké so skeletom aj bez skeletu. Ich najväčšie zastúpenie je v Dobrej Nive, kde predstavujú väčšinu pôdneho fondu, ale sú zastúpené aj v Sase a Brezinách. V ostatnom území sú zastúpené iba miestami. Podobne sem patrí glej stredne ťažký, ťažký až veľmi ťažký, nachádzajúci sa tu v menšom množstve pozdĺž toku Neresnice. Do tejto kategórie patria aj pôdne jednotky z prvej kategórie so zhoršenými vlastnosťami (glejový subtyp, zvýšená svahovitosť, zrntostne menej kvalitné). Pôdy vhodné pre trvalé trávne porasty tvoria zbytok pôdneho fondu v území. Sú to najmä pôdy na strmších svahoch, tiež pôdy so zlými charakteristikami hĺbky a štrkovitosti a tiež pôdy s kombináciou viacerých negatívnych vlastností. Ide najmä o plytké kambizeme na vulkanických horninách, stredne ťažké a kambizeme na výrazných svahoch stredne ťažké až ťažké na rôznych substrátoch. Táto kategória pôd tvorí takmer celý kataster Zaježová a tiež takmer celú časť na východ od Neresnice v katastri Dobrej Nivy. Vo zvyšku územia sa nachádzajú lokálne, najmä v blízkosti lesných porastov, kde sú horšie sklonové pomery. Vo veľmi malom množstve vo forme malých ostrovčekov sa tu nachádzajú aj erodované luvizeme pseudoglejové a pseudogleje a rendziny (PHSR 2015, 2007).

Hydrologické pomery

Územie obcí Pliešovskej kotliny je reprezentované dvomi hlavnými tokmi – Krupinicou, ktorá patrí k tokom III. rádu a Neresnicou, patriacou k prítokom IV. rádu. Zaujímavé je kotlinové rozvodie medzi povodím Hrona a povodím Ipl'a, ktoré rozdeľuje kotlinový prah nazývaný Razputie. Hydrologicky sú toky zaradené do vrchovinovo-nížinnej oblasti a podľa typu režimu odtoku do dažďovo-snehového typu. Ich prietoky dosahujú minimum v septembri po pomerne suchom lete a maximum v marci a apríli, kedy sa topí sneh a nastupujú jarné dažde (PHSR, 2015, 2007).

Povrchové vody

Podľa Hydroekologického plánu povodia Ipl'a a Hydroekologického plánu povodia Hrona, MŽP SR, 2001, patrí obec a jej širšie okolie do nasledujúcich hydrogeologických regiónov:

Rajón V 094 Neovulkanity Krupinskej planiny - je budovaný vulkanoklastickými horninami. Obeh podzemných vôd prebieha prevažne v pórovitom prostredí. Zvodnenie je veľmi premenlivé. Cez oblasť prechádza v dĺžke cca 45 km.

Rajón V 093 Neovulkanity S a J svahov Štiavnických vrchov a Javoria - je budovaný vulkanickými horninami neogénnych vrstiev s premenlivou intenzitou zvodnenia. Rajón sa vyznačuje nízkou výdatnosťou prameňov - do 0,3 l/s. Rajón V 093 sa rozprestiera nad Krupinou (pod katastrom obce Babiná) v dĺžke cca 5 km (Hanišberg). Rajón V 088 Neovulkanity S svahov Štiavnických vrchov a Javoria - územie rajónu sa vyznačuje stratovulkanickou stavbou so zvodnenými horizontmi zlomových líní. Z pohľadu hydrogeologických pomerov v hodnotenom území sú výraznejšie zvodnené len kvartérne fluviálne sedimenty, kde je podzemná voda viazaná na polohy štrkov a pieskov s prevažne voľnou hladinou. Neogénne vrstvy sú málo až stredne zvodnené.

Babinský potok je ľavostranný prítok Krupinice, meria 5,8 km a je tokom IV. rádu. Pramení v Štiavnických vrchoch, v podcelku Skalka, v lokalite Štimogrunť v nadmorskej výške približne 525 m n. m. Na hornom toku tečie juhovýchodným smerom, vstupuje do Pliešovskej kotliny, kde napája malú vodnú nádrž a preteká obcou Babiná. Tu sa stáča na juh, zľava priberá prítok vznikajúci na severnom okraji obce a vytvára oblúk vypnutý na východ. Následne tečie na krátkom úseku súbežne s cestou I. triedy č. 66 na pravom brehu a sprava priberá svoj najvýznamnejší prítok, Suchý potok. Napokon sa stáča na juhojuhovýchod, podteká železničnú trať č. 153, zľava priberá vedľajšie rameno Krupinice a južne od Babinej ústi v nadmorskej výške cca 367 m n. m. do Krupinice (15.5.2025, [http://sk.wikipedia.org/wiki/Babinsk%C3%BD_potok_\(pr%C3%ADtok_Krupinice\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Babinsk%C3%BD_potok_(pr%C3%ADtok_Krupinice)))

Krupinica je rieka na juhu stredného Slovenska, preteká územím okresov Zvolen, Krupina a Levice. Je to významný pravostranný prítok Ipľa, má dĺžku 65,4 km, priemerný prietok 2,2 m³/s (pri obci Plášťovce) a plochu povodia 551 km². Je tokom III. rádu a priemerná lesnatosť povodia je 30 %. Pramení v pohorí Javorie na západnom úpätí vrchu Veľký Lysec (886,4 m n. m.), pri osade Podlysec na katastrálnom území Zaježová (v súčasnosti časť obce Pliešovce), v nadmorskej výške cca 735 m n. m. Najprv tečie juhozápadným smerom cez osady Dolinky a Zaježová, zľava priberá Rimánsky jarok a po 4 km vstupuje do Pliešovskej kotliny. Tu vytvára oblúk, z ľavej strany priberá Klinkovicu, tečie územím medzi obcami Pliešovce a Bzovská Lehôtka ďalej na západ. Prudko sa stáča na juh, sprava priberá Babinský potok, prerezáva výbežok Štiavnických vrchov, pričom vytvára kaňonovitú dolinu, priberá zľava Mäsiarsky potok a ďalej tečie v Krupinskej planine. Tu najprv priberá Vajsov z pravej strany, preteká Krupinou a južne od mesta priberá najprv sprava Bebravu a následne zľava Briač. Pri osade Devičiansky mlyn začína meandrovať, zľava priberá Jalšovík (201,8 m n. m.), postupne sa stáča na juhozápad a ďalej meandruje. Posledný veľký meander vytvorila rieka pri obci Medovarce. Dolina sa postupne rozširuje, Krupinica preteká obcou Rykynčice, z ľavej strany priberá Vlčinský potok a neskôr najväčší prítok Litavu pri Plášťovciach. Napokon vstupuje do Ipeľskej pahorkatiny, preteká okrajom obcí Horné Turovce a Veľké Turovce (128,9 m n. m.) a západne od mesta Šahy ústi v nadmorskej výške 121,5 m n. m. do Ipľa (15.5.2025, <http://sk.wikipedia.org/wiki/Krupinica>).

Suchý potok (prítok Babinského potoka)

Suchý potok je potok v Honte, preteká územím okresov Krupina a Zvolen. Je to pravostranný prítok Babinského potoka, meria 6,1 km a je tokom V. rádu. Pramení v Štiavnických vrchoch, v podcelku Skalka, na severnom úpätí vrchu Ľauchňa (778,1 m n. m.), v lokalite Apatekárka v nadmorskej výške cca 645 m n. m. Najprv tečie juhovýchodným smerom, zľava priberá prítok od osady Holý vrch a potom sa stáča viac-menej na východ. Na dolnom toku vteká do Pliešovskej kotliny, kde z ľavej strany priberá najprv Hrabovku, ďalej prítok prameniaci západne od obce Babiná v lokalite Hrebeň a následne podteká cestu I. triedy č. I/66. Napokon južne od Babinej ústi v nadmorskej výške približne 374 m n. m. do Babinského potoka (15.5.2025, [http://sk.wikipedia.org/wiki/Such%C3%BDpotok\(pr%C3%ADtokBabinsk%C3%A9ho_potoka\)](http://sk.wikipedia.org/wiki/Such%C3%BDpotok(pr%C3%ADtokBabinsk%C3%A9ho_potoka)))

Podzemné vody

Na území sa vyskytujú najmä puklinové a sutinové pramene, prípadne aj puklinovo-vrstvové. Ich výdatnosť je malá a pohybuje sa spravidla medzi 0,01 – 0,2 l s⁻¹, ojedinele do 1,0 – 2,0 l s⁻¹. Iba v priaznivejších podmienkach akumulácie podzemných vôd a na tektonických línkách bola dokumentovaná výdatnosť 3,0 – 5,0 l s⁻¹. Podzemné vody sú v horninách neovulkanitov spravidla viazané na puklinovo-medzi-zrnové prostredie skalného masívu, vo vrchnej časti dezintegrované predovšetkým klimatickými činiteľmi, pripovrchovým odľahčením a gravitačným rozsadaním svahov, alebo na výrazné tektonické línie regionálneho charakteru, ktoré sú sprevádzané zónami so zvýšenou puklinovitosťou skalného masívu (Škvarka, 1974).

Obec patrí do rajónu V093 – neovulkanity svahov Štiavnických vrchov a Javoria. Tento rajón je budovaný vulkanickými horninami, neogénu, prevažujú tu vulkanoklastiká a andezity. Intenzita zvodnenia je závislá od rozpukania skalného masívu a je značne menlivá. V území prevláda plytký obeh podzemných vôd a nízke výdatnosti prameňov (do 0,3 l.s-1), nakoľko neogénne vulkanické horniny patria medzi veľmi málo zvodnené. V oblasti územia Pliešovskej kotliny sa podzemné vody viažu aj na štvrtohorné uloženiny. Nachádzajú sa predovšetkým v kotlinovej časti a na úpäť svahov Javoria a Krupinskej planiny patriacej do rajónu V094. Sú zastúpené štrkami, pieskami a hlinami, ktorých mocnosť je veľmi nízka. Aluviálne sedimenty Krupinice sa v území Pliešovskej kotliny pohybujú od 2m do 3m. Podzemné vody oblasti neovulkanitov Pliešovskej kotliny sa vyznačujú najlepšou kvalitou zo všetkých oblastí, ktoré sa monitorujú na území Slovenska v rámci monitoringu podzemných vôd (PHRSR 2015, 2007).

Klimatické pomery

Podľa klimatického členenia Slovenska patrí severná časť do mierne teplej klimatickej oblasti, okrsk M3 – mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový, od Krupiny v smere na Dudince prechádza okrskom T5 - teplý, mierne suchý, s chladnou zimou. Relatívne chladnejšia a vlhkejšia kotlina je pretiahnutá v smere SZ-JV, 20 km dlhá a 2 až 5 km široká. Na západe je ohraničená Štiavnickými vrchmi, na východe pohorím Javorie a na juhu Krupinskou planinou. Územie je súčasťou Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské stredohorie a celku Pliešovská kotlina (Mazúr a kol., 1986). CHA sa nachádza v mierne teplom, mierne vlhkom, pahorkatinovom až vrchovinovom okrsku M3 mierne teplej klimatickej oblasti, v ktorej je za rok menej ako 50 letných dní (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$) a júlová teplota vzduchu je $\geq 16^{\circ}\text{C}$. Priemerná ročná teplota dosahuje 6–7 $^{\circ}\text{C}$ (januárová činí –4 až –5 $^{\circ}\text{C}$), priemerné ročné zrážky 700–800 mm (v januári 40–50 mm, v júli 70–80 mm). Počet dní so snehovou prikrývkou je 80 až 90. Ide o mierne až priemerne inverznú polohu, kde za rok býva 20–50 dní s hmlou. Prevláda SZ vietor (Miklós et al., 2002).

Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu namerané z meteorologickej stanice Krupina sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

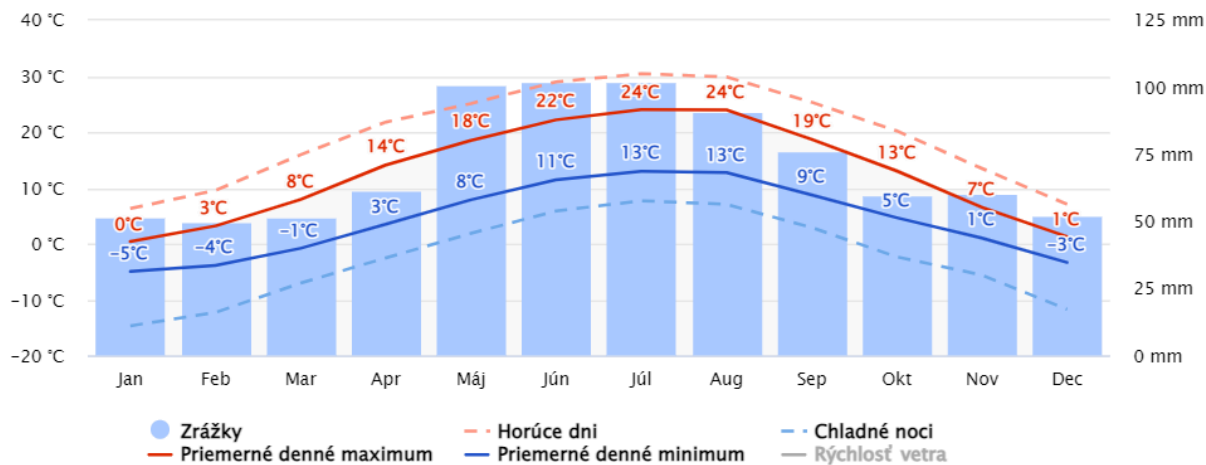
Priemerná mesačná a ročná teplota vzduchu v $^{\circ}\text{C}$													
Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Krupina	-2,4	-0,3	4,0	9,7	14,4	18,1	19,3	18,6	14,5	9,2	4,4	-0,2	15,8
Zdroj: RÚSES ŽH, 2013, s. 24-27													

Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje v kotline od 5,5 $^{\circ}\text{C}$ i do 8,9 $^{\circ}\text{C}$. Územie zasahuje do troch klimatických oblastí. Teplá oblasť je zastúpená v kotline podoblasťou mierne vlhkou, okrskom teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou a teplotou v januári - 3 až -5 $^{\circ}\text{C}$, ktorá sem zasahuje výbežkom zo severu pozdĺž toku Neresnica až po Dobrú Nivu a tiež výbežkom z juhu pozdĺž toku Krupinica. Mierne teplá oblasť, ktorá má počet letných dní v roku pod 50 (s maximálnou teplotou vzduchu 25 $^{\circ}\text{C}$ a vyššou), jej priemerná teplota vzduchu v júli je nad 16 $^{\circ}\text{C}$. V mierne teplej oblasti môžeme vyčleniť mierne teplý, mierne vlhký pahorkatinový až vrchovinový okrsk (Pliešovce, dolina Krupinice, dolina Neresnice a príľahlé svahy) a mierne teplý, vlhký vrchovinový okrsk (svahové a vrcholové polohy Javoria okrem severovýchodnej časti katastrálneho územia). Chladná oblasť, okrskom mierne chladný, zaberá najvyššie položené miesta Javoria a Štiavnických vrchov. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje v kotline od 5,5 $^{\circ}\text{C}$ asi do 8,9 $^{\circ}\text{C}$. Najteplejším mesiacom je júl, najchladnejším január. Priemerná teplota vzduchu najchladnejšieho mesiaca januára je v najteplejších oblastiach – 1,7 $^{\circ}\text{C}$. Priemerná júlová teplota vzduchu (najteplejší mesiac) kolíše v intervale od 17,1 $^{\circ}\text{C}$ do 22,2 $^{\circ}\text{C}$. Najnižšie namerané teploty vzduchu klesajú pod – 10 $^{\circ}\text{C}$, najvyššie namerané teploty prekračujú 30 $^{\circ}\text{C}$ (okrem vyšších nadmorských výšok) (PHSR 2007-2017, 2007, s.59-60).

Babiná

48.44°N, 19.09°E (412 m n. m.).
Model: ERA5T.

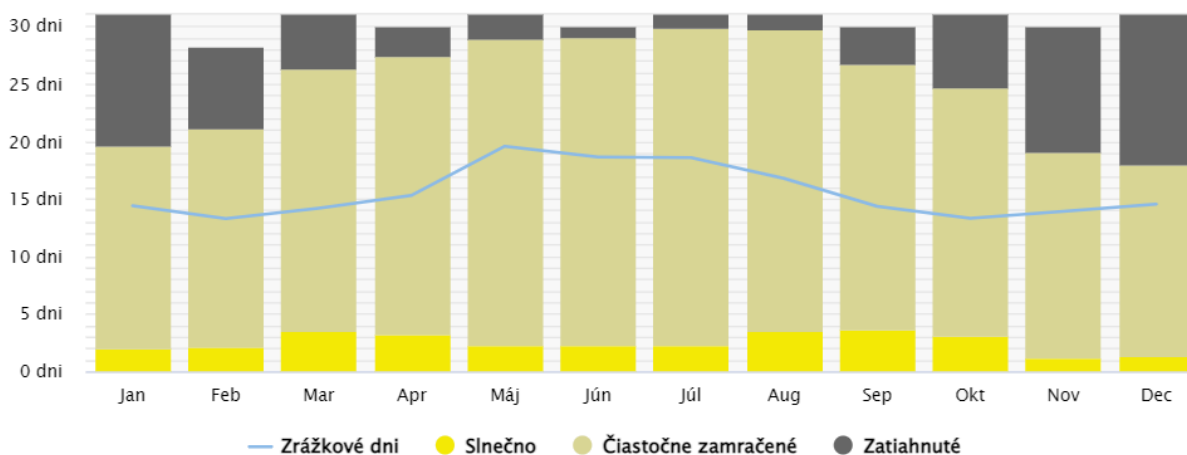
Obrázok: Priemerný úhr zrážok
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerné denné maximum (plná červená čiara) zobrazuje maximálnu teplotu priemerného dňa v každom mesiaci pre obec Babiná. A naopak, "priemerné denné minimum" (plná modrá čiara) zobrazuje priemernú minimálnu teplotu. Horúce dni a studené noci (prerušovaná červená a modrá čiara) ukazujú priemer najhorúcejších dní a najstudenejších nocí v každom mesiaci za posledných 30 rokov.

Z globálneho hľadiska medzi najchladnejšie mesiac v roku patrí január a december. Najviac zrážok sa v obci vyskytuje v mesiacoch máj až júl.

Babiná

48.44°N, 19.09°E (412 m n. m.).
Model: ERA5T.

Obrázok: Slniečné, oblačné a daždivé dni v Babinej
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Zrážkové údaje namerané z meteorologickej stanice Krupina sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Priemerné mesačné a ročné úhrny zrážok v mm (1901-1980)

Stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Krupina	37	38	34	43	50	76	66	62	43	40	54	49	592

Zdroj: RÚSES ŽH, 2013, s. 24-27

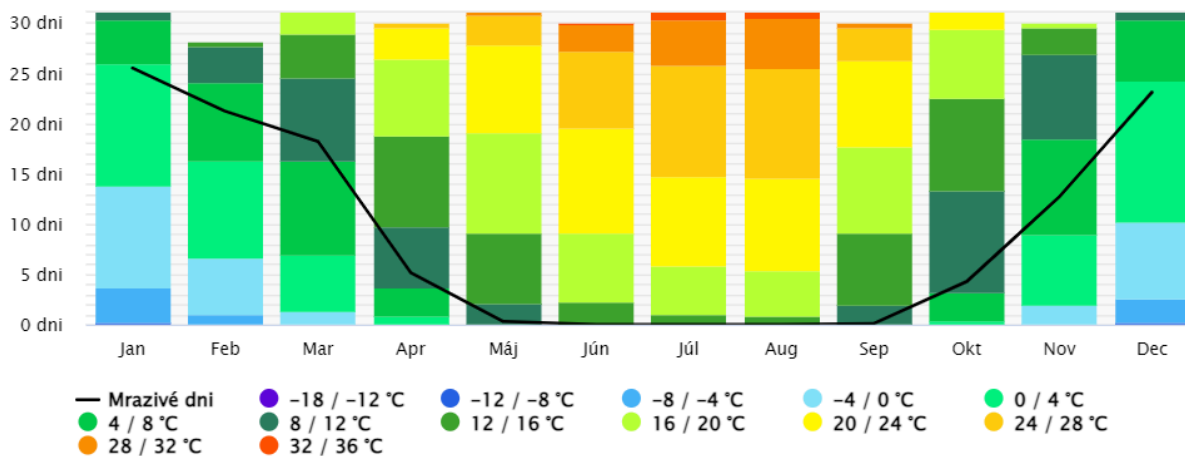

Prevládajúce smery vetra v hodnotenom území a jeho okolí sú S - SZ a J - JZ, v južných častiach hodnoteného územia prevláda východné a západné prúdenie vetra.

Diagram najvyššej teploty pre Babiná zobrazuje, koľko dní v mesiaci dosiahne určitú teplotu.

Babiná

48.44°N, 19.09°E (412 m n. m.).
Model: ERA5T.

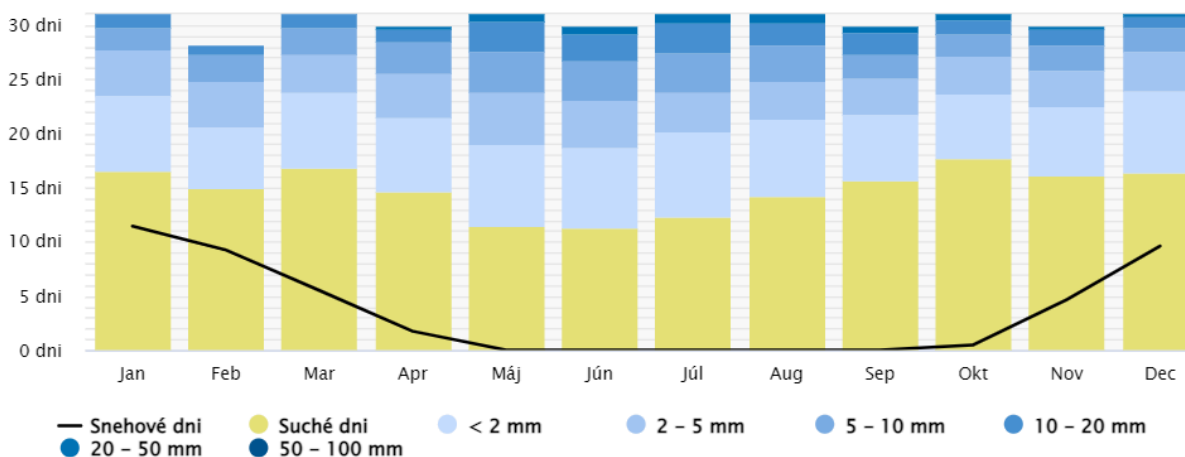
Obrázok: Najvyššie teploty

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram zrážok pre Babiná zobrazuje počet dní v mesiaci, v ktorých spadne isté množstvo zrážok.

Babiná

48.44°N, 19.09°E (412 m n. m.).
Model: ERA5T.

Obrázok: Úhrny zrážok

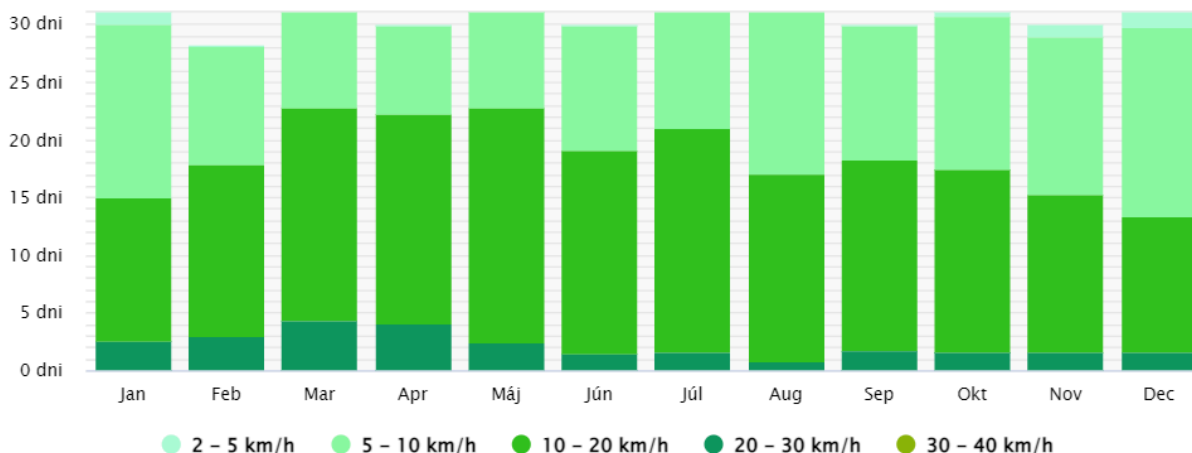
Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Diagram pre obec Babiná prezentuje nasledujúci graf dni v mesiaci, počas ktorých vietor dosahuje určitú rýchlosť.

Babiná

48.44°N, 19.09°E (412 m n. m.).

Model: ERA5T.

Obrázok: Rýchlosť vetra

Zdroj: <https://www.meteoblue.com/sk/>

Priemerný počet mrazových dní, keď teplota klesne pod bod mrazu v území je 120, so stúpajúcou nadmorskou výškou sa ich počet zvyšuje až na 150 dní s mrazom. V území Pliešovskej kotliny je v chladnejšej časti roka charakteristický výskyt teplotných inverzií. Vyskytujú sa v úzkych konkávných tvaroch reliéfu Krupinice a Klinkovice. Typické sú najmä celodenné inverzie sprevádzané hmlou a nízkou oblačnosťou. Priemerný počet atmosferických zrážok je 598 mm. Najsuchšími mesiacmi sú január, február a marec (30 mm), najvlhkejšie jún a júl (70 mm). Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je v nižšie položených oblastiach územia 50, vo vyšších polohách Javoria 90 dní. Súvislá snehová pokrývka sa vytvára od novembra do apríla (PHSR 2015, 2007).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Podľa členenia Slovenska na fytogeograficko - vegetačné oblasti (In:Atlas krajiny SR, 2002) leží územie v bukovej zóne, v sopečnej oblasti, okrese Pliešovská kotlina, územie južne od obce leží v dubovej zóne, horskej podzóny, sopečnej oblasti a okrese Krupinská planina. Južné časti hodnoteného územia patria do bukovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej oblasti. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu (Michalko, J., Geobotanická mapa, 1987) tvoria v hodnotenom území navrhovanej činnosti nasledujúce jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie: prevažne C – dubovo – hrabové lesy karpatské, Fs – Bukové kvetnaté lesy podhorské, ostrokovito Al – lužné lesy podhorské a horské, QC - dubovo - cerové lesy, v južných častiach hodnoteného územia Sx – lužné lesy vrbovo – topol'ové, Cr - dubovo – hrabové lesy panónske.

Reálnu vegetáciu v hodnotenom území a jeho blízkom okolí tvoria nasledujúce prvky:

- poľnohospodárske plodiny, technické plodiny – vyskytujú sa na orných pôdach (veľkoplošné a maloplošné oráčky), záhradách, sadoch a pod.,
- ruderalná vegetácia – ide o vegetáciu na neupravených a nevyužívaných plochách s výrazným zastúpením synantropných druhov, napr. v blízkosti dopravných koridorov a pod.,
- nelesná drevinová vegetácia – ide o líniovú brehovú vegetáciu pozdĺž potokov **Krupinica, potok Neresnica, Suchý potok**, potok Vajsov a ďalšie a vodných tokov ako Hron, v okolí vodných nádrží a rozptýlenú nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodársky využívanom území vo forme skupín stromov a krov, fytocenologické zväzy Salicion triandrae, Prunion spinosae, s porastmi nepôvodných drevín napr. pozdĺž poľných ciest – Robinia pseudoacacia atď.,
- trvalé trávnaté porasty – v hodnotenom území a jeho širšom okolí najmä na východných úpätiach Štiavnických vrchov tvoria spolu s ornou pôdou podstatný podiel z rozlohy poľnohospodárskej pôdy,

- lesné porasty – ide najmä o plochy bukových a jedľovo – bukových kvetnatých lesov, dubovo – hrabových lesov karpatských, ostrovkovito dubovo – hrabových lesov panónskych a teplomilných submediteránnych dubových lesov prevažne v južnejších častiach hodnoteného územia (Kukla J. a kol., 2008, s. 7-10).

Z hľadiska fyto geografického členenia zaradíme územie obcí Pliešovskej kotliny do dvoch oblastí. Prvá patrí do oblasti panónskej flóry – Panonicum k obvodu prametranskej xerothermnej flóry (Matrcum), ktorý tvorí Ipeľsko – rimavská brázda. Rastlinstvo tohto územia je podmienené predovšetkým odlišným vývojom najmä po poslednej dobe ľadovej. Väčšia časť tohto územia je odlesnená. Potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvoria dubiny a dubovo – hrabové lesy. Druhú časť tvorí oblasť západokarpatskej flóry – Carpatum occidentale, obvod predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), tvoria ho Štiavnické vrchy. Na území regiónu obcí Pliešovskej kotliny sa vyskytuje 6 vegetačných jednotiek: Lužné lesy podhorské a horské rastú v okolí Krupinice, Neresnice a ich prítokov, zahŕňajú pobrežné jelšové a jaseňovo-jelšové lužné lesy, spoločenstvá krovitých vrb. Vedúcu úlohu v stromovom poschodí majú jelša lepkavá, jaseň štíhly, javor horský. Dubovo-hrabové lesy predstavujú zmiešané listnaté lesy mezofilné, ktoré sú v Pliešovskej kotline najrozšírenejšou lesnou klimaticko-zonálnou formáciou v dubovo-bukovom stupni. Z pôvodne rozsiahlych plôch zostali v súčasnosti len zvyšky, ktoré sú v značnej miere antropogenizované. Druhovú zloženie je bohaté. V stromovom poschodí prevládajú dubo-bučiny. Teplomilné a suchomilné druhy sa uplatňujú predovšetkým v lesostepných a skalnatých biocenózach. Z bohatstva drevín, ktoré tvoria druhovú skladbu lesa prevláda dub plstnatý (*Quercus pubescens*), dub cerový (*Quercus cerris*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), breza bradavičná (*Betula verrucosa*), vyskytuje sa borovica sosna (*Pinus silvestris*), buk lesný (*Fagus sylvatica*). V krovitom rastlinstve je rozšírený dtieň (*Cornus mas*), bršlen bradavičný (*Evonymus verrucosa*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), hloh obyčajný (*Crataegus oxyacantha*), bršlen európsky (*Evonymus europaea*), svíb krvavý (*Cornus sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*).

Subxerofilné až xerofilné dubovo-cerové lesy s dubom zimným a s výskytom teplomilného duba cerového, z iných drevín sú vtúsené javor poľný a javor tatársky. Vyskytujú sa v kotline ostrovcovite v jej južnej časti po pravej strane Neresnice, krovinnú vrstvu tvoria najmä vtáci zob, drieň obyčajný, svíb krvavý, slivka trnková, ruža galská, rešetliak prečisťujúci. Najzaujímavejším prvkom rastlinstva sú byliny. Nachádzajú sa všade tam, kde majú priaznivé podmienky. Z bylín sú tu zastúpené kostrava valeská (*Festuca valesiaca*), kostrava dalmatínska (*Festuca pseudodalmatica*), kukučka vencová (*Lychnis coronaria*). V poľnohospodárskej krajine kotliny má veľký význam nelesná drevinná vegetácia, a to mezofilná vegetácia a hydrofilná – brehové porasty. Brehové porasty lemujú takmer celý tok Neresnice, nachádzajú sa v údolí Krupinice, na strednom toku Kňazovho potoka, v dolných úsekoch Bystrého a Kalného potoka. Z pôvodnej vegetácie brehových porastov sú zachované vrbové porasty s prevahou vrby vyskytujú lužné lesy jaseňovo-brestovo-dubové a jelšové, kde je zastúpená vrba (*Salix*) a jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*). Na území kotliny sa nachádzajú viaceré vzácne lokality s výskytom chránených alebo ohrozených rastlinných druhov. Z významnejších rastlinných druhov bylinnej etáže v kotline možno spomenúť klinček pyšný pravý, po okrajoch lesa mednička sfarbená, okolo Neresnice kde sú ostricové slatinné lúky (PHRSR 2015, 2007).

Živočíšstvo

Zoograficky z hľadiska limnického biocyklu patrí živočíšstvo hodnoteného územia do pontokaspickej provincie, podunajského okresu a stredoslovenskej časti. Z hľadiska terestrického biocyklu patrí živočíšstvo južných častí hodnoteného územia do provincie stepí a panónskeho úseku, prevažná časť hodnoteného územia leží v provincii listnatých lesov a podkarpatskom úseku, (In: Atlas krajiny SR, 2002) (Kukla J. a kol., 2008, s. 19).

Územie obcí Pliešovskej kotliny ležia na rozhraní dvoch rozdielných klimatických typov, čo spôsobuje prelínanie karpatských druhov s panónskymi, z ktorých niektoré tu dosahujú severnú hranicu svojho rozšírenia. Na základe živočíšnych regiónov juh územia patrí do oblasti Panónskej – juhoslovenský obvod, sever do oblasti Západných Karpát – vnútorný obvod. V oblasti sa vyskytujú plazy – užovka stromová (*Elaphe longissima*), užovka hladká (*Cornella austriaca*), jašterica múrová (*Lacerta muralis*), jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), slepúch obyčajný (*Anguis fragilis*). Z vtákov tu žije výr skalný (*Bubo bubo*), krkavec čierny (*Corvus corax*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), sova obyčajná (*Strix aluco*), kaňa sivá (*Circus cyaneus*), kukučka obyčajná (*Cuculus canolus*), drozd čierny (*Turdus merula*), všetky druhy sýkoriek rodu *Parus*, prepelica poľná (*Coturnix coturnix*). Motýle sú zastúpené veľkým počtom druhov, z ktorých sa ojedinele vyskytuje jasoň červenooký (*Parnassius apollo*) a psota (*Hypercallia citrinalis*). Cicavce patria k najznámejším zástupcom živočíšnej ríše, ktorým človek venuje pozornosť veľmi dlhú dobu. V území sú zastúpené mnohými druhmi. K najatraktívnejším patria veľké šelmy. V území sa vyskytujú všetky tri u nás žijúce druhy, medveď, vlk a rys ostrovid, ktorý je v súčasnosti celoročne chráneným druhom. Z ďalších mačkovitých druhov tu žije mačka divá. Hravá i dravá Vydra riečna je svojim životom viazaná najmä na vodné toky a ich brehovú vegetáciu, ktoré jej slúžia ako bezpečné miesta úkrytov pre odpočinok a výchovu mláďat. Najlepšie podmienky pre život v území jej poskytujú toky Krupinica a Neresnica. Z ďalších šeliem sa tu vyskytuje liška obyčajná, kuna lesná i kuna skalná, tchor obyčajný, tchor tmavý, a jazvec obyčajný, lesný. Z párnopokrytníkov sa v území vyskytujú – jeleň obyčajný, srnec lesný, diviak lesný ako aj nepôvodné druhy – daniel škvrnitý, či muflón obyčajný. Otvorenú poľnohospodársku krajinu obľubuje zajac poľný. Územie patrí z hľadiska klasifikácie poľných revírov do srnčej poľovnej oblasti Javorie – S VIII. V tokoch stredných polôh sa

vyskytujú lipeň obyčajný, čerebl'a obyčajná, jalec hlavatý, tiež nepôvodné druhy pstruh dúhový a sivoň americký. V bystrinách a horských tokoch žije pstruh obyčajný a hlaváč pásoplutvý. Vodnú nádrž v Babinéj obývajú viaceré druhy kaprovitých rýb (PHRSR 2015, 2007).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je plne elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná (44,61 %). Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod (88,24 %). Obec má komplexne vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV (78,43 %). Dažďová kanalizačná sieť je riešená prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - com 80 %, Orange 90 %, 4ka a O2 (70 %). Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, a mobilných operátorov, WIFI, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov a mobilného internetu.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	nie	nie
Káblová televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	88,24	100,00
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	nie	nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	0,00	0,00
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	78,43	100,00
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	44,61	95,00
pripojenie na sieť internet	DSL	áno	áno
	EDGE/UMTS/G2/G3/G4	áno	áno
	Wi-Fi	áno	áno
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	90 %	90 %
pokrytie signálom T-com	%	80 %	90 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	nie	nie
vodojemy	ano/nie	1	1
priemyselná zóna - výrobná	ano/nie	1	1
priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	ano/nie	nie	nie
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	2	2
dom smútku	Počet	1	1
Zdroj: OcÚ Babiná			

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou je v súčasnosti vykonávané zo skupinového vodovodu (ďalej SKV) Dobrá Niva – Babiná.

Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované aj vodou z vlastných vodných zdrojov - studní. Rozvodnú sieť v obci tvoria vodovodné potrubia DN 150 resp. DN 100 mm. Sieť je čiastočne zokruhovaná. Rozvojové zámery uvažujú so zásobovaním pitnou vodou z existujúcich rozvodov pitnej vody DN 100. Spôsob zásobovania jednotlivých rozvojových zámerov pitnou vodou bude upresnený v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie. V rozvojových zámeroch sa navrhuje rozvod vody z rúr PVC DN 100. Na vodovodnej sieti budú osadené požiarne hydranty, ktoré budú slúžiť aj ako odkalovace, alebo odvzdušnovace. Trasy vodovodných potrubí sú navrhnuté vo verejných komunikáciách a ich výstavba by mala prebiehať súčasne so stavbami a v predstihu pre výstavbou jednotlivých objektov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 180 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 7 domov. Bez napojenia na verejný vodovod bolo 6 bytov.

Domový fond - vodovod			
typ vodovodu	počet	podiel (%)	
v dome - z verejnej siete	180	88,24	

v dome - vlastná	7	3,43
mimo domu - z verejnej siete	8	3,92
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	6	2,94
nezistený	3	1,47
Domy spolu	204	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V obci je vybudovaná splašková gravitačná kanalizácia. ČOV sa nachádza v južnej časti obce v lokalite Grnobíz. V roku 2014 ukončila obec zmenu technológie na čistiarni odpadových vôd (mechanicko-biologická), ktorá bola súčasne intenzifikovaná na 500 EO. V obci zostáva dobudovať kanalizačnú vetvu v ulici Za Uličkou pre odvedenie splaškových vôd z nových rodinných domov. Budovanie domových čistiární zatiaľ OU životné prostredie odmietlo (v obciach, kde je vybudovaná kanalizačná sieť nepovoľujú samostatné DČOV).

Až 160 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť (78,43 %). Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 23 domov.

Domový fond - kanalizácia

typ kanalizácie	počet	podiel (%)
septik, žumpa	23	11,27
prípojka na kanalizačnú sieť	160	78,43
domáca čistička odpadových vôd	0	0,00
bez kanalizácie	19	9,31
nezistený	2	0,98
Domy spolu	204	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Odvádzanie dažďových vôd

Obec Babiná má vybudované provízorne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a koryta Babinského potoka.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Elektrická rozvodná sieť

Sieť pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo a dodáva potrebný výkon bez väčších úbytkov napätia. Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do obce od obce Dobrá Niva sa postupne dostáva do zastavaného územia obce. Východným okrajom obce prechádza 22 kV vedenie č. 302. Z VN vedenia je v smere do obce prevedených 5 VN prípojk, na ktoré sú napojené vonkajšie 22/0,4 kV transformačné stanice, zabezpečujúce cez sekundárne rozvody Nn 380/220 V odber elektrickej energie (ÚPD Babiná, 2012, s.18-19).

NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podporných bodoch. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž hlavnej cesty, v súbahu s telefónnym vedením a vedením obecného rozhlasu. Rozvádzače NN umiestnené na stožiarových trafostaniciach vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou. Podzemné káblové

rozvody sú v obci realizované v malej miere. Len niektoré prípojky k rodinným domom sú vedené káblovým vedením v zemi. Pri výstavbe stavebných objektov a inžinierskych sietí treba toto rešpektovať.

Sekundárna sieť NN

Distribučné vedenia 22 kV slúžia pre rozdelenie elektrickej energie z nadradenej sústavy. Z tohto VN 22 kV vzdušného vedenia sú zrealizované VN 22 kV vzdušné prípojky, pre zásobovanie elektrickou energiou vonkajších stožiarových trafostaníc obce s prevodom 22 kV/0.4 kV. Trafostanice sú pripojené VN 22 kV vzdušnými prípojkami z distribučnej linky. Jednotlivé trafostanice v obci sú určené pre zásobovanie obce. Pri súčasnej potrebe elektrickej energie na úrovni DTS vykazujú ešte dostatočnú kapacitu. Dôležitú úlohu tu taktiež zohráva kapacita prenosových možností VN a NN vedení (dĺžky a prierezy jednotlivých vedení a stupeň ich zaťaženia). Tieto trafostanice slúžia taktiež pre technicko - komunálnu vybavenosť a ich výkonové zaťaženie je premenlivé v závislosti na sezónnosti odberu a ročnom období. Sekundárne rozvody NN sú prevedené systémom napätí 400/230V. Rozvody sú prevedené vonkajšími vzdušným vedeniami NN a to holými vodičmi s prierezom AlFe na betónových podperných bodoch spolu s rozvodom verejného osvetlenia, ktorý je prevedený vodičom AlFe. Svietidlá sú v prevažnej miere výbojkové, osadené na podperných bodoch spolu s NN rozvodom. Spínanie verejného osvetlenia je centrálné prostredníctvom impulzných káblov cez RVO pri trafostaniciach. Niektoré NN sekundárne vývody zo stožiarových trafostaníc do centier spotreby sú vyvedené prostredníctvom závesných káblov po stožiaroch NN sekundárnej vzdušnej siete.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
 - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
 - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podperného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Obec Babiná je zásobovaná plynom prostredníctvom VTL prípojky, ktorá je ukončená v distribučnej regulačnej stanici VTL/STL Q 400 m³h⁻¹, severne od zastavaného územia. Takmer celá obec je v súčasnosti plynofikovaná. V obci sa nachádza miestna sieť STL plynovodov z LPE o tlakovej úrovni 0,4 MPa. Trasy sú vedené prevažne okrajom miestnych komunikácií (UPD Babiná, 2012, s.20).

Distribučný systém plošného zásobovania plynom pre obec Babiná je zrealizovaný ako jednotný stredotlaký rozvod plynu s prevádzkovým tlakom do 300 kPa. Miestny distribučný rozvod plynu so sieťou papršlekového charakteru má dobré prenosové vlastnosti. Po kvalitatívnej stránke možno plynovodnú sieť považovať pre potreby bytovej výstavby a vybavenosti v obci Babiná za dobudovanú. Konfigurácia plynovodov umožňuje napojiť na odber plynu v podstate všetky objekty v uvedenom území.

Rozvodová sieť v súčasnosti pokrýva požadovanú spotrebu plynu. Pre každého odberateľa zemného plynu je zriadený vlastný STL domový regulátor. Miestne stredotlaké plynovody sú realizované z oceleového a polyetylénového potrubia, podľa podmienok STN 38 6413. Toto riešenie umožňuje pri minimálnych svetlostiach prepravu značných množstiev plynu na veľké vzdialenosti za priaznivých tlakových pomerov. Miestne plynovody sú vedené v telesách komunikácií a v zelených pruhoch v súbehu s miestnymi komunikáciami. V niekoľkých prípadoch došlo ku križovaniu plynovodu s miestnou komunikáciou. Odberatelia zemného plynu sú zásobovaní z miestnej stredotlakej siete a stredotlaké prípojky priamo cez stredotlaké prípojky a domové regulátory.

Rozvody plynu v obci sú vedené v každej ulici a pokrývajú potrebu plynu v plnom rozsahu. Jednotliví odberatelia v obci sú napojení na plynovod STL prípojkami. Regulátory tlaku plynu sú pre odberné miesta navrhnuté ako domové. Meranie spotreby je plynomerom pre každé odberné miesto samostatne.

Celkovo 44,61 % domácností bolo napojených na rozvodnú sieť plynu.

Domový fond - zásobovanie plynom

plynifikácia	počet	podiel (%)
áno	91	44,61
nie	111	54,41
nezistené	2	0,98
Domy spolu	204	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Miestny rozhlas

Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Miestny rozhlas v obci je prevedený vzdušne na konzolách. Stožiare sú oceľové (prípadne na stožiaroch elektrického vedenia), do výšky 7.5 m nad zemou. Reprodukory prevažne 6 a 12 W sú rozmiestnené tak, aby nevznikali zázneje. Vedenie je na oboch koncoch chránené proti podpätiu bleskoistkami. Z hľadiska funkčnosti nebude plne vyhovovať v ďalšom období. V budúcnosti bude odovzdávanie informácií v obci fungovať na báze miestnej výmeny informácií z centra na Obecnom úrade. V rokoch 2022 – 2024 zrealizovala obec výmenu káblového vedenia pre miestny rozhlas a vykonala tiež čiastočnú obnovu reproduktorov.

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach. Pre navrhovanú výstavbu je potrebné budovať verejné osvetlenie LED svietidlami, ktoré budú upevnené na bezpäticových osvetľovacích stožiaroch. Rozvod medzi svietidlami bude káblom CYKY 4B x 10

mm², uloženým v zemi. Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce Babiná.

Verejné osvetlenie - v júni 2012 vykonaná čiastočná rekonštrukcia verejného osvetlenia v obci, v pôvodných svietidlách boli trubicové žiarivky vymenené za LED žiarivky, čím obec výrazne znížila náklady na osvetlenie ulíc a priestranstiev v obci. V roku 2018 došlo k výmene nového rozvádzača verejného osvetlenia a k zmene jeho ovládania - automatické spustenie a vypnutie podľa stredoeurópskeho času (podľa východu a západu slnka).

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarňa ochrana

V obci sa nachádza hasičská zbrojnica v správe obce Babiná. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody. Priestorová štruktúra a dimenzie komunikácií zabezpečujú dobrú dostupnosť pre zásahové vozidlá požiarnej ochrany. Zásobovanie nových rozvojových plôch požiarňou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete. Príjazd pre hasičské vozidlá, v rozvojovom zámere bude zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (čím sa dosiahne požadovaná minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.). Obec v súčasnosti nemá všade vybudované požiarne hydranty (funkčné – iba Rybníčná ul. Smer k ČOV a k nájomným bytom, na konci ulice Za Uličkou a pri stavbe Ocu Horná 97). Na hlavné vodovodné potrubia môžu byť v budúcnosti napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarňami hydrantmi. Sídlo hasičskej stanice jednotky ZPO pre obec Babiná je situované v okresnom meste Zvolen. V prípade väčšieho požiaru je najbližšia zásahová jednotka s dojazdom do 15-20 minút.

Telekomunikácie

Babiná spadá do primárnej oblasti PO Zvolen a sekundárnej oblasti SO Banská Bystrica – patrí do tranzitného telefónneho obvodu TTO Banská Bystrica. Primárna oblasť je nižšou územnou jednotkou.

Mobilní operátori telekomunikačných systémov T-com, Orange, 4ka a O2 Telefonica Slovensko má stav pokrytia v danej oblasti jedine pre služby siete GSM/GPRS ešte prostredníctvom technológie prvej generácie (1G) s využívaním systémov AMPS, TACS a čiastočne druhej generácie (2G a 3G) v centrálnej časti obce. Rýchly internet, systém EDGE/Super Speed (2,5G), resp. nadstavba (3G) HSDPA/UMTS ktorá umožňuje maximálne prenosové rýchlosti pre sťahovanie dát z internetu do hodnoty 3,6 Mb/s. Pripojenie cez optickú linku priamo ku účastníkom telekomunikačných služieb u všetkých mobilných operátorov je pre riešené územie v súčasnom období nedostupná. Dátové služby sú poskytované prostredníctvom Verejnej dátovej siete (VDS) T - com. Najbližší prípojný terminál dátových služieb je vo Zvolene. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného koanania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe.

Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú v súčasnosti operátori a to Orange Slovensko, a.s. Bratislava a spoločnosť T - com, O2 a (SWAN, a.s.) 4ka. Tieto spoločnosti majú po území Slovenska rozmiestnené svoje základňové, prenosové a centrálné stanice podľa vlastných navrhnutých koncepcií rozvoja týchto spoločností, za pomoci ktorých zabezpečujú pre svojich užívateľov pokrytie signálom GSM v pásme 800, 1800 a 2600 MHz. Územie obce je pokryté signálom GSM na 90 % spoločnosťou Orange, podobne je to aj so signálom spoločnosti T - com, 4ka a O2. Dnes poskytujú na území obce dátové služby, telefonické spojenie mobilní operátori: Slovak Telekom (aj pevná linka/kábel), Orange, O2, Detronics.

Pošta – v obci sa nenachádza prevádzka Slovenskej pošty. Do obce denne dochádza pojazdná pošta a doručovateľka.

Ochranné pásma

ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Obecný rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Ochrana pred povodňami

Na toku Babinský potok a Suchý potok v rámci k. ú. Babiná nie sú vybudované regulačné objekty. Na Babinskom potoku sa nachádza vodná nádrž. Pôvodne slúžila ako technická nádrž pre poľnohospodárske účely. V intraviláne obce Babiná je pre navrhované zámery, potrebné hľadať riešenia na ochranu územia pred veľkými vodami. Pre zabezpečenie tejto požiadavky je nevyhnutné dodržať nasledovné zásady: pôdny kryt chrániť pred vodnou eróziou uplatnením protierózných pôdoochranných a lesotechnických opatrení, zabezpečiť realizáciu povrchových protierózných priekop zachytávajúcich prívahové vody, zabezpečiť koryto vodného toku proti zosunom pôdy, zvýšiť úroveň starostlivosti o odvádzanie dažďových vôd z územia obce, neupravené úseky vodných tokov riešiť s cieľom ochrany intravilánu pred veľkými vodami na Q100 a orné pôdy pre Q20, pretože náhodilé zaplavenie je ekologicko-produkčne žiaduce, pri výstavbe je potrebné zachovať ochranné pásma pozdĺž tokov 5 m od brehovej čiary, zriaďovanie ochranných pásiem je právne zabezpečené zákonom o vodách c. 364/2004 Z.z. (v znení č. 587/2004 Z. z., 230/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 359/2007 Z. z., 514/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 384/2009 Z. z., 134/2010 Z. z., 556/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 408/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 321/2012 Z. z.(nepriamo), 180/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 409/2014 Z. z., 262/2015 Z. z., 303/2016 Z. z., 277/2017 Z. z., 51/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 305/2018 Z. z., 74/2020 Z. z., 516/2021 Z. z., 253/2022 Z. z., 517/2022 Z. z., 74/2023 Z. z., 272/2023 Z. z., 525/2023 Z. z., 277/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) a vyhláškou MŽP SR c. 398/2002 Z.z.. Pri jednotlivých úpravách tokov sa navrhuje v rámci riešenia zachovať prírodný charakter koryta a brehových porastov so snahou zabezpečenia funkčnosti a skvalitnenia životného prostredia. Na toku Babinský potok je potrebné zabezpečiť pravidelné odstraňovanie nánosov, opravy poškodených brehov a ošetrovanie brehových porastov.

Ochranné pásma

- obojstranné ochranné pásmo pobrežných pozemkov v zmysle ustanovení §49 zákona č. 364/2004 o vodách: **10 m** od vzdušnej päty, respektíve brehovej čiary miestnych tokov z dôvodov vykonávania činnosti správcu toku. Do tohto územia nie je možné umiestňovať technickú infraštruktúru, žiadame pevné stavby ani súvislú vzrastlú zeleň. Toto územie nie je možné poľnohospodársky obhospodarovať. Musí byť zachovaný prístup mechanizácie správcu vodného toku a povodia k pobrežným pozemkom z dôvodu údržby a kontroly. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodným tokom musia byť riešené podľa STN 73 6822 – Križovanie a súbehy vedení s vodnými tokmi a akékoľvek stavebné aktivity v ochrannom pásme tokov musia byť prerokované so správcou toku a povodia.

Pri návrhu investícií je potrebné rešpektovať ustanovenia § 49 zákona č. 364/2004 Z. z. vodách a vyhlášky č. 211/2005 Z. z.. Všetky prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi musia byť riešené podľa STN 73 6822 „Križovania a súbehy vedení s vodnými tokmi“.

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Cintorínske služby

Pochovávanie na území obce Babiná sa realizuje len na cintoríne. V obci Babiná sa územie akceptuje ako jeden pochovávaci obvod. Nachádzajú sa tu 2 cintoríny – katolícky a evanjelický. Katolícky cintorín sa nachádza z južnej strany kostola Sv. Matúša. Evanjelický cintorín sa nachádza v severnej časti obce. Katolícky cintorín - rozloha 967 m², celkom 61 hrobových miest, voľných už iba 10. Evanjelický cintorín – rozloha 5318 m², 300 hrob. miest, voľných 50 miest.

Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintorínoch sa odporúča realizovať výsadba estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavba chodníkov. Obec neplánuje rozšírenie plochy cintorína.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005 (ÚPD M.,2008).

Zásobovanie teplom

Tepelná energia je používaná predovšetkým na vykurovanie objektov a prípravu teplej úžitkovej vody. Spotreba tepelnej energie je svojim charakterom sezónna. Počas trvania letného obdobia je jej denný odber relatívne rovnomerný s malými výkyvmi. Pre pokrytie spotreby energie sú k dispozícii nasledovné zdroje: zemný plyn, elektrická energia, pevné palivo, kvapalné palivá, napr. skvapalnený propán, ktoré je možné dovážať pomocou zásobovacích automobilov na miesto spotreby v letnom období a nakoniec slnečná energia a iné obnoviteľné druhy energie.

Prevažná časť OV je zásobovaná pre vykurovanie a prípravu TÚV väčšinou z domových kotolní na báze zemného plynu. Menšia časť objektov OV ako zdroj tepla využíva elektrické akumulčné pece a na prípravu TÚV el. prietokové ohrievače. Centrálné zásobovanie teplom na báze plyných palív sú zásobované miestne priem. podniky z vlastných kotolní. Plynifikácia obce veľkou mierou prispela k doriešaniu situácie v zásobovaní teplom.

Netradičné druhy energie

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nachádzajú za cestou I triedy v južnej časti katastra, kde je vybudovaná solárna elektráreň. Odporúča sa aj zmena (v jednotlivých prípadoch) palivovej základne prechodom na biomasu. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

2.4. DOPRAVA

Doprava predstavuje jeden z kľúčových faktorov rozvoja obce Babiná, pričom sama o sebe nie je cieľom, ale prostriedkom hospodárskeho rozvoja a predpokladom k dosiahnutiu sociálnej a regionálnej súdržnosti. Rezort dopravy si v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja vytýčil v rámci dopravnej politiky SR globálny cieľ, ktorým je trvalo udržateľná mobilita. Môžeme ju definovať ako dlhodobé zabezpečenie neustále narastajúcich prepravných potrieb spoločnosti (prepravy tovarov a osôb) v požadovanom čase a kvalite, s maximálnou efektivitou, pri súčasnom znižovaní negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie a zdravie obyvateľov.

Trasovanie a výstavba dopravnej infraštruktúry v obci vychádzajúca z prepravných požiadaviek jej obyvateľov a hospodárskych subjektov v nej žijúcich a činných, je podmienená miestnym územným členením a charakterom územia (napríklad chránené územia). Cieľovým zosúladením všetkých faktorov pri územnom plánovaní vrátane plánovania dopravnej infraštruktúry (efektívnym využitím územia) a rešpektovaním špecifických daností regiónu je snaha doceliť trvalo udržateľný charakter životného prostredia.

V hodnotenom území navrhovanej činnosti a jeho širšom okolí sa nachádzajú tieto cestné siete:

Primárna cestná sieť

- I/66 – Šahy – Krupina - Zvolen, je nosným prvkom cestnej siete v hodnotenom území a je zaradená medzi hlavné európskej cestné ťahy (E 77),
- I/51 Hontianske Nemce – Levice,
- I/75 Veľký Krtíš – Horné Semerovce – Demandice,

Cestná sieť druhej triedy:

- II/525 Babiná - Hontianske Nemce – Abovce, II/526 Devičie - Bzovík – Senohrad, II/527 Sása – Pliešovce – Veľký Krtíš.

Cesty I. a II. triedy dopĺňajú cesty III. triedy, poľné a lesné cesty a miestne komunikácie. Celkovo je v okrese Krupina 220,63 km ciest I. až III. triedy, v okrese Zvolen 208,61 km a v okrese Levice 673,92 km ciest I. až III. triedy.

Miestne komunikácie

Miestne komunikácie majú prevažne živičný kryt. Miestne komunikácie sú zastúpené hlavne Plánkovou ulicou s dĺžkou cca. 500m, ul. Za uličkou cca. 360m, Rybníčná ulica cca. 396 m. Tieto dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Smerové vedenie a šírkové usporiadanie týchto komunikácií nie vždy zodpovedá STN 736110, čo je do istej miery ovplyvnené aj existujúcou zástavbou. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce Babiná dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Tieto vytvárajú v sídle sieť priečných a pozdĺžnych prepojení. Dopravnourbanistický význam prvkov zonálnej komunikačnej štruktúry nepresahuje úroveň upokojených komunikácií funkčnej triedy D1. Charakterizujúcou vlastnosťou týchto komunikácií je realizácia dopravných vzťahov pešej a automobilovej dopravy na spoločnom dopravnom priestore. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto nepresahujú šírku 4 - 5,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Postupnou urbanizáciou územia pozdĺž historicky založených ulíc sa vytvorila bloková zástavba umožňujúca len obmedzenú obsluhu nezastavaných priestorov. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení.

Železničná doprava

Obec Babiná nie je napojená na sieť železničných tratí SR. V železničnej doprave je región dostupný prostredníctvom železničnej stanice Zvolen. Ide o trať II. kategórie v hierarchii železničnej siete Slovenska (ŽSR). Tento ťah tiež spája Bratislavu s Košicami kratšou trasou (cez Zvolen), ale obdobne (ako aj v prípade cestného ťahu rezort dopravy preferuje predovšetkým modernizáciu Považského a severného hlavného ťahu (cez Žilinu). Trať z Bratislavy cez Zvolen do Žiaru nad Hronom a Zvolena je elektrifikovaná – v pokračovaní do Košíc (cez Filákovu) s dieselovou prevádzkou. Trať nespĺňa požiadavky na jej zaradenie do medzinárodnej železničnej siete.

Cez južné časti hodnoteného územia v k.ú. Šahy, k.ú. Hrkovce a v okolí obcí Domaníky, Devičie a mesta Krupina prechádza cez hodnotené územie existujúca jednokolejová neelektrifikovaná železničná trať č. 119 Šahy – Krupina – Zvolen (Čermák J., 2009, s.30). Obnova osobnej vlakovkej dopravy nastala 1/2019 (po 15 rokoch). Osobný vlak stojí najbližšie na Dobrej Nive a v Krupine. V januári 2025 ubehlo 100 rokov od spustenia trate Zvolen – Krupina.

Letecká doprava

Najbližšie letisko Sliač (cca 15km od ťažiska mikroregiónu) má štatút aj parametre letiska pre medzinárodnú dopravu. V súčasnosti je letisko využívané pravidelnými aj charterovými letmi do zahraničia (ČR, Bulharsko). V hodnotenom území navrhovanej činnosti sa v súčasnosti nenachádzajú letiská miestneho, ani regionálneho významu. V blízkosti hodnoteného územia v k.ú. Dobrá Niva sa nachádza letisko miestneho významu využívané na poľnohospodárske účely (Čermák J., 2009, s.31).

Doprava pešia a cyklistická

Pešia doprava vyplýva z celkového riešenia prostredia. Pozdĺž obslužných komunikácií v jestvujúcej zástavbe nie sú vybudované chodníky. Pri komunikáciách navrhovaných do ukludnených obytných ulíc nie je nutné realizovanie samostatných peších trás, nakoľko sa charakter týchto trás vyznačuje

zmiešanou pešou i motorovou dopravou so zabezpečením prednosti pre peších, čo bude zdôraznené dopravným značením. Vybudovaný chodník v dĺžke 301 metrov v Dolnej ulici umožňuje občanov bezpečný prechod z centra obce až do katolíckeho kostola. Pred materskou školou pribudlo pozdĺžne parkovanie pre 5 vozidiel. Poslednou ulicou s čiastočne vybudovaným chodníkom je Rybníčná ulica v smere k nájomným bytom. Dĺžka chodníka predstavuje cca. 150 m.

Podiel bicyklovej dopravy z pohľadu celkovej dopravnej práce a z pohľadu nemotorovej dopravy nie je v obci Babiná rozhodujúci a nedosahuje podiel sídiel so zavedeným systémom bicyklovej dopravy (cca. 10 - 20 % - ný podiel na celkovej dopravnej práci), ale aj napriek tomu patrí medzi významné spôsoby dopravnej obsluhy. Konfigurácia terénu, rozmiestnenie urbanistických prvkov (bývanie, vybavenosť) v obci dáva predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy, ako jedného zo základných vnútrošidelných dopravných systémov. Dopravnourbanistické i technické podmienky v sídle sa dajú hodnotiť priaznivo a dávajú veľké predpoklady na rozvoj tohto ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy. Katastrom obce prechádza nová cyklotrasa spájajúca obce mikroregiónu Pliešovská kotlina Breziny-Dobrá Niva - Babiná - Podzámčok - Bzovská Lehôtka - Pliešovce - Sása, ktorá bola vybudovaná v roku 2020 a zaregistrovaná je v mape cykloturistických trás Slovenského cykloklubu.

V šírkovom usporiadaní obojsmernej vozovky (šírky 7,0m medzi zvýšenými obrubníkmi chodníkov, príp. medzi chodníkom a krajinou a krajinou pri nesymetrickom usporiadaní s jednostranným chodníkom) je potrebné zriadiť tzv. „chránené cyklistické pruhy“ a to vyznačením prerušovanou čiarou po oboch stranách vozovky v šírke 1,25m. Cyklistické pruhy na prietahu cesty obcou ÚPN navrhuje ako jednopruhovú, jednosmernú s asfaltovým povrchom (na priebežnej vozovke) s odvodňovacím prúžkom pozdĺž zvýšených obrubníkov. Cyklistické pruhy nie sú vyhradené prednostne pre cyklistov, môže ich využívať aj motorová doprava (preto majú povrch rovnaký ako jazdné pruhy) a len obmedzene (opticky) chránia cyklistov usmernených na okraj vozovky (prerušovaným prúžkom). Šírka vozovky medzi prerušovanými vodiacími (ochrannými) čiarami pre cyklistov 4,5m umožňuje obojsmernú prevádzku motorovej vozidlovej dopravy pretože pri stretávaní vozidiel možno použiť vyznačený cyklistický pruh, opticky však zužuje vozovku a napomáha k opatrnejšej jazde. V podmienkach obce je spomalenie jazdy motorových vozidiel žiadateľný trend z hľadiska pozitívneho vplyvu na obytné životné prostredie obyvateľov. Vzhľadom na celkovo nízky objem dopravy, vrátane tranzitnej, v obci možno predpokladať, že takto sa obojsmerná doprava na zbernej komunikácii bude sústreďovať prevažne do stredu vozovky, čo prispeje k bezpečnosti cyklistov aj chodcov na súbežných vyznačených pruhoch a chodníkoch, stredná deliaca čiara v osi vozovky sa v takomto prípade nevyznačuje- umožňuje sa tak vozidlám jazda stredom vozovky v šírke 4,5 m.

Parkovanie

Statická doprava v sebe zahŕňa nielen umiestnenie vozidla mimo jazdné pruhy komunikácie po dobu návštevy, nákupu (krátkodobé parkovanie, do 2 hod.), či zamestnania (parkovanie dlhodobé, nad 2 hod., v obci zastúpené pomenej vzhľadom na skutočnosť, že hlavný pracovný trh sa nachádza mimo územia obce), ale aj v čase kedy sa vozidlo nepoužíva (odstavenie vozidla). Parkovanie v obci je v súčasnosti organizované v dvoch formách, jednou je parkovanie mimo jazdných pruhov, ale na vozovke, druhou je parkovanie na vyhradených parkovacích plochách (obecný úrad, obchodné jednotky). Odstavenie vozidiel sa zabezpečuje, v prípade individuálnej bytovej zástavby na vlastnom pozemku, buď v jednotlivito stojaciach, alebo vstavaných garážach, alebo mimo vlastného pozemku.

Súčasná kapacita parkovísk v centrálnej časti Babinej:

Parkovisko OcÚ	cca. 10
parkovisko Obchodné jednotky	cca. 4
pozdĺž parku	cca. 10
cintorín (evanj.)	cca. 25
bytové domy na Grnobíze	cca. 18

Autobusové zastávky a hromadná doprava

Relatívne vysoké nároky na systém hromadnej dopravy riešeného územia sú vyvolané štruktúrovaním urbanistických zložiek sídla, vyvolávajúcej funkčnú závislosť na širšom území. Riešené územie obec Babiná charakterizuje prevažujúce monofunkčné prostredie s nárokmi na rozptýlené kooperačné vzťahy, avšak s orientáciou prevažujúcou do regionálnych centier. Základný systém hromadnej dopravy vo vymedzenom území predstavuje autobusová doprava. Úroveň regionálnych väzieb je zabezpečená najmä prímestskou autobusovou dopravou.

Priestorové rozloženie zastávok v území umožňuje pešiu dostupnosť z okrajových polôh zastavaného územia. Izochronická vzdialenosť dostupnosti nepresahuje hodnotu 8 - 10 min. Charakter a cieľovosť dopravných vzťahov opodstatňujú i vo výhlade predpoklad riešenia autobusovej prepravy ako

hlavného systému prímestskej hromadnej dopravy. Vzhľadom na rastúci podiel individuálnej automobilovej dopravy (IAD) oproti hromadnej preprave osôb sa neuvažuje so zvýšením hybnosti v doprave SAD. V obci Babiná sú autobusové zastávky riešené priamo na komunikačnej sieti bez samostatných zastávkových pruhov a na konci nie je vybudovaná otočka pre autobusy. Rozmiestnenie zastávok zabezpečuje dochádzkovú vzdialenosť 400 - 500 m.

Hromadná preprava osôb je v súčasnosti, v Babinej zabezpečovaná Slovenskou autobusovou dopravou Zvolen, a.s..

Má najväčší podiel na preprave cestujúcich do zamestnania, škôl, za nákupmi a službami. Obec má vzhľadom na svoju polohu v blízkosti okresného mesta Zvolen a krajského mesta Banská Bystrica zabezpečenie prímestskou autobusovou dopravou.

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (v znení č. r1/c48/2003 Z. z., 525/2003 Z. z., 205/2004 Z. z., 364/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 15/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 24/2006 Z. z., 359/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 515/2008 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 408/2011 Z. z., 180/2013 Z. z., 207/2013 Z. z., 311/2013 Z. z., 506/2013 Z. z., 35/2014 Z. z., 198/2014 Z. z., 314/2014 Z. z., 324/2014 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 240/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 284/2018 Z. z., 310/2018 Z. z., 150/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 6/2022 Z. z., 377/2022 Z. z., 272/2023 Z. z., 127/2024 Z. z., 202/2024 Z. z., 335/2024 Z. z., 350/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**) legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na Zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **79/409/EHS** o ochrane voľne žijúcich vtákov (známa tiež ako smernica o vtákoch - Birds Directive);

smernica Rady Európskych spoločenstiev č. **92/43/EHS** o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (známa tiež ako smernica o biotopoch - Habitats Directive).

Sústavu NATURA 2000 tvoria teda 2 typy území:

osobitne chránené územia (Special Protection Areas, SPA) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: chránené vtáacie územia;

osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, SAC) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: územia európskeho významu - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

Tieto dve smernice predstavujú doposiaľ najkomplexnejšiu právnu normu na ochranu prírody vo svete.

Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňovať environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Štruktúra krajiny

Hodnotené územie a jeho blízke okolie sa skladá z 21 prvkov, ktoré sú zoskupené podľa prevládajúcich aktivít do 6 skupín. Ide o nasledujúce prvky:

1. Dopravné a priemyselné plochy a vedenia

cesty I., II., III. triedy, miestne komunikácie, železničná trať, priemyselné areály a objekty služieb, nadzemné a podzemné vedenia, energovody a produktovody.

2. Urbanizované plochy

kompaktná sídelná zástavba, vidiecke kompaktné a rozptýlené osídlenie,

3. Poľnohospodárske kultúry a orná pôda

veľkoplošné / maloplošné oráčky, trvalé trávnaté porasty (lúky a pasienky), záhrady, sady a vinice.

4. Vegetačné štruktúrne prvky

nelesná stromová a krovinná vegetácia, líniová brehová vegetácia a sprievodná vegetácia ciest, trávne a ruderálne spoločenstvá, remízky, lesné porasty.

5. Vodné prvky

stále vodné toky s prirodzeným korytom, stále vodné toky s upraveným korytom, vodné nádrže a rybníky.

6. Ložiská nerastných surovín

ložisko Hanišberg,

Do katastra obce **zasahuje** lokalita NATURA 2000.

Názov:

Skalka

Kód lokality:

SKUEV0266

Kraj:

Banskobystrický kraj

Rozloha:

9813,013 ha

Správca:

Správa CHKO Poľana - na ploche: 26,98 ha.

Správa CHKO Štiavnické vrchy - na ploche: 9786,03 ha.

Katastrálne územia:

Babiná, Bacúrov, Banská Belá, Banský Studenec, Dobrá Niva, Dubové,
Hronská Breznica, Kozelník, Krupina, Ostrá Lúka, Svätý Anton, Žibritov

Vyhlasovací predpis: Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 451/2023 Z. z., ktorým sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

6240 Subpanónske travinnobylinné porasty, 6410 Bezkolencové lúky, 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa, 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky, 8150 Nespevnené silikátové skalné sutiny kolinného stupňa, 8230 Pionierske spoločenstvá plytkých silikátových pôd, 91I0 Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku, 91M0 Panónsko - balkánske cerové lesy, 91I0 Kyslomilné bukové lesy, 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy, 9180 Lipovo - javorové sutinové lesy, 91E0 Lužné vrbovo-topolové a jelšové lesy, 91G0 Karpatské a panónske dubovo - hrabové lesy, 91H0 Teplomilné panónske dubové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany:

Barbastella barbastellus, Bombina variegata, Carabus variolosus, Cerambyx cerdo, Cottus gobio, Limoniscus violaceus, Lucanus cervus, Lutra lutra, Lynx lynx, Maculinea teleius, Miniopterus schreibersii, Myotis bechsteinii, Myotis blythii, Myotis blythii, Myotis myotis, Myotis myotis, Rhinolophus hipposideros, Rosalia alpina, Ursus arctos, Euplagia quadripunctaria (15.5.2025, <https://natura2000.sopsr.sk/lokalita/uev/lokalita-uev/?uev=SKUEV0266>).

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Babiná sa nachádza niekoľko chránených území s ich ochrannými pásmami. Podmienky ochrany týchto území sú rešpektované pre akúkoľvek činnosť v území sú definované v príslušných právnych predpisoch, ktoré sú tu taktiež uvedené.

Biocentrá

Do hodnoteného územia zasahujú biocentrá regionálneho významu.

Mäsiarsky Bok – lokalita so zachovalými lesnými porastmi na strmých svahoch so sutinami a andezitovými bralami, severne od Krupiny nad ľavým brehom potoka Krupinica v oblasti Kňazova hora. Vo vegetácii prevládajú prvky dubového, dubovo – bukového a bukového dubového vegetačného stupňa, napr. *Carex sylvatica*, *Luzula nemorosa*, *Galium odoratum* a iné, vid'. NPR Mäsiarsky bok. Zasahuje v malom rozsahu pri železničnej stanici.

Biokoridory

Podľa dokumentov ÚSES sú významné migračné koridory v hodnotenom území sformované pozdĺž vodných tokov s brehovou vegetáciou, ďalej sú to biokoridory s nadregionálnym dosahom vedúce východným predhorím masívu Štiavnických vrchov. Najvýznamnejším je terestrický nadregionálny biokoridor: I. Východné predhorie Štiavnických vrchov. Ide o širokopásmový biokoridor (šírka 2,5 - 5 km), ktorý je významný z hľadiska šírenia panónskych a mediteránnych zoo a fytocenóz s ich severným hraničným výskytom v biocentre Durianová – Háj – Holý vrch. Hodnoteným územím prechádzajú aj biokoridory regionálneho významu - RBk. Krupinica, RBk. Neresnica, a lokálneho významu (miestne potoky – Babinský, Suchý).

Charakteristika biotopov a ich významnosť

Ls1.3 Jaseňovo – jelšové podhorské lužné lesy - (biotop európskeho významu, prioritný biotop) Ide o spoločenstvo jelšových lužných lesov takmer celoročne v zamokrenej pôde v predhorí na brehoch riek a potokov a na prameniskách. V hodnotenom území a jeho okolí má rozšírenie prevažne v jeho severných častiach v alúviách miestnych podhorských potokov (v povodí Neresnice, Krupinice, atď.). Typickými zástupcami sú: jelša sivá (*Alnus incana*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), vrba krehká (*Salix fragilis*), baza čierna (*Sambucus nigra*), čerešňa vtáčia (*Padus avium*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). V podraсте sú zastúpené pichliač zelinový (*Cirsium oleraceum*), prhláva dvojdomá (*Urtica dioica*) a ďalšie druhy. Zo živočíchov sú zastúpené, napr.: z bezstavovcov podenky, vážky, potočníky, z obojživelníkov - kunka obyčajná (*Bombina bombina*), skokan zelený (*Rana esculenta*), z plazov - užovka obyčajná (*Natrix natrix*), z vtákov - kúdelníčka lužná (*Remiz pendulinus*), kačica divá (*Anas platyrhynchos*), sýkorka obyčajná (*Parus major*), z cicavcov - piskor obyčajný (*Sorex araneus*), ryšavka obyčajná (*Apodemus sylvaticus*), hryzec vodný (*Arvicola terrestris*).

Ls3.1 Teplomilné submediteránne dubové lesy (biotop európskeho významu, prioritný biotop) Biotop tvoria najsuššie dubové lesy vyskytujúce sa na výslnných stanovištiach, najčastejšie na vápencoch a sopečných horninách. V súčasnosti sú sporadicky atakované vnášaním nepôvodných expanzívnych druhov drevín (napr. agát biely) a krovin (hlohy, zob vtáčí a pod.). Typickými zástupcami sú: *Cornus mas*, *Quercus petraea*, *Q. pubescens*, *Brachypodium pinnatum*, *Carex humilis*, *Viburnum lantana*. V hodnotenom území sa vyskytujú ostrovkovito na Krupinskej planine.

Ls2.1 Dubovo-hrabové lesy karpatské (biotop národného významu) - v hodnotenom území sa uvedený biotop nachádza prevažne v kotlinových pahorkatinných oblastiach s úvalinovými dolinami na exponovanejších a kamenistých svahoch, údoliach potokov (napr. južne od obce - Hanišberg). Dominuje hrab obyčajný (*Carpinus betulus*) a dub zimný (*Quercus petraea*), ďalej sú zastúpené lipa malolistá (*Tilia cordata*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), krovinné poschodie reprezentuje javor poľný (*Acer campestre*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), svib krvavý (*Swida sanguinea*), bylinné poschodie ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), ostrica prstnatá (*Carex digitata*), kokorík širokolistý (*Polygonatum latifolium*) atď.

Ls2.2 Dubovo – hrabové lesy panónske (biotop európskeho významu, prioritný biotop) - v hodnotenom území a jeho okolí spolu s biotopmi Ls 2.1, Ls5.1 majú najpočetnejšie zastúpenie. Lesné porasty (zväz *Aceri tatarici-Quercion*) sú v súčasnosti antropogénne ovplyvňované hlavne okolitými poľnohospodárskymi aktivitami spôsobujúcimi prenikanie cudzích, invázných druhov do dubovo – hrabového spoločenstva. Trasa navrhovanej činnosti prechádza cez ostrovkovité lesné porasty v lokalitách, napr. pri Suchom potoku.

Vo4 Nižinné až horské vodné toky (biotop európskeho významu) - patria k azonálnym rastlinným spoločenstvám. Porasty sú podmáčané a často zaplavované prúdiacou vodou. Pôdy sú oglejené a silno humózne. Výskyt v okolí meandrov podhorských potokov, Neresnica, Krupinský potok, Štiavnica a ich prítokoch najmä v severnejších častiach hodnoteného územia v okolí Dobrej Nivy, Breziny. Z druhového zloženia prevláda jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jelša sivá (*Alnus incana*) vrba krehká (*Salix fragilis*), vrba biela (*Salix alba*), čremcha obyčajná (*Padus avium*), z bylín ostrica previsnutá (*Carex pendula*), kozonoha hostscova (*Aegopodium podagraria*). Z bezstavovcov sú známe podenky, vážky, potočníky, z obojživelníkov - kunka obyčajná (*Bombina bombina*), z plazov - užovka obyčajná (*Natrix natrix*), z vtákov - kačica divá (*Anas platyrhynchos*), sýkorka obyčajná (*Parus major*), z cicavcov - piskor obyčajný (*Sorex araneus*).

Lk1 Nižinné a podhorské kosné lúky (biotop európskeho významu) - v hodnotenom území navrhovanej činnosti ide o pomerne častý typ biotopu vyskytujúceho sa na svahoch, násypoch, na zatrávnených úhoroch východných výbežkov Štiavnických vrchov, Krupinskej planiny, kde sa striedajú s maloplošnými oráčinami, stromovými a kríkovými porastmi náletového charakteru. V druhovom floristickom zložení prevládajú: *Dactylis glomerata*, *Festuca pratensis*, *Poa pratensis*, *Trifolium pratensis* a mnoho ďalších druhov. Zo živočíchov prevládajú stepné druhy, predovšetkým hmyzu z radov: Coleoptera, Heteroptera, Diptera, z čeladi: Pelobatidae, Buffonidae, Anguillidae, Lacertidae, Colubridae, Alaudidae, Rallidae a pod.

X5 Úhory a extenzívne obhospodarované polia - sú to polia, záhrady na hlinitých ťažkých pôdach, kde sa tradične obrábajú, bez použitia herbicídov umožňujú rozvoj burinovej vegetácie. Porasty patria do zväzov: *Caucalidion lappulae* (R.Túxen 1950) von

Rochow 1951, Sherardion Kropáč et Hejný in Kropáč 1978 atď. Sú časté v miestach pahorkatín (Dobrá Niva, **Babiná**, Krupina, Hontianske Nemce). Na okrajoch polí sú lemové spoločensvá, tvorené burinnou vegetáciou v obilninách, príp. pobrežnou burinnou vegetáciou pri tokoch (Čermák, J, 2009, s.20-25).

Zeleň

Podstatnou a všestranne sprírodňujúcou zložkou urbanizovanej krajiny je zeleň, ktorá tvorí dominantnú a významnú priestorovú zložku v celkovom obraze obce a krajiny. V obci je dôležité uplatnenie jej funkcií najmä ekologického a sociálneho charakteru. Pôsobí na zlepšovanie klímy, produkuje kyslík, absorbuje škodlivé látky z ovzdušia, znižuje hladinu hluku a imisií, ionizovaním ovzdušia pozitívne ovplyvňuje jeho fyzikálny stav, poskytuje priestor a vhodné podmienky na rekreáciu a zotavenie obyvateľov, kompozične a esteticky dotvára obec, priaznivo pôsobí na fyziologický a psychický stav človeka. V urbanizovanom prostredí kladíme dôraz kladíme dôraz na funkciu zelene pozitívne ovplyvňujúcu ľudský organizmus. Sleduje sa najmä:

- podiel zelene na území obce
- plošné zastúpenie zelene
- prepojenosť zelených plôch do príľahlej krajiny.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 200/2022 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (205/2023 Z.z., 272/2023 Z.z., **46/2024 Z.z.**). Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č. 200/2022 Z. z. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov). **Územný plán obce bol schválený 3. júna 2000.** V ďalších rokoch Obecné zastupiteľstvo schválilo doplnky a zmeny územného plánu č. 1 - 3. Obec Babiná ako obstarávateľ územnoplánovacej dokumentácie v roku 2013 ukončila obstarávanie Územného plánu obce Babiná, Doplnku č. 4, ktorého prijatie schválilo obecné zastupiteľstvo obce dňa 24. 6. 2013 uznes. č. 39-3/2013. Jeho verejné prerokovanie prebiehalo v dňoch 20. 9. až 22. 10. 2012. Obecné zastupiteľstvo obce Babiná na 2. zasadnutí dňa 18. apríla 2016 schválilo podľa § 4 ods. 3 písm. j) zákona č. 369/1990 Zb. v znení neskorších predpisov (Zákon o obecnom zriadení), § 26 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (Stavebný zákon) Územný plán obce Babiná, Doplnok č. 5. V júli 2021 bol spracovaný externou firmou dokument „Nízkouhlíková stratégia – 2030“ následne schválený Obecným zastupiteľstvom obce.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z.z. (v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 350/2015 Z.z. a zákona č. 293/2017 Z.z.). Vyhláška o zdrojoch znečistenia 410/2012 Z. z. v znení 98/2021. K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva aj automobilová doprava na ceste I./64 a III. triedy, ktorej intenzita neustále narastá. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Ovzdušie riešeného územia je ovplyvňované diaľkovými prenosmi znečisťujúcich látok vznikajúcich mimo riešeného územia a produkciou znečisťujúcich látok na riešenom území. Z hľadiska priestorového rozloženia, najvyššia produkcia znečisťujúcich látok je zo zdrojov v okrese Zvolen, Šaľa, Dunajská Streda, pričom rozhodujúce sú zdroje napr. Duslo Šaľa, a.s.. Zmieňované zdroje znečisťujú ovzdušie najmä tuhými znečisťujúcimi látkami (TZL) a SO₂ a NO_x. V katastrálnom území sa nenachádzajú významné zdroje znečisťovania zaradené do kategórie veľkých zdrojov znečistenia ovzdušia v zmysle zákona č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia. Lokálnym zdrojom znečistenia ovzdušia v obci a jeho bezprostrednom okolí je automobilová doprava, poľnohospodárska činnosť, prípadne tunajšie výrobné prevádzky.

Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti sú:

- automobilová doprava na ceste I. triedy č.66, ako aj na miestnych komunikáciách,
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v meste Zvolen a Žiar nad Hronom.

K najviac zaťažujúcim prevádzkam v okolí obce patria: Zvolenská teplárenská a.s., BUČINA DDD, spol. s r.o., PPS GROUP a.s., Detva, KSR - Kameňolomy SR, s.r.o., EUROVIA - Kameňolomy, s.r.o., Poľňonákup HONT a.s..

K znečisteniu ovzdušia v Pliešovskej kotline negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Je to dané vysokou frekvenciou dopravy na trase Šahy - Zvolen. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Zvolen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5
Oxid siričitý	1,5	1,4	1,3	1,3	1,5	0,8	0,6	0,9	0,4	0,5	0,2
Oxid dusíka	0,7	0,7	0,7	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,6	0,7	1,1
Oxid uhoľnatý	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	2,8
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,6</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>1,2</i>	<i>1,3</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>	<i>1</i>	<i>0,9</i>	<i>1,3</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>	<i>0,3</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,7</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,6</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>1,2</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>2,3</i>	<i>2,6</i>	<i>2,9</i>	<i>2,8</i>	<i>2,8</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>3,1</i>	<i>2,9</i>	<i>5,7</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčiek je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Zvolen jeden z menej znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k poklesu dochádza v prípade produkcie oxidu siričitého (168 ton - rok 2019). K nárastu došlo v prípade oxidu uhoľnatého (2125,5 ton) a tuhých emisií (346,0 ton).

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Zvolen	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tuhé emisie	48,1	58,1	48,7	85,1	83,6	45,2	56,8	67,2	62,8	54,8	346,0
Oxid siričitý	1121,2	1080,6	1000,7	982,7	1124,2	636,1	491,1	672,1	286,0	394,5	168,0
Oxid dusíka	502,1	519,4	553,0	667,4	693,3	688,5	636,3	665,8	473,6	529,9	811,0
Oxid uhoľnatý	145,9	93,8	118,4	167,7	161,2	196,2	193,3	217,2	186,3	192,6	2125,5

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. až III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA eq,p = 60 dB a v noci LA eq,p = 50 dB.

Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste I/66 triedy, ktorá prechádza východným okrajom obce Babiná. Hluk z automobilovej dopravy nepresahuje v obytnej zástavbe obce Babiná

povolených 50 dB(A). Ďalšími zdrojmi hluku v hodnotenom území je železničná doprava (neelektrifikovaná jednokolejová železničná trať č.119 Šahy – Krupina – Zvolen), ktorej koridor je vedený prevažne v súbehu s existujúcou cestou I/66, vo východnom smere od telesa štátnej cesty I/66 (PHRSR, 2015).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 ((v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z., 128/2021 Z. z., 216/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 430/2021 Z. z., 518/2021 Z. z., 230/2022 Z. z., 146/2023 Z. z., 272/2023 Z. z., 335/2024 Z. z., **26/2025 Z. z.**). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja 2016 - 2020 sa budú realizovať obcou. Keďže obec spadala v minulosti pod povinnosť spracovať POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, má v súčasnosti spracovaný platný POH. **Nová legislatíva už túto povinnosť nevyžaduje.**

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Štatistické ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom v regióne											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	260,83	282,58	282,76	311,66	346,02	383,39	381,37	407,7	446,35	427,1	414,95
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	40,74	58,63	57,46	88,86	122,26	156,65	157,25	181,9	222,55	216,11	209,51
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	192,23	217,12	224,46	222,35	223,76	226,75	224,11	222,16	220,81	206,79	202,11
% zhodnoc. kom. odpadu	15,62	20,75	20,32	28,51	35,33	40,86	41,23	44,62	49,86	50,6	50,49
% recyklácia	11,65	12,57	16,58	28,05	35,16	40,86	41,23	44,59	49,51	50,36	50,37
% miera skládkovania	68,54	68,84	79,34	71,34	64,67	59,14	58,77	54,47	49,47	48,41	48,66

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Obec Babiná má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Obec nemá vybudovaný triediaci dvor tuhého komunálneho odpadu. Zmesový komunálny odpad z domácnosti, z občianskej vybavenosti a prevádzok podnikateľských subjektov sa ukladá v zberných nádobách a v pravidelných intervaloch sa odváža zazmluvnenou organizáciou na skládku odpadu. Jednotliví pôvodcovia odpadov z komunálneho odpadu separujú sklo, kovy, plasty, papier a tieto ukladajú do zberných nádob umiestnených v zbernom dvore, odkiaľ sú prostredníctvom oprávnených organizácií odovzdávané na recykláciu. V budúcnosti realizovať separovaný zber jednotlivých zložiek z komunálneho odpadu. Separovaný odpad sústrediť v zbernom dvore obce Babiná. Vyseparovaný nebezpečný odpad zhromažďovať oddelene od ostatných druhov odpadov v pevných, nepriepustných obaloch a v miestach zabezpečených proti poveternostným vplyvom. Ich prepravu a zneškodnenie zabezpečiť u oprávnenej firmy. Nadrozmerný odpad, vyradené zariadenia a elektrospotrebiče, akumulátory, sa v stanovených obdobiach zhromažďujú na určenom mieste a odovzdávajú organizácii, ktorá má oprávnenie na nakladanie s takýmto odpadom. Uvedený odpad je ďalej materiálovo a energeticky zhodnocovaný. Odpady vzniknuté pri stavebnej činnosti charakteru prebytočnej zeminy, sute, zmesi betónu a pod. je ukladajú na skládku zeminy organizáciami, oprávnenými na takúto činnosť a stavebnými organizáciami podľa usmernenia obecného úradu.

Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia.

Vibrácie

Z hľadiska trvalých zdrojov vibrácií, ktoré sa vyskytujú v záujmovom území rozlišujeme vibrácie z cestnej dopravy. Na území obce je hlavným zdrojom vibrácií priemyselná výroba, poľnohospodárska činnosť a automobilová premávka na ceste I/66. Z hľadiska intenzity dopravy v obci je táto environmentálna záťaž závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu. Potenciálnym zdrojom vibrácií pri realizácii rozvoja obce bude činnosť ťažkých stavebných mechanizmov, použitie stavebných technológií a preprava ťažkými nákladnými vozidlami. Výraznejší výskyt vibrácií počas intenzívnej výstavby významných dopravných stavebných objektov sa očakáva. Vplyv vibrácií na okolie v období výstavby možno vzhľadom na použitie bežných stavebných technológií považovať za významný. Zdrojom vibrácií na nízkej úrovni produkcie budú novo navrhované miestne obslužné komunikácie, ktoré budú v prevažnej miere využívané osobnými motorovými vozidlami.

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza **v oblasti so stredným radónovým rizikom**. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

Obrázok: radónové riziko v obci Babiná

Zdroj: 10.3.2025, <https://apl.geology.sk/radio/>

Najzávažnejším prírodným zdrojom žiarenia je radón -222 a jeho dcérske produkty rozpadu. Zdrojovým objektom radónu sú väčšinou hlbšie pôdne horizonty a horniny s obsahom rádia-226, ktorého rozpadom Rn-222 vzniká. Z hĺbky sa radón dostáva rôznymi cestami (neotektonické netesné zlomy) priepustné horniny, otvorené zóny hornín a d.) a dostáva sa v pôdnom vzduchu, vode alebo v stavebných materiáloch do obytných miestností. Pod pojmom radónové riziko z geologického prostredia možno rozumieť pravdepodobnosť výskytu zvýšenej úrovne objemovej aktivity Rn. U jestvujúcich stavieb je max. prípustná hodnota aktivity radónu stanovená medzinárodnou komisiou pre rádiologickú ochranu do 200 Bq/m³ a u novostavieb 100 Bq/m³. Aktivita 222Rn nad 50 Bq/l a sleduje prieskumom obecných vodovodov. V katastrálnom území obce prevláda stredné nad nízkym radónovým rizikom.

Seizmicita

Z hľadiska seizmicity záujmové územie v zmysle STN 73 006 leží v zdrojovej oblasti seizmického rizika 4 s hodnotou základného seizmického zrýchlenia $a_r = 0,3 \text{ m/s}^2$. Podložie pokryvných kvartérnych útvarov, reprezentované prevažne neogénnymi sladkovodnými i vulkanoklastickými sedimentami a okrajovo aj rigidnými výlevnými horninami, je zaradené do kategórie A. (www.enviroportal.sk/eia/dokument/21639, 20.5.2025). V hodnotenom území možno identifikovať viacero geodynamických

javov rôzneho rozsahu a s rôznou intenzitou prejavu. Ide predovšetkým o seizmicitu a tektonické pohyby v území. Prevažná časť hodnoteného územia patrí z hľadiska seizmicity do 6 - 7° MSK-64, južné časti do 6° MSK-64.

Svahové deformácie

V katastrálnom území obce Babiná sa nenachádzajú významnejšie svahové deformácie – zosuvy. Z geodynamických procesov sa v hodnotenom území a jeho širšom okolí prejavujú procesy zvetrávania, erózie a svahové pohyby. Erózia je reprezentovaná prevažne eróziou potokov a výmoľovou eróziou pôsobením prívalových vôd z atmosférických zrážok. Svahové deformácie sú rozšírené prevažne na erózných svahoch Krupinskej planiny.

Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Podložie je znečisťované:

- splaškovými vodami z tých častí obce, ktoré ešte nie sú napojené na verejnú kanalizáciu,
- ropnými látkami z prevádzky motorových vozidiel na verejných komunikáciách,
- únikom tekutej zložky hnoja z hnojísk,
- aplikáciou chemických prípravkov do pôdy a unikom tekutých zložiek odpadu z nelegálnych skladok-

Na charakter pôdy vplyvajú rôzne prírodné činitele, ako geologický podklad, reliéf, klíma, hydrologické pomery i rastlinstvo.

Priamy vplyv na pôdy majú aj vertikálne inverzie s koncentráciou znečisťujúcich látok v prízemnej vrstve ovzdušia, ktoré vznikajú vo vlhkých ročných obdobiach v dôsledku výskytu stredne vysokých pohorí. Aj poľnohospodárska výroba môže spôsobovať degradáciu pôd (používaním ťažkých mechanizmov, kultivácia pôd pri nevhodnej vlhkosti pôdy, orba po spádnici, nesprávne oševné postupy, nevhodná a neprimeraná aplikácia chemických prípravkov), ktoré môžu spôsobiť kompakciu a eróziu pôd, acidifikáciu, salinizáciu, sodifikáciu pôd alebo úbytok pôdnej organickej hmoty. Súčasťou monitoringu životného prostredia je aj celoslovenský monitoring pôd, ktorý koordinuje Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôdy v Bratislave.

Erózia pôdy

Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzť) povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivo alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosov alebo prekryvu (Bedrna, 2002).

Zastúpenie kategórií ohrozenosti vodnou eróziou v okrese Zvolen (% z poľnohospodárskej pôdy)

Okres	Kategória eróznej ohrozenosti			
	žiadna až slabá erózia	stredná erózia	silná erózia	extrémna erózia
Zvolen okres	28,32	27,84	27,89	17,98
Banskobystrický kraj	24,43	23,69	23,52	28,36

Zdroj: 25.5.2025, http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/vod/vod.aspx

Priame **okolie, ako aj kataster obce** nepredstavuje územie ohrozené extrémnou eróziou.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách (v znení č. 587/2004 Z.z., 230/2005 Z.z., 479/2005 Z.z., 532/2005 Z.z., 359/2007 Z.z., 514/2008 Z.z., 515/2008 Z.z., 384/2009 Z.z., 134/2010 Z.z., 556/2010 Z.z., 258/2011 Z.z., 408/2011 Z.z., 306/2012 Z.z., 321/2012 Z.z.(nepriamo), 180/2013 Z.z., 35/2014 Z.z., 409/2014 Z.z., 262/2015 Z.z., 303/2016 Z.z., 277/2017 Z.z., 51/2018 Z.z., 177/2018 Z.z., 284/2018 Z.z., 305/2018 Z.z., 74/2020 Z.z., 516/2021 Z.z., 253/2022 Z.z., 517/2022 Z.z., 74/2023 Z.z., 272/2023 Z.z., 525/2023 Z.z., 277/2024 Z.z., **26/2025 Z.z.**). Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Na území obce Babiná sa nenachádzajú žiadni významní odberatelia povrchových či podzemných vôd. Z hľadiska kvantitatívnej vodohospodárskej bilancie stanovujúcej vzťah medzi zdrojmi vody a požiadavkami na vodu a zistením požiadaviek krytia vodnými zdrojmi v obci je vo všetkých bilančných profiloch zaznamenaný aktívny bilančný stav.

Povrchové vody

Najvýznamnejším zdrojom znečistenia vôd v regióne sú to skladovacie objekty a manipulačné priestory poľnohospodárskeho podniku rozkladajúceho sa v južnej časti obce. Poľnohospodárska výroba sa podieľa na znečisťovaní hlavne ošetrovaním poľnohospodárskych rastlín, vývozom močovky a hnojnice a ďalšími inými činnosťami uskutočňovanými najmä v brehových pásmach tokov. V obci Babiná je vybudovaná splašková kanalizácia. Absencia kanalizácie v určitých častiach obce predstavuje jeden z najväčších príčin znečisťovania povrchových a pri priesakoch aj podzemných vôd.

Podzemné vody

Samotné podzemné vody sú významným spôsobom kontaminované hlavne prostredníctvom zrážkových a povrchových vôd. Zaťažené sú zvýšenými obsahmi chloridov, síranov, dusičnanov, amónnych iónov, ako dôsledok poľnohospodárskej činnosti a existencie areálu poľnohospodárskeho podniku. Na kvalitu podzemných vôd výrazne vplýva aj priemysel, čo sa prejavuje zvýšenými obsahmi všeobecných a špecifických organických látok a stopových prvkov. Zdrojom znečistenia sú aj skládky odpadov, hlavne neriadené. Rizikovým javom je prevádzka lesných motorových vozidiel. Najvyšší stupeň znečistenia podzemných vôd v okrese je vo východnej časti územia.

2.6. OBYVATEĽSTVO

V obci žije viac ako 96,79 % obyvateľov so slovenskou národnosťou. Celkovo viac ako 40,45 % obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu vierovyznaniu. Nasledujúca tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Babiná v roku 2024.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Babiná (rok 2024)						
	Spolu	ženy	0-14	65+	15-65	
obec Babiná	544	273	89	89	366	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2025,

V roku 2024 žilo v obci celkovo 544 obyvateľov. V tomto roku žilo v obci 273 žien. Najväčšiu skupinu tvorili obyvatelia od 15 do 65 rokov - 366. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru obyvateľstva obce Babiná podľa vierovyznania v roku 2021. Obec je podľa kritéria vierovyznania s dvomi dominantnými vierovyznaniami (evanjelické - 35,16 %). Pri 3,59 % nebolo zistené vierovyznanie. Bez vyznania bolo 19,90 % obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania		
Ukazovateľ	SODB 2021	%
Rímskokatolícka cirkev	214	40,45
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	186	35,16
Gréckokatolícka cirkev	4	0,76
iné	5	0,95
bez vyznania	101	19,90
nezistené	19	3,59

Spolu

529

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 96,79 %. V obci žili v roku 2021 3 obyvatelia českej národnosti a 1 rómskej a rusínskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2021	%
Slovenská	512	96,79
Rómská	1	0,19
Rusínská	1	0,19
Česká	3	0,57
Ostatné	9	1,70
Nezistené	3	0,57
Spolu	529	

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obec/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Zvolen je národnostná štruktúra podobná. Žije tu cca. 65370 obyvateľov slovenskej národnosti. Klesajúci je počet obyvateľov českej (437), poľskej národnosti (59) a oficiálne klesá počet obyvateľov rómskej národnosti (204). Ostatné národnosti jú sledovanom období relatívne tiež stabilné. Mierne narástol počet obyvateľov ukrajinskej národnosti (83).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

Okr. Zvolen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	69009	68932	68930	68925	68832	68685	68657	66294	65936	65578	65370
Slovenská	59909	59932	59991	60078	60048	60013	60038	61063	60839	60576	60481
Maďarská	236	243	249	256	259	262	271	222	211	215	212
Rómska	691	694	699	698	700	701	706	213	209	203	204
Rusínska	27	27	28	27	26	27	27	37	37	35	33
Ukrajinská	80	78	79	80	81	82	84	78	78	78	83
Česká	530	535	538	545	552	556	565	430	422	430	437
Nemecká	54	59	60	60	61	61	61	19	20	21	23
Poľská	62	62	65	66	69	69	72	52	55	56	59
Chorvátska	0	0	0	0	0	0	0	6	7	6	6
Srbská	0	0	0	0	0	0	0	9	9	10	10
Ruská	41	41	43	43	45	46	47	46	46	46	45
Židovská	7	7	7	7	7	7	7	5	5	5	5
Moravská	63	62	62	62	62	62	60	21	20	19	17
Bulharská	17	17	17	17	18	17	17	9	9	8	8
Sliezska	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Grécka	2	3	4	4	4	4	4	2	3	3	2
Rumunská	31	34	37	37	38	38	39	24	31	35	29
Rakúska	9	10	11	11	11	11	11	5	6	7	7
Vietnamská	27	28	28	28	28	29	30	37	37	37	39
Albánska	0	0	0	0	0	0	0	6	8	11	13
Iná a nezistená	7223	7100	7012	6906	6823	6700	6618	3946	3817	3709	3587

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Demografia

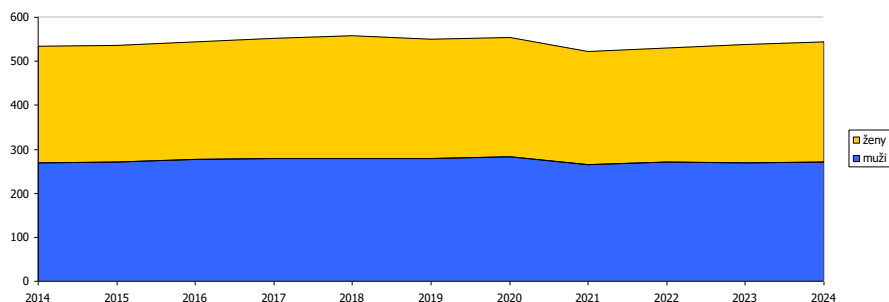
Problémom a zároveň bariérou rozvoja prevažnej časti obcí je postupné znižovanie počtu obyvateľov. V prípade obce Babiná bol zaznamenaný mierny nárast počtu obyvateľov (10).

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

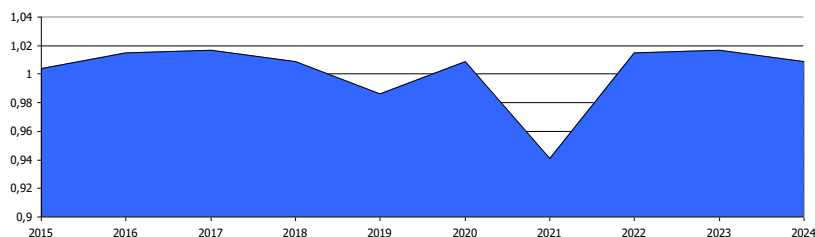
o. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
k 1.1.	545	534	536	544	553	558	550	529	522	530	539
k 30.6.	540	535	540	549	556	554	553	526	526	535	542
k 31.12	534	536	544	553	558	550	555	522	530	539	544
muži	269	271	278	279	280	280	284	266	272	269	271
ženy	265	265	266	274	278	270	271	256	258	270	273
Index	-	1,004	1,015	1,017	1,009	0,986	1,009	0,941	1,015	1,017	1,009
Priemer IX											1,002

Zdroj: ŠÚSR, 2014 - 2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj počtu mužov a žien

Zdroj: ŠÚSR, 2014 - 2024, DataCubes

Obrázok: Vývoj rastového indexu v obci

Zdroj: ŠÚSR, 2014 - 2024, DataCubes

Počas sledovaného obdobia počet obyvateľov klesol o 10 (1,87 %). Priemerný index dosiahol hodnotu 1,002, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,170 %. K najvyššiemu nárastu došlo v roku 2017 a 2023, kedy vzrástol počet obyvateľov o 9 osôb. K roku s najvyšším poklesom obyvateľstva patril rok 2021, kedy klesol počet obyvateľov o 33. V roku 2024 bol zaznamenaný nárast o 5 obyvateľov. K ďalšiemu vyššiemu úbytku došlo aj v roku 2019 (- 8 obyvateľov). V obci žije väčší počet žien (273) ako mužov (271).

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v okrese Zvolen, ako aj prirodzený prírastok v obci Babiná.

Prirodzený prírastok

O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Zvolen HMPP	-0,36	-1,22	-0,45	-0,58	-1,22	-0,52	-2	-4,92	-3,45	-2,81	-3,76
prirodzený prírastok	-4	-2	-7	-4	3	-1	0	-7	-1	-2	3
hrubá miera pr. príř.	-7,41	-3,74	-12,96	-7,29	5,4	-1,81	0	-13,32	-1,9	-3,74	5,54

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vývoj ukazovateľa hrubej miery prirodzeného prírastku obyvateľstva v okrese v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet zomretých prekračuje v obci počet živonarodených obyvateľov takmer v každom roku sledovaného obdobia (s výnimkou 2018, 2020 a 2024). Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2016 a 2021 a to - 7 osôb.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených (hrubá miera) v okrese a vývoj počtu narodených za obec Babiná. Rastový trend v okrese bol evidovaný do roku 2019, kedy hrubá miera dosiahla 9,16. Do roku 2024 klesol tento počet na 6,98. V súčasnosti je v obci rovnomerný trend. Najvyšší počet živonarodených bol evidovaný v roku 2024 a to 8 osôb.

Počet živonarodených											
O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Zvolen HM	8,59	8,21	9,49	9,11	8,87	9,16	8,75	8,9	7,93	7,79	6,98
narodení	6	3	2	3	4	5	5	3	5	6	8
živonarodení	6	3	2	3	4	5	5	3	5	6	8
hrubá miera živorod.	11,12	5,61	3,7	5,47	7,2	9,03	9,05	5,71	9,51	11,23	14,77

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Štatistika počtu potratov v okrese vykazuje podobné tendencie, ako v prípade obecnej štatistiky. Potratovosť v obci je na nižšej priemernej úrovni ako je priemer okresu. V obci sa počas sledovaného obdobia vyskytol najväčší počet potratov v roku 2021 (2 obyvatelia).

Počet potratov											
O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Zvolen HM	4,55	4,02	4,45	4,19	3,57	2,72	2,55	1,95	1,94	2,08	1,91
potratovosť	0	1	0	1	0	0	0	2	0	0	1
hrubá miera potratovosti	0	1,87	0	1,82	0	0	0	3,81	0	0	1,85
index potratovosti	0	33,33	0	33,33	0	0	0	66,67	0	0	12,5
ukončené tehotenstvá	6	4	2	4	4	5	5	5	5	6	9
hrubá miera uk. tehot.	11,12	7,48	3,7	7,29	7,2	9,03	9,05	9,51	9,51	11,23	16,62

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Počet zomretých v okrese vykazuje stabilný trend s trendom nárastu v posledných rokoch sledovaného obdobia. Počet kolíše okolo 10,5 osôb na 1000 obyvateľov. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2014.

V obci Babiná možno sledovať rastúci aj klesajúci trend. V roku 2014 bolo evidovaných 18,54 zomretých na 1000 obyvateľov, v roku 2024 to bolo 9,23. V roku 2023 to bolo 14,97 zomretých na 1000 obyvateľov.

Počet zomretých											
O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Zvolen HM	8,96	9,42	9,94	9,69	10,09	9,69	10,75	13,81	11,37	10,6	10,74
zomretí	10	5	9	7	1	6	5	10	6	8	5
hrubá miera úmrtnosti	18,54	9,35	16,67	12,76	1,8	10,83	9,05	19,03	11,41	14,97	9,23

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystťahovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok v okrese negatívny trend od roku 2018 do roku 2023. Pozitívny trend v obci bol zaznamenaný v rokoch 2015 až 2018 a 2020 až 2024. V roku 2014 a 2019 presahoval počet vystťahovaných počet prisťahovaných o 7 osôb. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2016 a 2017 (15 a 13).

Saldo sťahovania											
O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Zvolen HM	0,65	0,1	0,42	0,51	-0,13	-1,61	1,59	-1,94	-1,97	-2,63	0,58
migračné saldo	-7	4	15	13	2	-7	5	0	9	11	2

hr. miera migr. salda -12,97 7,48 27,78 23,7 3,6 -12,64 9,05 0 17,11 20,58 3,69
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Babiná. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia SR.

Migrácia obyvateľstva											
O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
prist'ahovaní	8	16	22	24	12	13	20	12	11	25	12
vyst'ahovaní	15	12	7	11	10	20	15	12	2	14	10

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

V sledovanom období počet vyst'ahovaných kolíše. Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne v roku 2019 - celkovo až 20 vyst'ahovaných. V roku 2024 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 10. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2023, kedy sa do obce prist'ahovalo celkovo 25 obyvateľov. V roku 2024 sa do obce prist'ahovalo 12 osôb.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku na 1000 obyvateľov v okrese, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v okrese v sledovanom období kladnú hodnotu len v roku 2014. Najvyšší úbytok bol zaznamenaný v roku 2021 (-6,85).

Celkový prírastok (- úbytok)											
O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okres Zvolen HM	0,29	-1,12	-0,03	-0,07	-1,35	-2,14	-0,41	-6,85	-5,41	-5,44	-3,18
celkový prírastok	-11	2	8	9	5	-8	5	-7	8	9	5
hrubá miera celk. pr.	-20,39	3,74	14,81	16,41	9	-14,44	9,05	-13,32	15,21	16,84	9,23

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2017 a 2022, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 9. K najvyššiemu celkovému úbytku v obci počas sledovaného obdobia došlo v roku 2014 (- 11).

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v okrese a sobášnosť a rozvodovosť v obci Babiná. Na 1000 obyvateľov v okrese roku 2014 pripadalo 4, 45. Do roku 2024 bol ich počet na hodnote 4,22.

Počet sobášov											
O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Zvolen HM	4,45	4,71	4,6	5,46	5,11	5,22	4	4,27	4,76	4,79	4,22
sobášnosť	1	2	1	2	2	0	2	0	4	4	4
hrubá miera sobášnosti	1,85	3,74	1,85	3,65	3,6	0	3,62	0	7,6	7,48	7,39

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia, ako v prípade okresu. Najvyšší počet sobášov sa uskutočnil v rokoch 2022 až 2024. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad úrovňou okresu. K najväčšiemu počtu rozvodov došlo v roku 2014 a to 3.

Počet rozvodov											
O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
okr. Zvolen HM	1,91	1,62	1,84	2,03	2,09	1,88	1,66	1,86	1,69	1,84	1,76
rozvodovosť	3	1	0	1	1	2	1	1	1	0	0
hrubá miera roz.	5,56	1,87	0	1,82	1,8	3,61	1,81	1,9	1,9	0	0

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k miernemu nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2014 dosiahla hustota hodnotu 24,33 a do roku 2024 stúpila na hodnotu 24,42. Nachádza sa pod úrovňou hustoty vidieka (61,57).

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

O. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Mestá	405,9	405,13	400,79	399,84	399,06	398,27	394,81	392,06	389,2	386,88	384,96
vidiek	59,61	59,87	60,03	60,34	60,66	60,98	61,23	61,31	61,57	61,86	62,09
SR	110,51	110,61	110,75	110,93	111,08	111,23	111,33	110,98	110,78	110,67	110,58
okres Zvolen	90,91	90,87	90,82	90,81	90,75	90,59	90,47	87,64	87,11	86,63	86,26
O. Babiná	24,33	24,13	24,36	24,74	25,06	24,99	24,92	23,7	23,73	24,11	24,42

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	534	536	544	553	558	550	555	522	530	539	544
0	6	3	3	3	4	5	5	3	5	7	7
1-4	26	27	26	19	18	14	16	18	17	19	20
5-9	23	26	28	33	33	35	34	30	26	24	23
10-14	27	27	29	31	29	22	26	24	32	36	39
15-19	27	25	25	25	26	32	28	29	29	25	23
20-24	34	27	28	29	27	24	26	23	23	25	27
25-29	39	43	41	38	39	36	27	24	26	24	25
30-34	35	36	41	43	42	44	52	45	42	37	36
35-39	47	49	51	50	47	38	41	35	37	43	47
40-44	41	36	39	47	55	51	49	43	40	41	36
45-49	40	44	44	39	33	42	39	41	48	48	44
50-54	40	40	44	44	41	40	43	44	40	39	46
55-59	29	33	31	31	38	42	41	45	41	43	38
60-64	37	31	28	35	30	30	31	29	35	38	44
65-69	23	29	29	28	34	31	30	25	28	26	24
70-74	27	26	26	25	24	22	25	27	23	26	27
75-79	13	16	17	18	20	20	22	21	21	17	17
80-84	12	9	9	7	8	13	12	12	14	15	14
85-89	5	7	4	7	8	7	4	3	1	4	5
90-94	2	1	1	0	1	2	4	1	2	2	2
95-99	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0

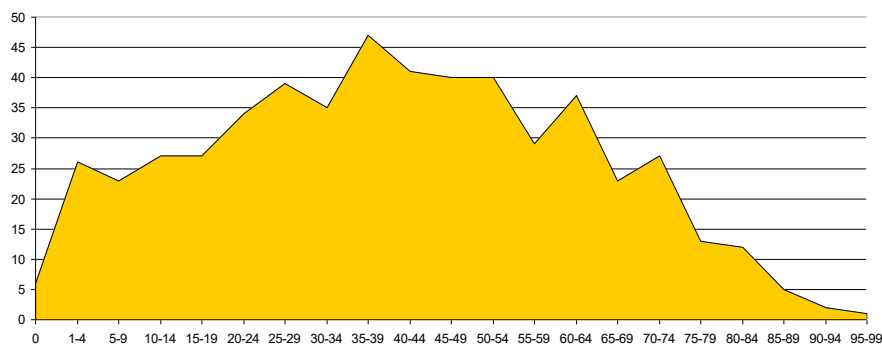
Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 10 - 14 a 60 - 64. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Babiná.

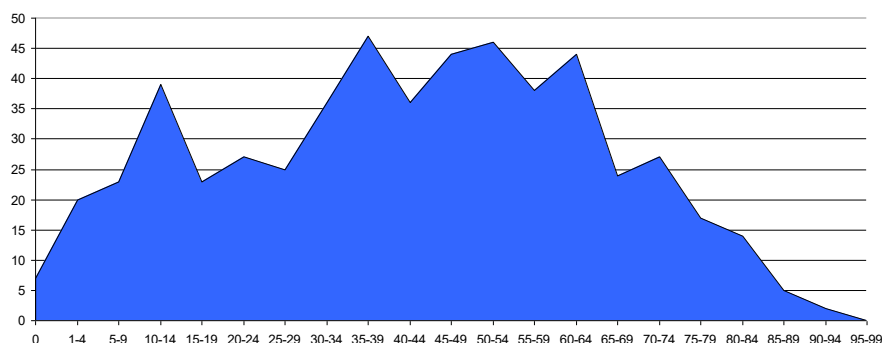

Veková štruktúra obyvateľstva

2014

2024

Prognózy

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v nasledujúcich 11 rokoch by malo dôjsť k miernemu nárastu počtu obyvateľov hlavne v predproduktívnom a poproduktívnom veku. Do roku 2035 by mal celkový počet obyvateľov stúpnuť na 544 obyvateľov. Vekové skupiny by mali mať rovnomerný vývoj. Intenzívnejší vývoj by mal pokračovať vo vekových skupinách od 10 - 14 a 60 - 64.

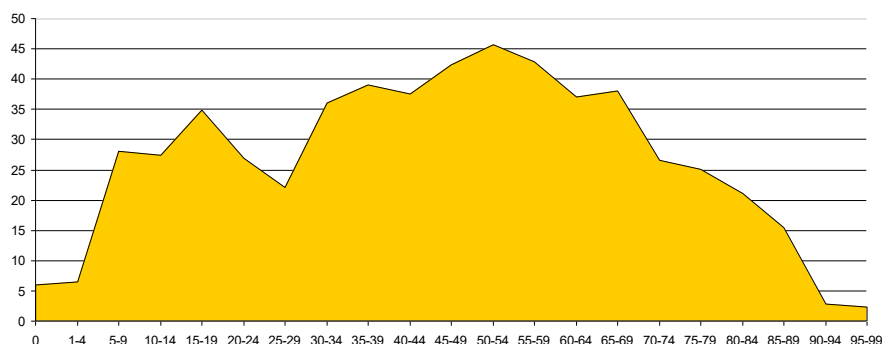
Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Spolu	535	537	537	537	538	539	539	540	540	541	544
0	6	6	7	7	7	7	8	8	8	8	9
1-4	20	21	21	21	22	22	22	22	22	23	23
5-9	28	27	27	27	27	27	27	26	26	26	26
10-14	34	35	36	36	37	38	39	40	40	41	42
15-19	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
20-24	23	22	21	21	20	20	19	18	18	17	16
25-29	25	25	24	24	24	24	23	23	23	23	22
30-34	36	36	36	36	35	35	35	35	35	34	34
35-39	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29
40-44	43	42	42	42	42	42	42	42	41	41	41
45-49	45	46	46	47	47	48	48	49	49	50	50
50-54	43	43	43	43	43	44	44	44	44	44	44
55-59	37	37	37	36	36	36	36	36	35	35	35
60-64	37	38	39	39	40	41	41	42	43	43	44
65-69	27	27	26	26	26	26	26	26	25	25	25
70-74	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
75-79	21	21	22	22	22	23	23	24	24	24	25
80-84	15	15	16	17	17	18	18	19	19	20	21
85-89	3	3	3	2	2	2	1	1	1	1	2

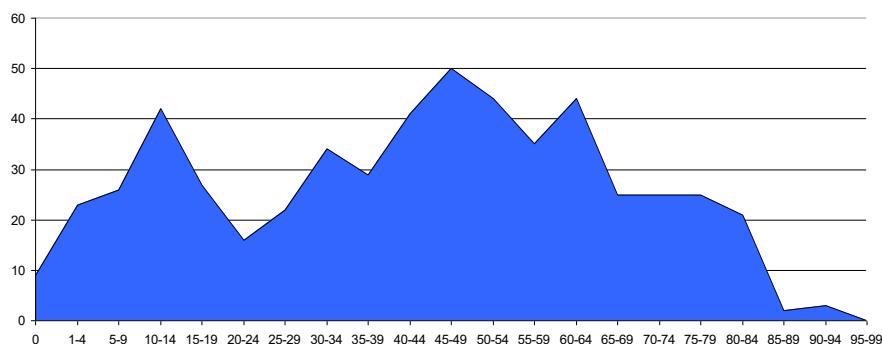

90-94	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
95-99	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Prognózaná veková štruktúra obyvateľstva 2025

2035

Ďalšie demografické charakteristiky

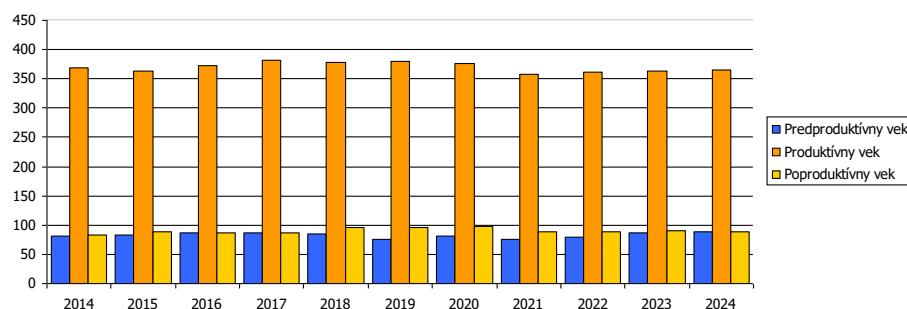
Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu obyvateľov a predpokladaný vývoj podľa hlavných vekových skupín. Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v po a predproduktívnom veku (89). V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný mierny nárast. Za 11 ročné obdobie vzrástol počet obyvateľov o 5. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast o 7 obyvateľov. Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal pokles o 3.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Predproduktívny vek	82	83	86	86	84	76	81	75	80	86	89
Produktívny vek	369	364	372	381	378	379	377	358	361	363	366
Poproduktívny vek	83	89	86	86	96	95	97	89	89	90	89

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

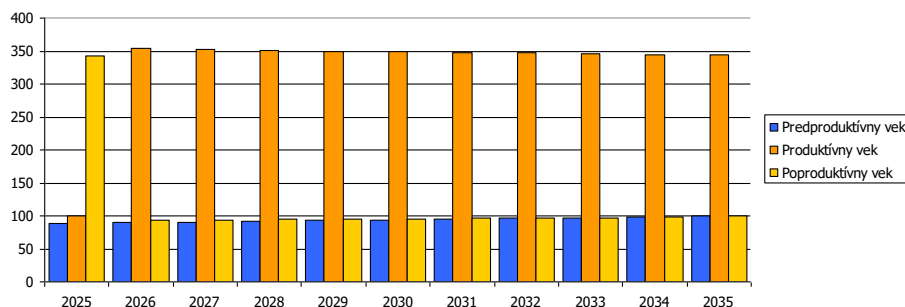
Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekových skupinách pred a poproduktívneho veku. Nasledujúca tabuľka prezentuje predpokladaný vývoj v hlavných vekových skupinách do roku 2035.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

Do roku 2035 sa predpokladá nárast obyvateľov vo vekovej skupine poproduktívneho a predproduktívneho veku. Vo vekovej skupine poproduktívneho veku sa predpokladá nárast o 7 obyvateľov.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2035

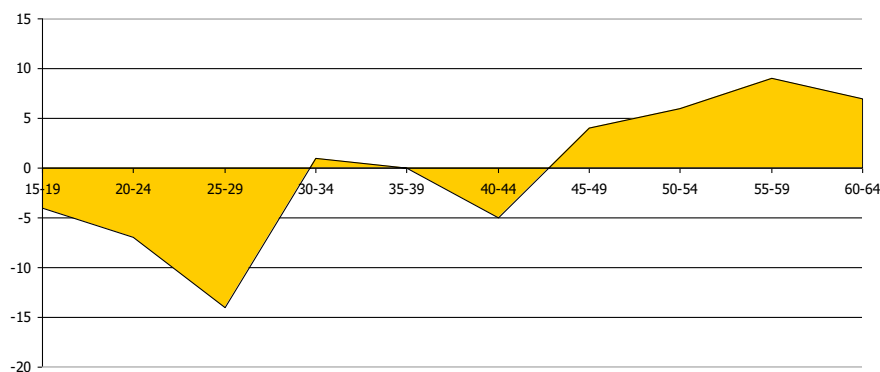
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Predproduktívny vek	88	90	91	91	93	94	95	96	97	98	99
Produktívny vek	354	354	352	351	350	349	348	347	346	345	344
Poproduktívny vek	93	93	94	95	95	96	96	97	97	98	100

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 35 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 15 do 19 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2014 až 2024 bol zaznamenaný v skupine 15 až 29 rokov a 40 až 49 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2014 a 2024

Vek	2014	2024	rozdiel 2024 -2014
15-19	27	23	-4
20-24	34	27	-7
25-29	39	25	-14
30-34	35	36	1
35-39	47	47	0
40-44	41	36	-5
45-49	40	44	4
50-54	40	46	6
55-59	29	38	9
60-64	37	44	7

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Z ekonomického hľadiska daná štruktúra je vyhovujúca.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa väčšina obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 96,79 %. V obci žili v roku 2021 3 obyvatelia českej národnosti a 1 rómskej a rusínskej národnosti.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania			
Ukazovateľ	SODB 2021	%	
Slovenská	512	96,79	
Rómská	1	0,19	
Rusínská	1	0,19	
Česká	3	0,57	
Ostatné	9	1,70	
Nezistené	3	0,57	
Spolu	529		

Zdroj: http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_vierovyznanie.php?kod_obce=543136

V okrese Zvolen je národnostná štruktúra podobná.

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so stredným odborným vzdelaním - s maturitou - 28,92 % a so stredným odborným vzdelaním učňovským - 23,44 %. Obyvatelia so základným vzdelaním boli zastúpení 10,40 % (školopovinní).

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2021			
dosiahnuté vzdelanie	počet	%	
bez vzdelania (osoby 0-14 rokov)	55	10,40	
základné	84	15,88	
stredné odborné učňovské (bez maturity)	124	23,44	
úplné stredné (s maturitou)	153	28,92	
vyššie odborné vzdelanie	23	4,35	
vysokoškolské	77	14,56	
bez školského vzdelania (15+ rokov)	2	0,38	
nezistené	11	2,80	

Zdroj: statistics.sk, 2025

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra vyhovujúci pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov so stredným odborným vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2019 klesajúci trend. V roku 2020 ovplyvnila nezamestnanosť pandemická situácia a opatrenia vlády SR.

Miera evidovanej nezamestnanosti v obci											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nezamestnaná spolu	33	37	36	28	25	21	25	23	29	27	16
Nezamestnaní ženy	16	19	17	9	8	10	10	8	10	12	9
% miera nezamest.	8,94	10,16	9,68	7,35	6,61	5,54	6,63	6,42	8,03	7,44	4,37

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Nezamestnanosť aj v obci mala za posledné 3 roky (od roku 2022) relatívne stabilnú tendenciu. V roku 2024 bolo v obci Babiná 16 nezamestnaných.

Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024

Slovenská republika	12,29	10,63	8,76	5,94	5,04	4,92	7,57	6,76	5,90	5,07	4,24
Kraj Banskobystrický	17,22	14,94	12,80	8,67	7,03	6,69	9,83	9,01	8,48	7,01	6,73
Okres Zvolen	10,55	9,32	7,85	4,73	3,56	3,48	5,30	4,69	4,00	3,36	2,71
Muži	10,25	8,81	7,14	4,13	3,12	3,01	4,83	4,38	3,47	2,87	2,19
Ženy	10,87	9,87	8,64	5,40	4,03	3,99	5,81	5,03	4,59	3,92	3,31

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2022 dosiahla úroveň 4,59 %. Najvyššia úroveň v prípade mužskej populácie sa dosiahla v roku 2014 (10,25 %). Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a skupinu nad 50 rokov. V tejto skupine podiel mierne výrazne klesá. K znižovaniu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov, kedy do roku 2024 klesol podiel na 170 osôb.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa veku v osobách											
Okr. Zvolen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
15-24	637	562	407	226	157	199	233	167	174	207	170
25-34	1002	914	743	453	365	333	522	379	343	311	283
35-49	1319	1149	998	689	564	544	791	698	582	543	532
50 a viac	1033	993	914	617	544	484	659	619	518	468	439
spolu	3991	3618	3062	1985	1630	1560	2205	1863	1 617	1 529	1 424

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. V prípade regiónu ide hlavne o krátkodobú nezamestnanosť do 3 mesiacov.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Zvolene, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác a malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v regióne priemysel (15,53 %), obchod (13,28 %), doprava (13,16 %). Silne zastúpená je verejná správa (11,06 %), vzdelávanie (10,93 %), a zdravotníctvo (7,52 %). Od roku 2014 sa podiel priemyslu na zamestnaní zvýšil (1,90 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade obchodu.

Štruktúra zamestnanosti podľa NACE v %											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Pol'nohospodárstvo, lesn..	1,56	1,65	1,91	1,64	1,60	2,19	1,67	1,82	1,97	1,11	1,65
Priemysel spolu	14,44	14,43	15,40	14,98	15,34	16,50	16,04	15,93	15,70	13,81	15,53
Ťažba a dobývanie	0,06	0,11	0,09	0,19	0,14	0,11	0,10	0,10	0,08	0,07	0,09
Priemyselná výroba	11,65	11,70	12,31	11,98	12,71	14,09	13,59	13,72	12,97	11,28	13,14
Dodávka elektriny, plyn...	1,73	1,55	1,88	1,69	1,65	1,46	1,47	1,22	1,76	1,59	1,48

Dodávka vody; čistenie ...	1,00	1,07	1,13	1,11	0,90	0,84	0,88	0,89	0,88	0,84	0,81
Stavebníctvo	6,71	6,66	5,74	5,46	4,03	6,80	6,87	4,92	5,28	3,02	4,30
Veľkoobchod a maloob...	16,85	16,62	15,42	14,19	14,55	12,38	13,53	12,68	10,17	18,93	13,28
Doprava a skladovanie	15,41	14,16	14,35	14,18	13,93	12,92	15,21	13,40	14,67	12,20	13,16
Ubytovacie a stravova...	1,50	1,69	1,83	2,41	2,69	2,69	3,07	5,75	2,38	4,07	4,33
Informácie a komunikácia	1,25	1,14	1,91	2,33	3,19	0,88	0,46	0,78	0,80	0,69	0,68
Finančné a poisťovac...	1,21	1,18	1,16	0,98	0,50	0,52	0,60	0,47	0,50	0,51	0,29
Činnosti v oblasti nehn...	0,20	0,23	0,36	0,26	0,22	0,16	0,15	0,28	0,17	0,09	0,14
Odborné, vedecké a te...	2,91	3,45	3,10	3,44	3,48	3,98	3,78	3,46	6,96	3,28	4,74
Administratívne a podp...	1,41	1,68	2,38	1,62	2,93	2,14	3,85	4,90	5,09	4,58	5,25
Verejná správa a obrana...	10,29	10,74	10,07	9,41	9,35	9,45	10,40	10,09	10,93	12,35	11,06
Vzdelávanie	14,16	13,76	13,92	13,56	13,83	15,56	11,84	10,50	11,38	11,06	10,93
Zdrav. a sociálna pomoc	6,35	6,93	6,97	7,16	6,97	7,41	7,17	8,25	6,99	7,02	7,52
Umenie, zábava a rekreácia	1,93	1,92	1,79	4,95	2,89	2,45	1,79	1,48	1,27	1,70	1,62

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Obyvatelia sú prevažne zamestnaní v okresnom meste Zvolen, Šaľa, Banská Bystrica a hlavnom meste Bratislava. Pracovné príležitosti sa priamo v obci nachádzajú v obmedzenej miere.

2.8. BÝVANIE

V obciví prevažnú časť sídelnej štruktúry výstavba rodinných domov. Rodinné domy sú jedno, dvoj podlažné, niektoré sú aj troj podlažné (obytné podkrovia). Zdravotný stav objektov je pestrý, zastúpené sú všetky bonitné skupiny. Zóna bývania je tvorená hlavne individuálnou bytovou výstavbou (IBV). Jedná sa o vidiecky ráz osídlenia.

Pôvodná zástavba obce Babiná vznikala ako hromadná dedina. Pôvodné centrum obce tvorí historické námestie rozšíreného ulicového typu, orientované severojužne. Prevažuje individuálna bytová výstavba. Domy si obyvatelia Babinej stavali vedľa hradskej, ktorá tvorí hlavnú os zástavby. Zástavba v obci sa tiahne v smere sever – juh, súbežne s Babinským potokom, z centra sa rozširuje smerom k Sáse a ku Banskej Štiavnici. Najväčší rozmach bytovej výstavby v obci je zaznamenaný v sedemdesiatych rokoch, keď popri rodinných domoch vyrástli aj družstevné byty v bytovke, ktoré slúžia svojmu účelu dodnes (PHRSR, 2007, 2015). V Hornej ulici sa nachádza bývalá bytovka poľnohospodárskeho družstva - 6 bytov, ktoré si nájomníci odkúpili do súkromného vlastníctva. Obec má: 4 byty v Dolnej ulici a od rok 2010 ďalších 18 bytov v Rybníčnej ulici.

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytového fondu podľa obdobia výstavby. Najviac bytov bolo vybudovaných v období 1961 - 1980 a do roku 1919. Najmenej bytov bolo vybudovaných po roku 2011 do 2015.

Domový fond podľa obdobia výstavby		
obdobie výstavby	počet	podiel (%)
do roku 1919	38	18,63
1919 - 1945	34	16,67
1946 - 1960	29	14,22
1961 - 1980	54	26,47
1981 - 2000	14	6,86
2001 - 2010	12	5,88
2011 - 2015	8	3,92
2016 a neskôr	13	6,37
nezistené	2	0,98
Domy spolu	204	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčší podiel domového fondu tvorili rodinné domy - 193 (94,61 %), bytové domy (4) a ostatné - 3 (1,47 %) v roku 2021.

Domový fond podľa typu budovy		
typ budovy	počet	podiel (%)
rodinný dom	193	94,61
bytový dom	4	1,96
polyfunkčná budova	1	0,49
ostatné budovy na bývanie	1	0,49
neskolaudovaný rodinný dom	2	0,98
núdzový objekt určený na bývanie	0	0,00
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	0	0,00
ostatné	3	1,47
nezistený	0	0,00
Byty spolu	229	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Z hľadiska počtu obytných miestností boli v obci Babiná najviac zastúpené byty s počtom obytných miestností 3 (24,45 %) a následne s 4 obytnými miestnosťami (19,21 %). Okolo 17,47 % tvorili byty s 2 a 7,42 % byty 6 + obytnými miestnosťami. Byty s 1 obytou miestnosťou boli zastúpené v počte 40 %.

Štruktúra bytového fondu		
počet miestností	počet	podiel (%)
1 obytná miestnosť	40	17,47
2 obytné miestnosti	40	17,47
3 obytné miestnosti	56	24,45
4 obytné miestnosti	44	19,21
5 obytných miestností	28	12,23
6 a viac obytných miestností	17	7,42
Nezistené	4	1,75
Byty spolu	229	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 180 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 7 domov. Bez pripojenia na vodovod sa v obci byty nachádzali v počte 6.

Domový fond - vodovod		
typ vodovodu	počet	podiel (%)
v dome - z verejnej siete	180	88,24
v dome - vlastná	7	3,43
mimo domu - z verejnej siete	8	3,92
mimo domu - vlastná	0	0,00
bez prípojky	6	2,94
nezistený	3	1,47
Domy spolu	204	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Až 160 domov bolo napojených na verejnú kanalizačnú sieť (78,43 %). Vybudovaný septik, prípadne žumpu malo 11,27 % domov.

Domový fond - kanalizácia		
typ kanalizácie	počet	podiel (%)

septik, žumpa	23	11,27
prípojka na kanalizačnú sieť	160	78,43
domáca čistička odpadových vôd	0	0,00
bez kanalizácie	19	9,31
nezistený	2	0,98
Domy spolu	204	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2021

Najväčšia novodobá bytová výstavba sa realizovala v roku 2010 (2009), kedy skolaudovala stavbu: Dva bytové domy a infraštruktúra, Babiná – Grnobíz a po roku 2016. Súčasťou stavby boli aj inžinierske siete: vodovod, plynovod, NN elektr. rozvody, splašková a dažďová kanalizácia, verejné osvetlenie a prístupová komunikácia s 18 parkovacími miestami na státie. predmetnou stavbou sú realizované dva bytové domy, dva typy nájomných bytov: 8- bytový dom (SO-01) - sú to nájomné byty obce, ktoré sú financované úverom zo ŠFRB vo výške 80 % z OC, nenávratný finančný príspevok vo výške 3.651,33 € na byt pre ZŤP a zostatok sú vlastné zdroje obce. Nájomníci týchto bytov musia spĺňať stanovené kritéria pre posudzovanie žiadostí, ktoré sú súčasťou VZN o prenájme nájomných bytov. 10 bytový dom (SO-02) - nájomné – tzv. „sociálne“ byty obce, ktoré sú financované úverom zo ŠFRB vo výške 70 % , dotácia z MV a RR SR tvorí 30 % z OC, zostatok 24,20 € sú vlastné zdroje obce. Nájomníci v týchto bytoch musia spĺňať podmienky Výnosu MV a RR SR č. V-1/2006 a V-1/2007. Najpodstatnejšou podmienkou je neprekročenie výšku príjmu u posudzovaných osôb a to 3-násobok životného minima za prechádzajúci kalendárny rok. Žiadatelia musia taktiež spĺňať kritéria na posudzovanie žiadostí o prenájom nájomných bytov stanovené obcou vo VZN č. 4/2007 o prenájme nájomných bytov a jeho dodatku č. 1/2008. O pridelení bytov rozhoduje bytová komisia menovaná obecným zastupiteľstvom obce (PHRSR, 2007, 2015).

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2024 bol ich počet 28.

Fyzické osoby - podnikatelia											
o. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fyz. osoby – podnik.	38	33	33	31	33	33	39	42	40	32	34
Živnostníci	32	29	28	26	27	28	30	34	30	26	28

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Celkovo je v obci činných 15 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 11 ziskových a 4 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci

o. Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Právnické osoby spolu	13	4	5	9	8	9	11	13	11	15	15
Práv. osoby ziskové	6	3	4	4	4	5	7	8	9	11	11
Práv. osoby neziskové	7	1	1	5	4	4	4	5	2	4	4

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes

Lesné hospodárstvo

Obec Babiná vo februári 1995 založila obchodnú spoločnosť Obecné lesy Babiná s.r.o. Babiná za účelom obhospodarovania obecného lesného majetku a obecného poľovného revíru. Obecné lesy obhospodarujú lesy vo vlastníctve obce, obchodujú s vyprodukovanou drevnou hmotou, v rámci poľovníctva ponúkajú poplatkový odstrel zveri a odpredaj diviny. Predaj dreva je prevažne v guľatinových sortimentoch duba (70 %), buka (20 %) a ihličnatá (10 %). Okrem toho obchodujú s listnatou (80 %) a ihličnatou (20 %) vlákniinou. Výkon práva poľovníctva zabezpečuje poľovné združenie Bučina. Poplatkový odstrel zveri je možný v nasledovných druhoch – jeleň, daniel, srnec, diviak, muflón a holá zver. Terény sú nenáročné, revír je dobre zazverený, ročný odstrel je vo výške cca 100 ks zveri, pričom rozloha revíru je 2 217 ha, z toho 932 ha lesa a zvyšok lúky, pasienky a orná pôda (PHRSR, 2015).

Priemysel - výroba a skladové hospodárstvo

Ekonomická štruktúra obce je vo všeobecnosti tvorená ekonomickými subjektmi súkromného, občianskeho a verejného sektora disponujúcimi právnou subjektivitou, ktorý pre trh vytvárajú a poskytujú hodnoty, ktorými uspokojujú svoje potreby. Ekonomika je vitálnym prvkom fungovania obce a podmieňuje budúci rozvoj obce. Z hľadiska výroby dominantné postavenie v obci má poľnohospodárska výroba.

Poľnohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Babiná, ktorá je začlenená do okresu Zvolen, kraj Banskobystrický. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 1104,1 ha, z čoho orná pôda zaberá 372,4 ha. Trvalé trávnaté porasty majú zastúpenie – 723,5 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere mierne klesá. Podiel na celkovej výmere má poľnohospodárska pôda 49,8 %.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Babiná

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% z celkovej výmery	49,9	49,9	49,9	49,9	49,8	49,8	49,8	49,8	49,8	49,8	49,8
Poľnohosp. pôda	1 105,7	1 105,6	1 105,5	1 105,4	1 104,5	1 104,4	1 104,4	1 104,4	1 104,3	1 104,1	1 104,1
- orná pôda	377,2	377,1	377,1	377,1	377,0	376,8	376,8	376,8	376,7	372,4	372,4
- záhrada	8,4	8,3	8,3	8,3	8,1	8,2	8,2	8,2	8,1	8,1	8,1
- trvalý trávny porast	720,1	720,1	720,1	720,1	719,4	719,4	719,4	719,4	719,4	723,5	723,5

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Rastlinná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje hektárovú úrodu v regióne. Najvyššiu hektárovú úrodu majú zemiaky.

Hektárová úroda podľa hospodárske rastliny

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Zrniny spolu	4,22	3,5	4,93	3,99	3,87	4,41	4,42	4,1	4,13	5,15	4,21
Obilniny	4,25	3,51	5,09	4,11	3,93	4,43	4,5	4,14	4,14	5,32	4,21
Olejníny	3,41	1,52	3,12	2,17	2,31	2,41	2,37	2,26	2,21	2,71	2,12
Zemiaky	5,3	5,54	29,66	10,52	12,77	12,49	7,54	24,96	8,51	6,91	14,84
Viacročné krmo.	4,16	3,59	6,36	4,19	3,69	4,55	4,8	3,78	2,55	6,77	5,51

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Živočišná výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Zvolen. Z hľadiska živočišnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hovädzieho dobytku, oviec a hydiny.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Okres Zvolen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A	34,2	35,1	36	38,6	39	39,5	38,3	39	42,6	42,5	41,2
B	13,1	13,1	13,3	14,7	15,1	15,7	15,9	16,4	16,5	16,2	15,7
C	36,5	29,9	29,9	26,6	22,4	15,3	13,7	12,7	16,2	14,8	17,7
D	12,9	13,6	13,3	14,2	12,5	11,5	2,6	3,6	2,4	1,9	2,5
E	647	2672,4	1436,7	208,9	204,9	17497,4	-	-	-	-	-
F	159,6	169,6	175,2	172,8	169,4	168,3	-	-	-	-	-

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

A - Hovädzí dobytok (na 100 ha poľ. p.), B - Kravy (100 ha p. p.), C - Ovce (na 100 ha poľnohospodárskej pôdy), D - Ošípané (na 100 ha or. pôdy), E - Hydina (na 100 ha or. pôdy), F - Sliepky (na 100 ha or. pôdy).

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území.

Materská škola

Zameranie Materskej školy Babiná je orientované na jej dlhoročné skúsenosti s výchovou a vzdelávaním. Umiestnenie a aj možnosti, ktoré poskytuje blízke i vzdialenejšie okolie. Stredobodom je dieťa, jeho osobnostný rozvoj a pozitívne formovanie postojov a hodnôt, ktoré počas svojho pobytu v materskej škole nadobúda. Zameranie bolo tvorené diskusiou pedagogických zamestnancov, pravidelnými rozhovormi a zhodnotením silných a slabých stránok školy. Zameriava sa na celostný rozvoj osobnosti detí v poznávaní seba samého, sveta ľudí, prírody a kultúry. Školský vzdelávací program obsahuje regionálne témy, ktorými deti budú počas školského roku pravidelne zapájané do prípravy a realizácii kultúrnych dní, budú spoznávať ich význam a kolobeh v roku. Medzi blízke deťom a podnetné vo výchove je aj spoznávanie okolia miesta bydliska a života v ňom. Významnými pri týchto aktivitách je aj rozvoj pohybových schopností, vytrvalosti a výdrže. Zameranie materskej školy, profesionalita učiteliek, dlhoročné skúsenosti s výchovou a vzdelávaním nám umožňuje byť odbornými poradcami pre rodičov pri riešení problémov vo výchove. Pravidelnými individuálnymi konzultáciami im poskytuje priestor na oboznamovanie s rozvojom dieťaťa, jeho adaptácie, prípadných problémov v správaní, ale aj o možnostiach ich riešenia v prostredí materskej školy.

Materská škola nie je rozdelená do tried. V jednej triede vyučujú 2 učiteľky. V roku 2024 bolo evidovaných v materskej škole 20 detí.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu detí v materskej škole od roku 2014 do roku 2024.

Materská škola											
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MŠ spolu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ spolu - deti	14	18	19	19	20	17	20	21	24	23	20
MŠ - štátne - triedy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MŠ - štátne - učiteľia	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Materská škola učí žiť deti v spoločenstve v duchu vzájomného porozumenia, znášanlivosti, tolerance. Vedie deti k samostatnosti a zodpovednosti vo svojom konaní a v správaní. Učí ich neodcudzovať iných, ale brať ich takých akí sú. Podporuje u detí zdravé vedomie vlastného ja, vlastnej identity, ktorá je dôležitá pre adekvátne osvojenie si základných hodnôt spoločnosti a vlastného hodnotového

rebríčka. Vychováva deti k tomu, aby si uvedomovali že tak, ako majú svoje práva, tak majú aj svoje povinnosti. Vytvára deťom priaznivú sociálno – emocionálnu klímu, kde sa môže rozvíjať celá osobnosť dieťaťa, ako aj jeho individuálny potenciál. Vlastné ciele výchovy a vzdelávania v materskej škole korešpondujú s cieľmi v Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie v materských školách a v školskom zákone, no v súvislosti so zameraním MŠ sa špecifikovali vychádzajúc z výsledkov analýz podmienok a prostredia ako aj edukácie materskej školy. Deti budú poznať ľudové zvyky a tradície regiónu, kultúrne dedičstvo svojich predkov v spojitosti s environmentálnou výchovou. deti budú aktívne počúvať, prispôbia svoju vlastnú komunikáciu požiadavkám danej situácie deti budú vedieť s určitou intenzitou vyjadriť svoj citový stav, svoje emocionálne prežívanie zodpovedajúco konkrétnej situácii deti budú prejavovať environmentálne cítenie, prebúdať aktívny záujem a schopnosť dívať sa okolo seba, počúvať, objavovať, bádať, experimentovať, postupne chápať zákonitosti prírody. Budú mať osvojené základné návyky zdravého životného štýlu, ktorého súčasťou sú pohybové a športové aktivity (<https://www.babina.sk/o-nas-o-nasej-skolke.html>, 25.5.2025).

Pôvodná budova v Dolnej ulici č.súp. 105 bola postavená približne v roku 1890, cirkevná škola s bytom pre učiteľa. V roku 1954 vlastník budovy vykonal generálnu opravu a v roku 1962 tu bola zriadená 1.triedna ZDŠ. Od r. 1967 slúžila budova ako materská škola a v roku 2014 ju odkúpila obec spolu s pozemkami od Cirkevného zboru ECAV v Babinej.

V júli 2002 obec získala materskú školu v rámci preneseného výkonu štátnej správy na samosprávu. Obec znášala náklady na prevádzku, vrátane nájmu za budovu. Zápisy z vykonaných kontrol v posledných rokoch poukazovali na zhoršujúci sa stav budovy (školská inšpekcia, RUVZ) a taktiež nepostačujúce kapacity umiestniť zvyšujúce sa počty škôlkárov boli dôvodom prijať rozhodnutie dosluhujúcu budovu zbúrať a postaviť novú.

Na jeseň 2016 obec stavbu zbúrala a čiastočne zrekonštruovala zadnú časť oplotenia areálu. V júli 2017 dodávateľ Ľubomír Dado z Krupiny zahájil výstavbu novej budovy na pôvodnom mieste a do 12 mesiacov odozdal stavbu obci. Obec rešpektovala v maximálnej miere požiadavky pamiatkového úradu a nová budova má rovnaký pôdorys v tvare „L“, ako aj rozmiestnenie okien v uličnom pohľade.

Nové predškolské zariadenie má kapacitu 30 detí a školská jedáleň môže poskytnúť stravovanie ďalším záujemcom – sociálne odkázaným, dôchodcom, novým stravníkom.

Novú budovu, upravenú dvorovú časť a oplotenie obec skolaudovala 26. 7. 2018. Slávnostné otvorenie materskej školy pre verejnosť sa konalo 31. 8. 2018. Starostka obce a riaditeľka materskej školy spoločne symbolicky odstránením stuhy na dverách sprístupnili budovu pre účastníkov a pozvali prítomných na prehliadku nových priestorov materskej školy (<https://www.babina.sk/nova-budova-materskej-skoly.html>, 25.5.2025).

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Zákon o sociálnych službách vymedzuje **sociálnu službu** ako „odbornú činnosť, obslužnú činnosť alebo ďalšiu činnosť alebo súbor týchto činností, zamerané na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny“.

Pod **nepriaznivou sociálnou situáciou** sa rozumie ohrozenie osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z nasledujúcich dôvodov:

- a) nemá zabezpečené podmienky na uspokojenie základných životných potrieb,

- b) pre svoje životné návyky, spôsob života, závislosť od návykových látok,
- c) pre ohrozenie jej vývoja z dôvodu jej zdravotného postihnutia,
- d) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- e) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok,
- f) pre výkon opatrovania osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- g) pre ohrozenie správaním iných osôb, alebo ak sa stala obeťou správania iných osôb,
- h) pre zotrúvanie v priestorovo segregovanej lokalite.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, VÚC, fyzické a právnické osoby a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení... 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z., 218/2021 Z. z., 218/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 484/2021 Z. z., 92/2022 Z. z., 101/2022 Z. z., 205/2023 Z. z., 120/2024 Z. z., **295/2024 Z. z.**) a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 276/2017 Z. z., 276/2017 Z. z., 289/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 56/2018 Z. z., 87/2018 Z. z., 106/2018 Z. z., 112/2018 Z. z., 157/2018 Z. z., 170/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 216/2018 Z. z., 9/2019 Z. z., 30/2019 Z. z., 139/2019 Z. z., 221/2019 Z. z., 356/2019 Z. z., 371/2019 Z. z., 390/2019 Z. z., 476/2019 Z. z., 6/2020 Z. z., 73/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 279/2020 Z. z., 75/2021 Z. z., 261/2021 Z. z., 500/2021 Z. z., 249/2022 Z. z., 114/2022 Z. z., 249/2022 Z. z., 256/2022 Z. z., 8/2023 Z. z., 146/2023 Z. z., 205/2023 Z. z., 309/2023 Z. z., 106/2024 Z. z., 161/2024 Z. z., 248/2024 Z. z., 292/2024 Z. z., **366/2024 Z. z.**) vymedzuje paletu poskytovaných sociálnych služieb obyvateľom obce Babiná. Nasledujúca tabuľka prezentuje ponuku zariadení sociálnych služieb v okrese Zvolen.

Zariadenia sociálnych služieb v okrese Zvolen

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PM v DSS p. deti	11	11	11	11	8	6	5	5	5	5	5
PM v DSS p. dosp.	220	215	161	159	167	164	159	126	41	41	41
PM v zariad. pre seniorov	128	128	187	189	189	192	210	241	251	251	251
Počet m. k 31.12 spolu	505	495	488	488	399	416	417	448	447	447	447
Počet zariadení	19	16	12	9	8	9	9	11	12	12	12

Zdroj: ŠÚ SR, DataCubes, 2025

Opatrovateľská služba §41 zákona 448/2008

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008 a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Opatrovateľskou službou sa poskytujú úkony podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Rozsah úkonov na základe sociálnej posudkovej činnosti určuje obec v hodinách alebo podľa jednotlivých úkonov podľa prílohy č. 4 zákona 448/2008. Minimálny rozsah úkonov sebaobsluhy nesmie byť nižší, ako je minimálny rozsah zodpovedajúci stupňu odkázanosti fyzickej osoby posúdený podľa prílohy č. 3 zákona 448/2008, ak sa poskytovateľ sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby na návrh prijímateľa sociálnej služby nedohodne inak v zmluve o poskytovaní sociálnej služby.

Opatrovateľskú službu nemožno poskytovať fyzickej osobe, ktorej sa poskytuje celoročná pobytová sociálna služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, ak tento zákon neustanovuje inak, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu podľa osobitného predpisu, ktorej je nariadená karanténa pre podozrenie z nákazy prenosnou chorobou a pri ochorení touto nákazou. Ustanovenie odseku 3 písm. b) sa nepoužije, ak fyzickej osobe vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje ústavná zdravotná starostlivosť v zdravotníckom zariadení, vykonávajúcej opatrovanie sa poskytuje odľahčovacia služba, ktorá je opatrovaná fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie podľa osobitného predpisu, sa poskytuje opatrovateľská služba v rozsahu najviac osem hodín mesačne.

V spolupráci s obcami mikroregiónu Pliešovská kotlina a Banskobystrickým samosprávnym krajom vzniklo do 01.04. 2024 Centrum integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti, ktoré sídli v novom zdravotnom stredisku v Pliešovciach. Projekt bude trvať do 31.12.2025. Cieľom a náplňou činnosti CISZS je:

- priblíženie sociálnych služieb priamo ku klientovi do jeho domáceho prostredia (pokiaľ to jeho zdravotný stav dovoľuje),
- pomôcť ľuďom, ktorí sú odkázaní na pomoc iných, zotrvať čo najdlhšie v domacom prostredí bez toho, aby sa ich kvalita života zhoršila,
- pomôcť zariadeniam sociálnych služieb, ktoré sú v súčasnej dobe veľmi zaťažené a poradovníky sú preplnené,
- poskytovanie konkrétnych činností a sociálnych služieb priamo v centre,
- základné sociálne poradenstvo (zhodnotenie aktuálnej situácie, návrhy riešenia nepriaznivej situácie),

- sprostredkovanie požičiavania zdravotníckych pomôcok (vozík, schodolez, polohovateľná posteľ, kyslíkový oxygenerátor a pod.),
- sprostredkovanie monitorovania a signalizácie potreby pomoci (monitorovacie náramky),
- spravidzanie seniorov odkázaných na pomoc inej osoby (k lekárovi, na úrady a iné inštitúcie),
- sprostredkovanie terénnych, ambulantných a pobytových sociálnych služieb,
- preventívne aktivity pre seniorov (besedy, prednášky, skupinové aktivity),
- sprostredkovanie lekárskej starostlivosti (objednanie k lekárovi, prehľad o sieti odborných lekárov),
- sprostredkovanie dobrovoľníckej činnosti pre seniorov (budovanie siete dobrovoľníkov a ich organizovanie).

SLUŽBY CISZS SÚ URČENÉ

pre seniorov so zdravotným postihnutím alebo zhoršeným zdravotným stavom,
pre ľudí v produktívnom veku so zdravotným postihnutím alebo zhoršeným zdravotným stavom,
prevenčné a poradenské aktivity sú určené pre všetkých seniorov.

Obec zakúpila prístroj potrebný pre záchranu života

Na základe uznesenia obecného zastupiteľstva a povinnosti vyplývajúcej zo zákona o obecnom zriadení zakúpila obec automatický externý defibrilátor. Prenosný AED je určený na poskytnutie účinnej prvej pomoci pri ohrození života a bude ho vedieť použiť každý občan kdekoľvek v obci, ktorý sa dostane do situácie, kedy je potrebné poskytnúť prvú pomoc. AED je prenosný prístroj, určený pre použitie pre laickú aj odbornú prvú pomoc. Prístroj má jednoduché a intuitívne používanie. Všetko je riadené hlasovými povelmi v slovenskom jazyku. Dodávateľ prístroja zabezpečil výškolenie aj občanov obce. Prístroj bude môcť použiť každý občan, ktorý sa ocitne v situácii, kedy je potrebné podať život zachraňujúcu prvú pomoc. Najskôr sa odporúča kontaktovať s tiesňovou linkou 112 alebo linkou záchrannej zdravotnej služby 155 a záchranári Vám s vyhodnotením stavu zachraňovanej osoby pomôžu a budú Vás navigovať ako ďalej postupovať, použiť AED. Defibrilátor je umiestnený na stene súčasného obecného úradu – Dolná 102 a je prístupný 24 hodín denne. Skrinka bude monitorovaná kamerovým systémom.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebujú, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobé udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
konцепčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb.

V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane jeho individuálnych schopností a možností aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálne technickej vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Obec nemala zriadený svoj zdravotný obvod. Jej obyvatelia patrili do zdravotného obvodu v Dobrej Nive od roku 1960. Zdravotné stredisko v susednej obci využívajú občania i v súčasnosti, kedy existuje slobodná voľba všeobecného lekára. V súčasnosti v Dobrej Nive zabezpečujú zdravotnú starostlivosť pre občanov Babinej všeobecné a odborné ambulancie – detská a gynekologická. K poskytovaniu zdravotníckych služieb v Dobrej Nive patrí aj výdaj, resp. predaj liekov v súkromnej lekární. Občania obce navštevujú zdravotné strediská aj v Krupine, v Pliešovciach a tiež vo Zvolene, kde zdravotnú starostlivosť poskytujú tieto zariadenia: Pohotovosť pre dospelých, Pohotovosť pre deti a dorast, Nemocnica s Poliklinikou - poskytuje zdravotnícke služby lôžkových oddelení: Interné oddelenie, Chirurgické oddelenie, Anesteziologicko- resuscitačné oddelenie, Detské oddelenie, Kožné oddelenie a Pôrodnícko-gynekologické oddelenie. Ambulantné služby: Očné, Infekčné, Ortopedické, Urologické, Diabetické, Psychiatrické. Nemocnica má aj rýchlu zdravotnícku pomoc (PHRSR, 2007, 2015).

2.13. ŠPORT

História telovýchovnej jednoty siaha do 60. rokov 20. storočia. Spočiatku bola zameraná iba na futbal – vznikol futbalový oddiel Sokol Babiná, neskôr premenovaný na TJ Družstevník Babiná. Športový areál, vrátane šatní bol dokončený v roku 1978 a slúži svojmu účelu dodnes. Nachádza sa v ňom futbalové ihrisko s tribúnou a v r. 1997 sa dobudovalo asfaltové ihrisko, ktoré sa využíva na volejbal, nohejbal, basketbal a tenis. V zimnom období poslúži ako klzisko. Oplotenie areálu pribudlo v r. 2000. V obci v súčasnosti funguje Obecný športový klub. Rozsiahla údržba areálu OŠK bola vykonaná na jeseň r. 2009. Šatne boli upravené v interiéri, nový šat dostala aj vonkajšia fasáda. Nový náter majú aj kovové konštrukcie, brány, opravili sa aj zadné steny za bránami. V roku 2006 vznikla nová tradícia v Mikroregióne Pliešovská kotlina - futbalový turnaj medzi futbalovými mužstvami obcí mikroregiónu, pričom sa turnaj koná každý rok v inej obci. Dňa 23. júla 2011 bola usporiadateľom 7. ročníka futbalového turnaja obec Babiná (PHRSR, 2015).

Tradíciu futbalových turnajov obcí v mikroregióne Pliešovská kotlina ukončila pandémia koronavírusu v roku 2020. V júli 2024 sa skončila spolupráca Obecného športového klubu Babiná s OŠK Dobrá Niva, predmetom ktorej bolo účasť spoločného futbalového mužstva vo futbalovej súťaži aj s finančnou podporou oboch obcí. Nízky počet hráčov a zmeny v organizácii súťaže boli dôvodom zrušenia dohody o spolupráci. Športový areál využíva obec na organizovanie rôznych kultúrno-spoločenských

podujatí a športové akcie. V priebehu roka je prístupný všetkým obyvateľom na voľnočasové športové aktivity. Údržbu areálu zabezpečuje obec.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hraním hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

2.14. KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti tejto obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. Kultúrne podujatia obce a jej obyvateľov sa realizujú v miestnom kultúrnom dome. V rámci oblasti kultúry má obec vybudovanú aj obecnú knižnicu.

Kultúra v súčasnej recesii spoločnosti prežíva vo veľmi skromných podmienkach z dôvodov nutnosti prvoradého riešenia základných sociálnych potrieb obyvateľov a minimalizácii výdavkov na kultúru. Markantne sa táto situácia prejavuje v podmienkach vidieka, kde sa programové voľby obmedzujú len na miestne ľudové a ochotnícke predstavenia a často iba na príležitostné spoločenské podujatia (svadby, hostiny, kary, a pod.). Návštevnosť zariadenia kultúry závisí od viacerých faktorov.

Z hľadiska kvality priestoru a prevádzkových podmienok sa predpokladá budúca potreba riešenia ďalšej modernizácie najmä technického vybavenia na kvalitatívne vyššej úrovni. V návrhu riešenia sa počíta s možnosťami zriadenia klubových foriem využitím kultúrneho zariadenia, s možnosťou využitia ako viacúčelového zariadenia pre kultúrne, zábavné účely.

V súčasnosti kultúrny a spoločenský život v obci zabezpečuje komisia pre osvetu a kultúru pri obecnom zastupiteľstve. Každoročne sa konajú:

- fašiangy
- oslavy oslobodenia obce
- stavanie a rúcanie obecného mája
- turistika „Chotárom Babinej“
- turistický pochod „Za prvou kukučkou“
- pálenie vatry / ukončenie II. svetovej vojny
- akadémiu ku dňu matiek
- akcia pre deti k MDD
- súťaž vo varení gulášu
- výročie SNP – pálenie vatry
- slávnosti „Na gazdovskom dvore“
- spoločné posedenie jubilantov roka a starších občanov
- Vianočný čas - stretnutie s Mikulášom, vianočný punč

Folklórna skupina Kukučka už nie je aktívna.

V bývalom miestnom kine, neskôr stolárskej dielni vzniklo obecné športové centrum – malá telocvičňa. Dnes je dočasne využívaná ako spoločenská miestnosť obce, nakoľko prebieha prestavba obecného úradu a kultúrneho domu.

Kultúrne a historické pamiatky

Na území obce sa nachádzajú významné objekty, ktoré je potrebné rešpektovať z hľadiska štátnej pamiatkovej ochrany. V r. 2000 bola obec Babiná vyhlásená všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Banskej Bystrici č. 18/2000 za pamiatkovú zónu. Účelom jej vyhlásenia je zabezpečenie ochrany pôvodného historického urbanisticko-architektonického charakteru sídla so zachovanou ľudovou architektúrou a hospodárskymi stavbami - humnami v kultúrnom krajinnom prostredí. Z hľadiska záujmov štátnej pamiatkovej starostlivosti si vyžadujú zvýšenú pozornosť objekty vyhlásené za kultúrne pamiatky a objekty vytvárajúce charakter pamiatkovej zóny, ktoré majú výrazné umelecko-historické a architektonické hodnoty: ľudové domy a usadlosti a hospodárske objekty – humná.

V štátnom zozname nehnuteľných kultúrnych pamiatok, na ktoré sa vzťahujú všetky ustanovenia zákona o kultúrnych pamiatkach, je zapísaný:

Kostol sv. Matúša s neskoršími úpravami.

Rímskokatolícky kostol sv. Matúša, jednoloďová románska stavba s polkruhovým ukončením presbytéria a predstavanou vežou, z polovice 13. storočia. Nachádza sa na vývýšenej polohe uprostred opevneného areálu na okraji dediny. Pôvodné presbytérium bolo kvadratické. Z románskeho obdobia sa dochovala veža so združenými oknami a víťazný oblúk. V rokoch 1550 až 1709, s prestávkami patril kostol evanjelikom. Tí ho ohradili obranným múrom v súvislosti s tureckým nebezpečenstvom. Na vstupnom portáli je dátácia 1661, ktorá zrejme udáva ukončenie stavby opevnenia. Výraznou prestavbou prešiel kostol v 18. storočí. Pôvodne plochostropá loď bola zaklenutá v roku 1754, nová svätyňa pribudla v roku 1771. V tomto období bol kostol nanovo zariadený. Vo veži kostola sa nachádza gotický zvon z roku 1358. Fasády kostola sú členené polkruhovo ukončenými oknami. Veža je ukončená barokovou helmicou s laternou pokrytou šindľom. Súčasťou interiéru bola aj kamenná krstiteľnica zdobená geometrickými motívami z 13. storočia. Dnes je súčasťou zbierok Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici ([https://sk.wikipedia.org/wiki/Babin%C3%A1_\(okres_Zvolen\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Babin%C3%A1_(okres_Zvolen)), 25.5.2025).

Dva hroby padlých v SNP (1944)

Hrob padlých partizánov z obdobia SNP je zapísaný v ústrednom zozname pod č. UZPF 2872/0: Hrob je umiestnený na cintoríne pri rímsko-katolíckom kostole, ktorý je situovaný v južnej časti územia pamiatkovej zóny obce Babiná. V rámci areálu katolíckeho cintorína je hrob umiestnený v jeho juhovýchodnej časti, pri oplotení vymedzujúcom cintorín z južnej strany.

Ľudový dom murovaný

Je to samostatne stojaci ľudový dom v skupinovej cestnej zástavbe v strede obce. Dom bol postavený v r. 1820 podľa údajov vyrezávaného vročenia na stropnom tráme v prednej izbe. Postupne boli dostavané hospodárske stavby (sýпка, maštale, humno). Dom je prízemný, nepodpivničený, v pôdoryse vytvára zástavbu v tvaru U. Dvor obytného domu je prístupný cez drevenú bránu. Murovaná časť brány má segmentovo ukončený otvor brány, ktorý dosadá na stĺpy kruhového pôdorysu, hlavica je zdobená prstencami. Murivo brány je zdobené lizénovým rámom, ukončené je sedlovou strieškou s keramikou krytinou. Vedľa brány bola bránička pre peších. Ľudový dom je dvojtraktový prízemný dom murovaný z kameňa. Južný trakt domu tvorí dve obytné miestnosti – izba a kuchyňa. V roku 2003 obec odkúpila Ľudový dom do vlastníctva od štátu, nakoľko vlastníak p. Krajniak nemal dedičov. Ľudový dom je zapísaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod č. 1798/0. V roku 2004 získala obec z prostriedkov programu „Obnov si svoj dom“ z ministerstva kultúry SR z fondu na ochranu kultúrnych pamiatok dotáciu na vykonanie údržby interiéru a exteriéru domu. V septembri 2004 si zrekonštruovaný obytný dom, dvor i humno mohli prezrieť obyvatelia obce, bývalí rodáci a návštevníci obce počas osláv 750. výročia prvej písomnej o obci. V Ľudovom dome je zriadené miestne múzeum „Babinská chyža“ a dvor sa stal prírodným amfiteátrom pre organizovanie kultúrnych, folklórnych podujatí (PHRSR, 2007, 2015).

Evanjelický kostol

Evanjelický kostol, jednoloďová modernistická stavba s pravouhlým ukončením presbytériom a predstavanou vežou, z roku 1939. Fasády kostola sú členené širokými polkruhovo ukončenými oknami s nadokennou rímsoú. Veža je asymetricky umiestnená v podveží sa nachádza portál kostola. Na veži je umiestnený reliéfny kalich, v hornej časti sú hodiny lemované lizénami, ukončená atypickou valcovou helmicou ([https://sk.wikipedia.org/wiki/Babin%C3%A1_\(okres_Zvolen\)](https://sk.wikipedia.org/wiki/Babin%C3%A1_(okres_Zvolen)), 25.5.2025).

Do zoznamu národných kultúrnych pamiatok pribudla v roku 2018 aj usadlosť č. súpisné 55 v Hornej ulici. Rodinný dom s hospodárskou časťou bol postavený v roku 1933. O zápis požiadala vlastníčka nehnuteľnosti.

Verejná knižnica

Obecná knižnica je verejná knižnica, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Jej hlavnou úlohou je: utvárať a sprístupňovať univerzálny knižničný fond, poskytovať základné knižnično-informačné služby. Knižný fond tvorilo v roku 2024 viac ako 5400 knižných jednotiek, ktoré sú rozdelené na: odbornú

literatúru pre dospelých, krásnu literatúru pre dospelých, odbornú literatúru pre deti, krásnu literatúru pre deti.

Verejná knižnica

obec Babiná	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet zariadení	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Počet knižných jednotiek	4 500	4 508	4 586	4 705	4 807	4 870	4 906	5 115	5 241	5 393	5 439

Zdroj: ŠÚ SR, 2025

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy potreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

Ubytovacie zariadenia sú v regióne rozložené nerovnomerne, s hlavným ťažiskom vo Zvolene. Rozľahlé časti najmä v okolí obce sú takmer bez ubytovacích možností. Priamo v obci sa žiadne ubytovacie zariadenia nenachádzajú.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Priamo v obci sa nenachádza žiadne stravovacie zariadenie. Do budúcnosti sa ani nepredpokladá s jeho vznikom. Samotná obec predstavuje malý trh na jeho udržateľnosť, a keďže sa v obci nenachádza ani žiadna významnejšia atrakcia, dopyt po takýchto službách je zanedbateľný.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Prírodné podmienky a kvalitné životné prostredie sú predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu. Riešenie rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a turizmu je založené na rekreačnom potenciáli, ktorým katastrálne územie obce disponuje a, samozrejme, aj na potenciáli, ktorý poskytuje celá oblasť. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu je potrebné podporovať aj historicko-kultúrny kontext v rámci poznávacej turistiky. Rozvoj pobytovej turistiky je obmedzený ponukou základných služieb.

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti doteraz nevyvolali aktivizáciu rekreačných podujatí v obci a jej katastri. V obci chýba vybavenosť účelovými zariadeniami na realizáciu rekreačného cestovného ruchu. Preto v súčasnosti sa obec nezaraďuje medzi rekreačne atraktívne lokality. Disponibilné prírodné a kultúrno-historické podmienky obec zaraďujú medzi oblasti s potenciálom rozvoja poznávacej turistiky vrátane cieľových a pobytovej príležitosti cestovného ruchu - turistické trasy poznávania biodiverzity prírody (cyklistické aj pešie). S perspektívnym cieľom rozvoja je zvýšenie využiteľnosti disponibilného potenciálu cestovného ruchu na rozvoj ekonomických aktivít spojených s cestovným ruchom v regióne, využívaním kultúrnych pamiatok pre rozvoj cestovného ruchu, podpory rozvoja kultúrneho dedičstva a tradičných remesiel v záujme rozvoja cezhraničného turizmu a zlepšovania služieb a produktov a spoločného využívania infraštruktúry cestovného ruchu. Chotár je vhodný pre krátkodobý cestovný ruch prevažne letného využitia na báze turistiky, cykloturistiky, vlastivedy, ale aj poľovníctva a pod. regionálneho významu.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

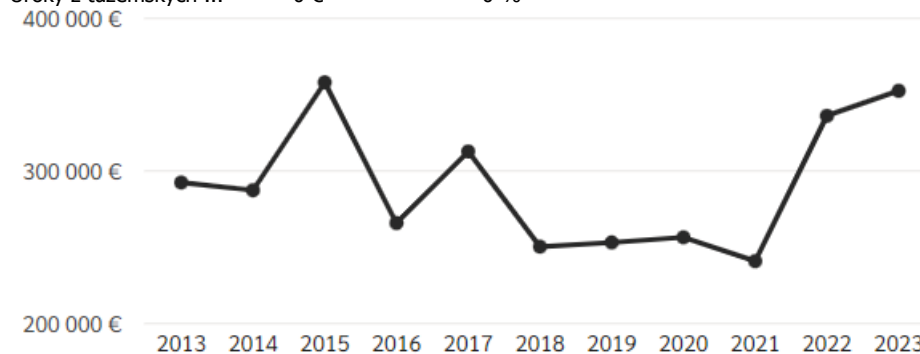
Spolu za rok 2023

Ekonomická klasifikácia

Spolu	1 166 873 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Nedaňové príjmy	352 445 €	30 %	8 %
Príjmy z podnik...	281 210 €	80 %	27 %
Administratívne ...	58 495 €	17 %	55 %
Kapitálové príjmy	10 710 €	3 %	9 %
Iné nedaňové príjmy	2 031 €	1 %	8 %

Úroky z tuzemských ... 0 € 0 % 0 %

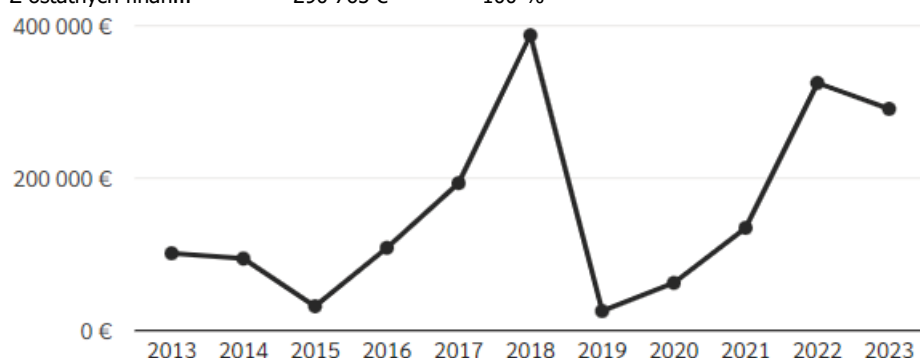

Obrázok: Vývoj nedaňových príjmov v obci Babiná

Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Príjmy z transak... 290 765 € 25 % 6 %

Z ostatných finan... 290 765 € 100 % 100 %

Obrázok: Príjmy z transakcií s finančnými v obci Babiná

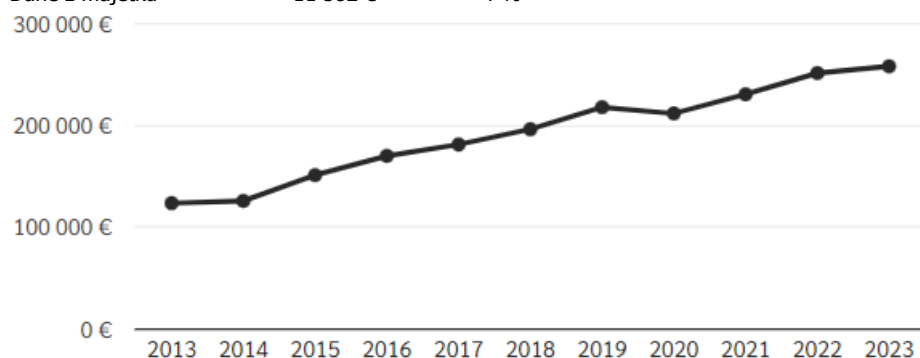
Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Daňové príjmy 258 147 € 22 % 39 %

Dane z príjmov ... 231 922 € 90 % 83 %

Dane za tovary a 14 644 € 6 % 7 %

Dane z majetku 11 582 € 4 % 10 %

Obrázok: Vývoj daňových príjmov v obci Babiná

Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

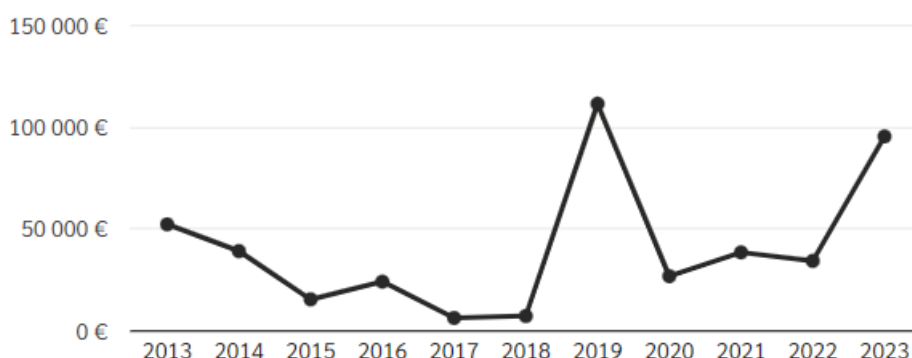
Prijaté úvery, ... 170 000 € 15 % 4 %

Tuzemské úvery, ... 170 000 € 100 % 100 %

Obrázok: Prijmy z prijatých úverov v obci Babiná
Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

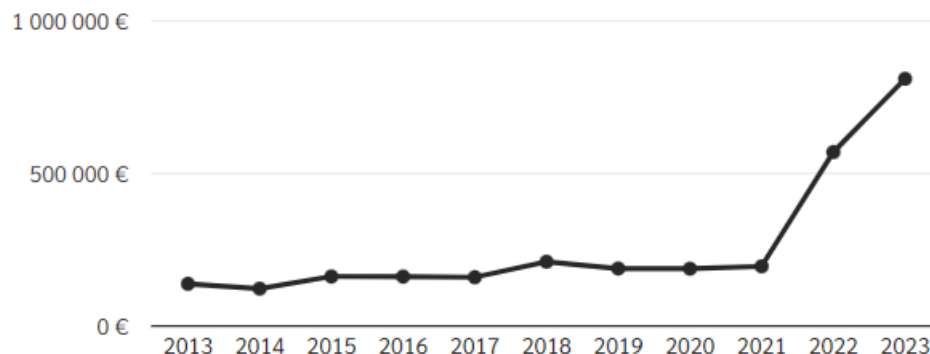
Granty a transfery	95 515 €	8 %	43 %
Tuzemské bežné ...	95 515 €	100 %	98 %

Obrázok: Vývoj grantov a transferov v obci Babiná
Zdroj: 20.2.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Štruktúra výdavkov

Spolu	1 085 773 €		
názov	suma	podiel z celku / podiel v rámci skupiny	priemer obcí
Všeobecné ver...	810 124 €	75 %	25 %
Výkonné a zák...	810 124 €	100 %	87 %

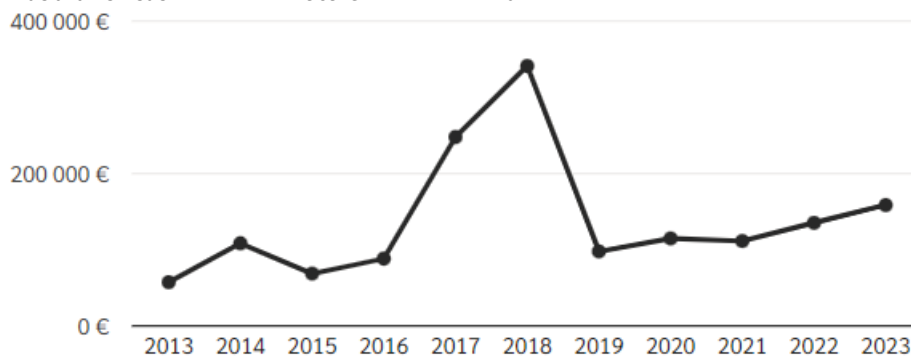

Obrázok: Vývoj výdavkov na všeobecné verejné služby v obci Babiná
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Vzdelávanie	158 507 €	15 %	43 %
Predprimárne a pri...	96 789 €	61 %	55 %
Vedľajšie služby v šk...	58 729 €	37 %	13 %

Vzdelávanie nedef... 2 989 € 2 % 6 %

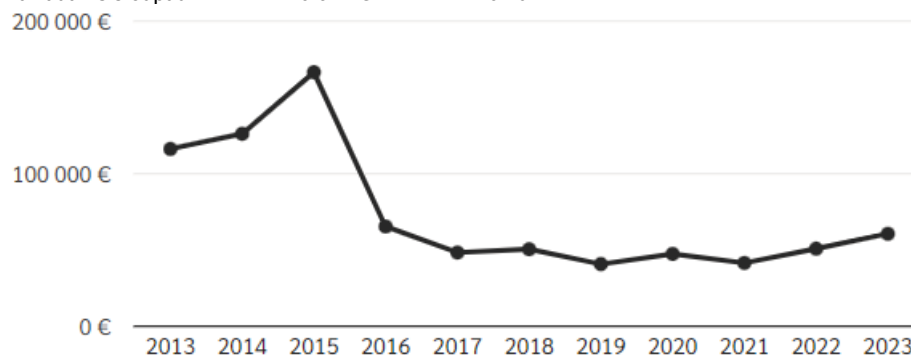

Obrázok: Vývoj výdavkov na vzdelávanie v obci Babiná

Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ochrana životn... 60 573 € 6 % 8 %

Nakladanie s odpad... 44 553 € 74 % 30 %
Nakladanie s odpadmi 16 021 € 26 % 62 %

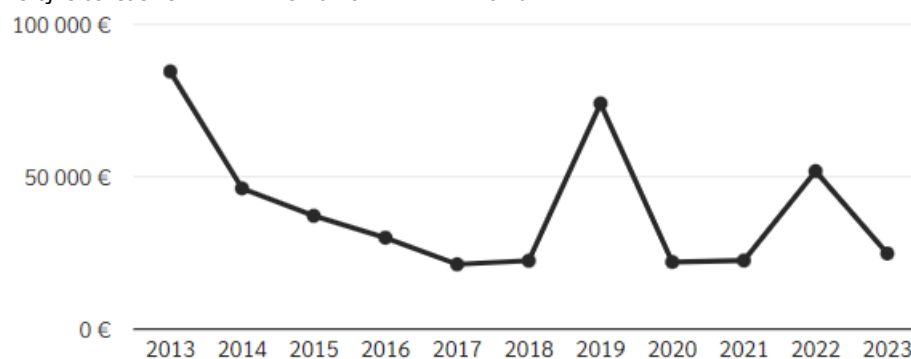

Obrázok: Vývoj výdavkov ochranu životného prostredia v obci Babiná

Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Bývanie a občia... 24 806 € 2 % 9 %

Rozvoj bývania 21 105 € 85 % 16 %
Verejné osvetlenie 3 701 € 15 % 12 %

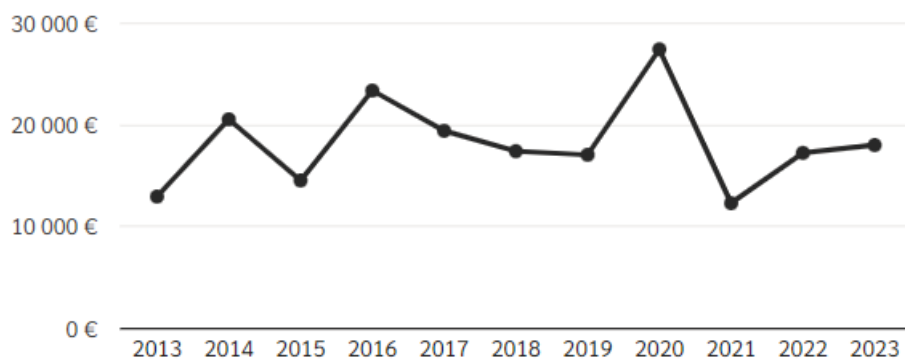

Obrázok: Vývoj výdavkov na bývanie v obci Babiná

Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

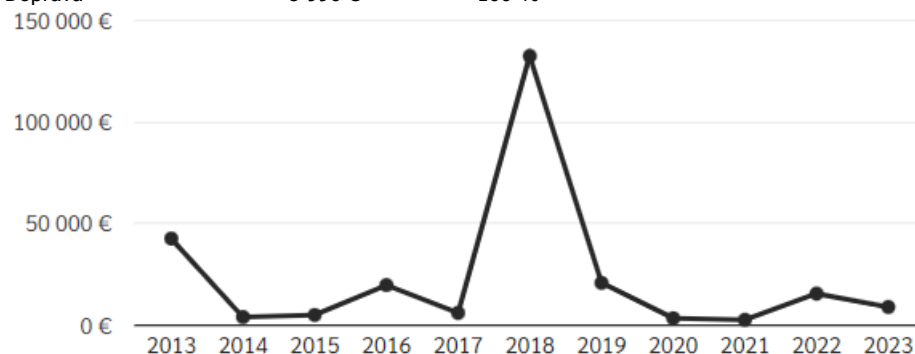
Rekreácia, kultúr... 18 032 € 2 % 5 %

Kultúrne služby 9 365 € 52 % 55 %
Vysielacie a vydava... 3 713 € 21 % 2 %
Rekreačné a špor... 3 454 € 19 % 29 %
Náboženské a iné sp... 1 500 € 8 % 10 %

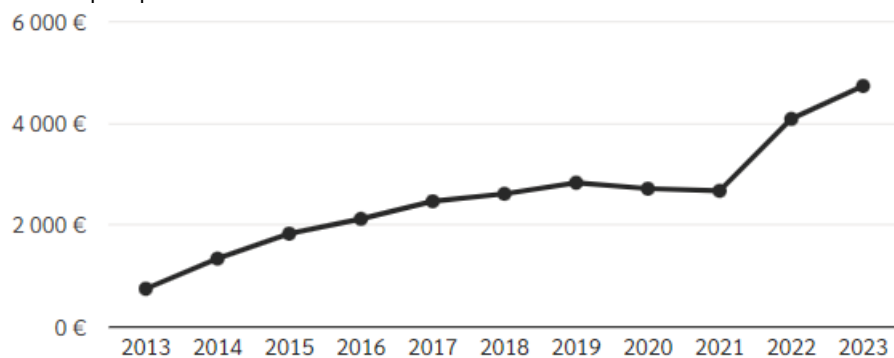
Obrázok: Vývoj výdavkov na rekreáciu, kultúru, ... v obci Babiná
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Ekonická oblasť	8 996 €	1 %	5 %
Doprava	8 996 €	100 %	58 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na ekonomickú oblasť v obci Babiná
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Verejný poriadok...	4 737 €	0 %	1 %
Ochrana pred požiarmi	4 737 €	100 %	66 %

Obrázok: Vývoj výdavkov na bezpečnosť v obci Babiná
Zdroj: 20.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Finančné zdravie obce Babiná

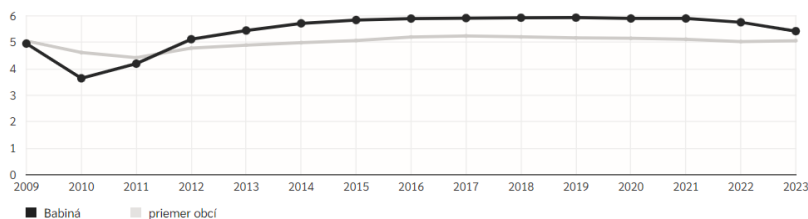
Celkové skóre finančného zdravia obce Babiná sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %. Obec Babiná dosiahla skóre **5,4**.

Historický vývoj

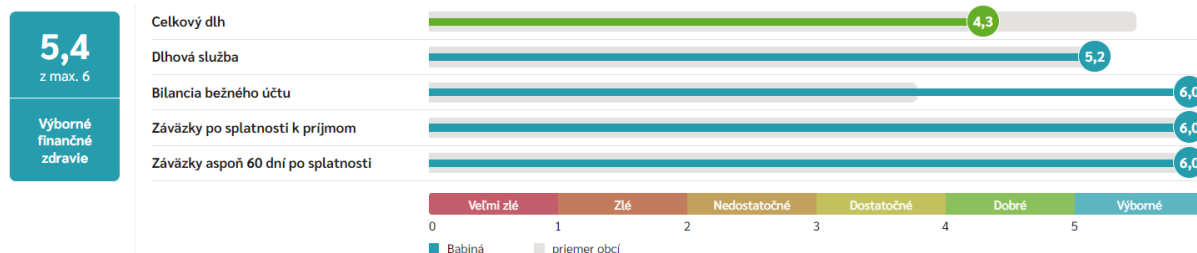
Celkové skóre finančného zdravia obce / VÚC sa počíta ako vážený priemer zo skóre, ktoré dosiahla každá z jeho piatich zložiek - Celkový dlh, Dlhová služba, Bilancia bežného účtu, Závazky po lehote splatnosti a Závazky aspoň 60 dní po splatnosti. Tieto zložky majú váhu postupne 30 %, 10 %, 30 %, 15 % a 15 %.

Poznámka: Na výpočet skóre týchto piatich zložiek finančného zdravia sa používa iný postup ako na výpočet pôvodných indikátorov, postup výpočtu je však odvodený od skóre indikátorov finančnej stability. Viac informácií možno nájsť v sekcii Metodika.

Obrázok Vývoj finančného zdravia obce Babiná

Zdroj: 22.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

Obrázok Aktuálny stav finančného zdravia obce Babiná

Zdroj: 22.1.2025, <http://www.hospodarenieobci.sk/>

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Babiná je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasná zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Babiná. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 5 poslancov.

Komisie pracujúce pri obecnom úrade:

- Komisia pre osvetu, kultúru a šport:
- Finančná komisia
- Stavebná komisia:
- Komisia pre ochranu verejného záujmu:
- Bytová komisia

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Sása
Sídlo pracoviska daňového úradu	Zvolen
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Zvolen
Sídlo Okresného súdu	Zvolen
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Zvolen
Sídlo pracoviska okresného úradu	Zvolen
Sídlo Územnej vojenskej správy	Banská Bystrica
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Zvolen
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Zvolen
ŠÚ SR	

2.20 BEZPEČNOSŤ

Prácu polície v obci Babiná v súčasnej dobe zabezpečuje pre občanov Obvodné oddelenie Policajného zboru v Zvolene, **policajná stanica Pliešovce**, Školská č. 19 962 63 Pliešovce (OO PZ Zvolen Švermova ulica 1900/4, 960 69 Zvolen). Táto činnosť je upravená nariadením ministra vnútra Slovenskej republiky, ktorým sa upravuje činnosť obvodných oddelení Policajného zboru. Pri uskutočňovaní svojho poslania plní obvodné oddelenie úlohy najmä na úseku: ochrany verejného poriadku, boja proti trestnej činnosti odhaľovania a objasňovania priestupkov, odhaľovania a objasňovania trestných činov, stálej služby s cieľom zabezpečiť akcieschopnosť a potrebný kontakt s verejnosťou, obchádzkovej služby s cieľom zabezpečiť plnenie základných úloh policajného zboru. Oznamuje sa: narušenie verejného poriadku, spáchanie priestupku na nich alebo ich majetku, skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol spáchaný trestný čin na nich alebo na ich majetku, nezvestnosť osoby, krádež dokladov a evidenčných čísel motorových vozidiel, rušenie občianskeho spolužitia. Do pôsobnosti oddelenia spadajú nasledujúce samosprávy: Mesto Zvolen a obce **Babiná**, Bacúrov, Breziny, Bzovská Lehôtka, Dobrá Niva, Dubové, Lešť (vojenský obvod), Lieskovec, Michalková, Očová, Ostrá Lúka, Pliešovce, Podzámčok, Sása, Zvolenská Slatina

V obci nie je zriadená aj obecná polícia. Obecná polícia je poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní obecných vecí verejného poriadku, ochrany životného prostredia a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení obce, z uznesení obecného zastupiteľstva a z rozhodnutí starostu obce. Obecnú políciu zriaďuje a zrušuje obec všeobecne záväzným nariadením. Náčelníka (veliteľa) obecnej polície na návrh starostu vymenúva a odvoláva obecné zastupiteľstvo. Úlohy obecnej polície plní v obciach, ktoré sú mestami mestská polícia. Činnosť obecnej polície upravuje Zákon Slovenskej národnej rady č. 564/1991 Zb. v znení neskorších predpisov. Medzi hlavné úlohy obecnej polície patrí: zabezpečovať verejný poriadok v obci Babiná, chrániť majetok obce a občanov pred poškodením, zničením alebo zneužitím, dbať na ochranu životného prostredia v obci, dbať na dodržiavanie poriadku, čistoty a hygieny v uliciach a na iných verejných priestranstvách alebo verejne dostupných miestach, vykonávať všeobecne záväzné nariadenia obce, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu, ukladať a vyberať v blokovom konaní pokuty za priestupky ustanovené osobitným predpisom a tiež za priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky spáchané neuposlušnosťou zákazu, ktorý vyplýva z miestnej úpravy cestnej premávky, oznamovať príslušným orgánom porušenie právnych predpisov, ktoré zistí pri plnení svojich úloh a ktorých riešenie nepatrí do pôsobnosti obce.

Obec v blízkej budúcnosti neplánuje zriadiť obecnú políciu.

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Babiná je súčasťou Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj samotnej obce. Banskobystrický kraj je ostatný vidiecky, pomaly rastúci, viac stagnujúci, s dlhodobou nadpriemernou mierou nezamestnanosti, nízkym stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne atraktívny a nízko konkurencieschopný región SR mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Podľa stupňa urbanizácie sa radí do skupiny ostatný vidiecky región (53,5 % mestského obyvateľstva). Aj v tomto kraji sa výrazne prejavuje proces starnutia obyvateľstva a podiel detskej zložky mierne klesá, pomaly narastá podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku. Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 31 %) a vo verejnej správe a v školstve (spolu takmer 27 %). Nezamestnanosť v tomto kraji je vysoko nad priemerom SR i EÚ 27. V prípade BBK bude nevyhnutné vytvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 10 000). Prioritou je riešenie dlhodobej nezamestnanosti a zamestnanosti rómskej populácie. Pre udržateľnosť investícií a maximalizáciu prínosu investície pre regionálnu ekonomiku je rozhodujúcim faktorom existencia vhodných ekonomických štruktúr schopných naplniť požiadavky investorov v oblasti dodávok pre produkciu. V investičnej (prípravnej) aj operačnej (výrobnej) fáze realizácie investícií z hľadiska počtu dominuje zapojenie domácich dodávateľov. Prevažne ide o podniky lokalizované mimo daného okresu. Z hľadiska objemu dodávok v investičnej fáze síce podniky väčšinu svojich dodávok získavajú od

dodávateľov zo Slovenska, ale vo fáze výroby už väčšina dodávok prichádza zo zahraničia. Napriek významnému podielu investícií do vedomostne menej náročných odvetví a z časti obmedzenému vplyvu multiplikačných efektov, regionálna ekonomika môže reálne profitovať z transferu technológií, zvýšenej zamestnanosti a rozvoja kvalifikácie pracovnej sily. Priemysel je v regióne rozložený nerovnomerne. Dosahuje vysokú koncentráciu na severe kraja, kde sídlia najproduktívnejšie odvetvia ekonomiky - hutnícky, strojársky, automobilový, drevársky, farmaceutický a polygrafický priemysel. V južnej časti majú základňu potravinársky priemysel a ostatné odvetvia komplementárne k poľnohospodárstvu. Celkom možno očakávať, že BBK má šancu si len vďaka novým PZI udržať pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu. Bude sa však len veľmi pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude naďalej dominovať doterajší priemysel, významnejšie postavenie by mohol získať turizmus. BBK má silný inovačný potenciál len v dvoch mestách – Banská Bystrica a Zvolen. Pomaly sa zvyšuje výkonnosť v oblasti turizmu. Vidiecke oblasti sú na ceste k transformácii, pomáhajú im nástroje na vyrovnávanie regionálnych rozdielov – predovšetkým diverzifikácia hospodárskej činnosti. Identita/špecifickosť sídiel a subregiónov je zachovaná a dobre využívaná v prospech kvalitných miestnych produktov napr. lazy. Prírodné zdroje BBK sú bohaté a rôznorodé. Veľký význam majú lesy, zdroje minerálnych a termálnych vôd využívaných najmä v kúpeľníctve a potravinárstve. Kraj disponuje veľkým podielom chránených území.

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že BBK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v pôdohospodárstve, nízkom príleve PZI a podpore domácich investorov a využívaní vysokovzdelanej pracovnej sily, vytváraním pracovných miest v sektore služieb. Dôsledkom toho je jeho slabá konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a celkové ohrozenie konkurencieschopnosti regiónu založenej hlavne na energeticky náročnej výrobe. V porovnaní so svetovými trendmi a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie BBK nízka a pre budúci rozvoj nedostatočná.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda BBK je tvorená najmä jeho prírodným a kultúrohistorickým bohatstvom, atraktívnou vidieckou krajinou vrátane potenciálu pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, obnoviteľných zdrojov energie a agroturistiky.

Strategické ciele:

1. doprava a zvyšovanie dostupnosti a atraktivity územia (integrovaná doprava),
2. rozvoj ľudských zdrojov a zvyšovanie kvality života obyvateľov prostredníctvom informatizácie verejnej správy a podporou projektov v oblasti e-služieb,
3. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rozvoj vidieka,
4. inovácie a rast konkurencieschopnosti priemyslu v rozhodujúcich sektoroch a pri využívaní obnoviteľných zdrojov energie.

Očakávané dopady:

- zvýšenie využitia domácich regionálnych zdrojov,
- zvýšenie zamestnanosti najmä vo vidieckych oblastiach a v oblasti nových technológií,
- zvýšenie dostupnosti a atraktivity regiónu nielen z pohľadu domácich a zahraničných investorov, MSP, ale aj miestneho obyvateľstva a zvýšenie podielu ekologickej (integrovanej) dopravy,
- zvýšenie výkonnosti najmä v oblasti turizmu, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, drevospracujúceho priemyslu.

2.22. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

Obec v predchádzajúcom období realizovala niekoľko väčších a menších projektov zameraných hlavne na rekonštrukcie a výstavbu (materská škola, kanalizačná sieť, bytová výstavba, miestne komunikácie, ...).

rok 2014

rok 2015

rok 2016

rok 2017

rok 2018

rok 2019

rok 2020

rok 2021

rok 2022

rok 2024

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Babiná nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
T - hrozby	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventúálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti	
Výkon	
vysoký	nízky

Dôležitosť	vysoká nízka	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
		3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Babiná a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
- dobrá poloha obce vzhľadom na dostupnosť z okresného mesta Zvolen a Maďarska (cesta I/66 triedy prechádzajúca katastrom z východnej strany), - rozsiahle rozvojové plochy obce vo vlastníctve obce, - relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním – 153 a vysokoškolským vzdelaním – 77, - celkovo 34 činných fyzických osôb podnikateľov, - činní 6 samostatne hospodáriaci roľníci, - existujúci areál s fungujúcim poľnohospodárskym podnikom v južnej časti intravilánu, - fungujúca obchodná spoločnosť vo vlastníctve obce – Obecné lesy Babiná, s.r.o., - rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce, - celkovo 11 podnikateľských subjektov – právnické osoby, - prevládajúce malé podniky s počtom zamestnancov do 20, - poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 50 % katastra obce, - prítomnosť 1 maloobchodnej prevádzky, - existencia vhodných plôch na budovanie priemyselnej zóny v priestore poľn. družstva - stred, - rozloha 372,4 ha ornej pôdy, - prevádzka na opravu a údržbu motorových vozidiel,	- nedostatočne rozvinutá ponuka tradičných štýlových predajní – malý trh, - vysoká miera nezamestnanosti – viac ako 44 osôb produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - nedostatok drobných prevádzok – textil, opravárenské služby, ... - slabo rozvinutý predaj „z dvora“, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nedostatočné priestory maloobchodnej predajne COOP Jednota,
Príležitosti	Ohrozenia
- využitie polohového potenciálu obce Babiná s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť okresného mesta Zvolen, a Maďarskej republiky, - orientovanie sa na výrobu bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia výrobných, skladových a prevádzkových areálov (prípadne nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre rozvoj hospodárskych aktivít, pre tvorbu nových pracovných príležitostí a rozvoj zamestnanosti na území obce, predovšetkým pre miestne pracovné sily, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách,	- zvýšená regionálna a celosvetová konkurencia v oblasti profilových pre Babiná (poľnohospodárstvo, lesníctvo), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13 5 7 15	Stratégia WO 8
T hrozby	Stratégia ST 8	Stratégia WT

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej, aj keď technicky nevyhovujúcej infraštruktúry – poľnohospodárskych areálov.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
- prechádzajúca cesta I/66 zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Zvolen a mesta Krupina, ako aj Maďarskej republiky, - vybudovaná sieť miestnych komunikácií v dĺžke cca. 4 km, - vybudované chodníky v Dolnej ulici cca 100 metrov a v Rybníckej ulici k nájomným obecným bytom cca 100 m, - potenciál pre výstavbu cyklotrás s prepojením jednotlivých častí regiónu Pliešovskej doliny, ako aj CHKO Štiavnické vrchy, - železničná stanica vzdialená 2 km o obce - trať č. 119 (Zvolen-Dudince), - hromadná doprava zabezpečená spoločnosťou SAD, a.s. Zvolen, - dostatok parkovacích miest v centrálnej časti obce – cca. 30 p.m., - dostatok parkovacích miest pri evanjelickom cintoríne – cca. 25, - letisko Sliač vzdialené cca. 15 km,	- nedostavané chodníky na uliciach Plánkova a Za Uličkou, - absencia samostatných pruhov pre cyklistov, - nekvalitná povrchová úprava cestných komunikácií v obci, - nedostatočné chodníky pre peších a cyklistov v rámci obce aj v otvorenej krajine - nevyhovujúci stav zastávky SAD na I/66, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nízky podiel ciest vyšších tried na celkovej dĺžke ciest v regióne, - nevyhovujúci technický stav ciest I/66 I. triedy, - prudký nárast individuálneho motorizmu v smere Zvolen - Šahy, - potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií v dĺžke cca. 3 km, - zlý technický stav štátnej cesty III triedy v dĺžke cca. 2 km, - nedostatočné dopravné značenie v obci, - absencia priameho železničného spojenia na území SR,
Príležitosti	Ohrozenia
- revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - vybudovanie cca. 2 km chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty III. triedy, - vybudovanie parkovacích miest o počte cca. 50, - vybudovanie peších a cyklistických prepojení za účelom efektívneho prepojenia s ostatnými časťami obce a prírodnými hodnotami – tajch a CHKO Štiavnické vrchy, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zlepšenie dopravnej dostupnosti železničnou dopravou,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9	13 Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST 9	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- dobré pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange - 90 %, Slovak Telecom - 80 %, 44,61 % pokrytie územia rozvodnou sieťou plynu, prechádzajúci VTL plynovod, - vybudovaná distribučná regulačná stanica VTL/STL Q 400 m3h -1, severne od zastavaného územia, - existencia 2 cintorínov, - existencia priestorov pre rozšírenie miestneho cintorína – 1000 m2, - existencia domu smútku, - vybudovaný skupinový vodovod (88,24 %), - východným okrajom obce prechádzajúce 22 kV vedenie č. 302. Z, - existencia distribučných transformačných staníc 22/0,4 kV, - v obci je vybudovaná nová kanalizačná sieť a ČOV v južnej časti obce (78,43 %),	- neúplné pokrytie rozvodnou sieťou plynu – potrebná dostavba, - absencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - nedostavaná vodovodná sieť – potrebná dostavba, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete, - potrebná rekonštrukcia domu smútku, - nedostatok úžitkovej vody v letných mesiacoch, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – nedostatočná kapacita a poruchovosť, - nevyhovujúci technický stav areálu cintorína – potrebná rekonštrukcia areálu, - zlý technický stav miestneho rozhlasu, - slabá úroveň verejných komunikačných priestorov - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia, - nevyhovujúci stav elektrickej siete NN, - nevyhovujúci stav elektrickej siete VN, - nedostatočná kapacita elektrickej siete, - zlý technický stav telefónnej siete, - zlý technický stav existujúcich transformátorových staníc, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia vodovodnej a dostavba kanalizačnej siete, - výstavba komplexnej infraštruktúry v pripravovanej lokalite pre BV „Na Hošteti“ / komunikácie, voda, plyn, elekrika, dažďová a splašková kanalizácie, chodníky .. / - rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcie elektrickej rozvodnej siete – uloženie do zeme, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 11	19 Stratégia WO 15 7
T hrozby	Stratégia ST 4	4 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - zavedený separovaný zber v obci, - skládka TKO sa nachádza v blízkej vzdialenosti mimo katastra obce, - v obci je vybudovaná nová kanalizačná sieť a ČOV v južnej časti obce (78,43 %), - vybudované otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií na ul. Horná, Dolná, Plánková a Rybníčná,	- nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - na toku Babinský potok a Suchý potok v rámci k. ú. Babiná nie sú vybudované regulačné objekty, - absencia technických opatrení na odvedenie prívalových vôd do recipientu Babinského potoka, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - v obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,
Príležitosti	Ohrozenia
- výstavba obecného kompostoviska, - výstavba zberného dvora pre separovaný zber a obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- ohrozená kvalita povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity v Pliešovskej kotline, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 6	Stratégia WO 12 3 4 10
T hrozby	Stratégia ST 9	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WO – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
- kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, - poloha obce v Pliešovskej kotline – zachovalé prírodné prostredie v okolí, - existencia biocentra Mäsiarsky Bok – okrajom pri železničnej stanici, - vybudovaná ČOV (78,43 %), - vybudovaná vodná nádrž na toku Babinský potok, - príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická mierka zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), - obec Babiná sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej ekologickej, prírodnej aj historickej hodnoty, - pomerne nízke dopravné zaťaženie v priemerný pracovný deň, - zneškodnenie objemného odpadu obec zabezpečuje 2x ročne veľkokapacitnými kontajnermi, - stredné až nízke radónové riziko, - absencia rozsiahlejších svahových deformácií,	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, na toku Babinský potok a Suchý potok v rámci k. ú. Babiná nie sú vybudované regulačné objekty, - nevybudovaná dažďová kanalizačná sieť, - potreba čistenia korýt miestnych tokov a koryta Babinského potoka, - nedostatočná starostlivosť zo strany Povodia Hrona, blízka alokácia znečisťujúcich prevádzok v okolí obce: Zvolenská teplárenská a.s., BUČINA DDD, spol. s r.o., PPS GROUP a.s., Detva, KSR- Kameňolomy SR, s.r.o., EUROVIA - Kameňolomy, s.r.o., Poľnonákup HONT a.s., - nedostatočne vybudovaná estetická zeleň v celej obci, - nedostatočne oddelená zeleň od spevnených plôch, - existencia čiernych skládok, - absencia koncepcie zelene, - nedostatočná pravidelná estetická výsadba v rámci verejných priestranstiev a oddychových zón, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času rodín s deťmi, - vysoká hlučnosť a prašnosť z cesty I/66, - vysoký podiel nákladnej dopravy, - spaľovanie zeleného odpadu v záhradách, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,
Príležitosti	Ohrozenia
- regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia priestoru miestneho tajchu, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle,	- zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 13	19 Stratégia WO 6
T hrozby	Stratégia ST 10	Stratégia WT

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Banskobystrickom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
- zabezpečená opatrovateľská služba (pre cca. 4 obyvateľov), - rastúci záujem o stravovanie zabezpečené obcou, - celkovo 22 bytových jednotiek vo vlastníctve obce, - obec organizuje spoločné stretnutia jubilantov od 60 rokov a vyššie, - poskytovanie finančného daru pre novorodencov, - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), - poskytovanie základných sociálnych služieb prostredníctvom Centra integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti v Pliešovciach /pre občanov obcí mikroregiónu Pliešovská kotlina)	- absencia zariadenia pre seniorov, - absencia zdravotného strediska os zabezpečením základnej zdravotnej služby (dostupné až v Dobrej Nive), - nedostatok nájomných bytov pre mladé rodiny s deťmi, - absencia využívania telekomunikačných technológií pri poskytovaní krízovej pomoci, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nevyhovujúci stav bytového fondu, - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis), - problém s dopravou dôchodcov a ZŤP – absencia „sociálneho taxíka“,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - odbúranie rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky, - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znížovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST	Stratégia WT

11
7
2
2
9
13

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WT* – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Zvolen, prípadne Dobrá Niva a Pliešovce.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia novej materskej školy v centrálnej časti obce (20 detí v roku 2024), - rybársky revír na miestnom Tajchu, - vybudované futbalové ihrisko so šatňami, - narastajúci počet detí v materskej škole, - vybudované 1 detské ihrisko v centre obce a detské ihrisko pre školopovinné deti pri futbalovom ihrisku,, - existencia malej telocvične, - rozsiahly poľovnícky revír, - zriadené športové centrum v obci, - symbolické poplatky za využívanie športovej infraštruktúry, - športové zariadenia v miestnom parku v centre obce,	- nedostatok športových plôch pre mládež v teenagerskom veku, - predpokladaný pokles obyvateľov vo vekovej skupine od 10 do 19 rokov, - nevyhovujúci technický stav športového areálu, - nedostatok športových ihrísk dostupných pre potreby verejnosti, - zlý technický stav asfaltového ihriska,
Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia školskej infraštruktúry, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Babiná, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a oddychových aktivít, - rekonštrukcia infraštruktúry vzdelávania, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia <i>SO</i> 10	Stratégia <i>WO</i> 5 7
T hrozby	Stratégia <i>ST</i> 3	Stratégia <i>WT</i> 2 7

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie *ST* – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
- existencia obecného múzea – ľudový dom č.20 v centre obce s Babinskou chýžou - existencia kultúrneho domu v obci, - vybudovaná obecná knižnica, - pravidelne organizované podujatia: fašiangy, oslavy oslobodenia obce, akademie ku dňu matiek, akcia pre deti k MDD, folklórna slávnosť v Ľudovom dome, - v r. 2000 bola obec Babiná vyhlásená všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Banskej Bystrici č. 18/2000 za pamiatkovú zónu, - Kostol sv. Matúša s neskoršími úpravami, - existencia dvoch hrobov padlých v SNP (1944),	- absencia plánu ochrany hmotných a nehmotných pamiatok v obci Babiná, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - v súčasnosti slabo rozvinutá divadelná tvorba, - zlý technický stav budovy kultúrneho domu, - zastaralé technické vybavenie domu kultúry, - nedostatočne vybudované informačné tabule o kultúrnych pamiatkach, - neukončená rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - potrebné rozšírenie kultúrnej činnosti OZ, - nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice
Príležitosti	Ohrozenia
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry v zmysle pôvodného štýlu, dovybavenie interiérov, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,	- zoslabovanie tradičného vnímania obce Babiná, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond, - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 9 2 0 7	Stratégia WO 7
T hrozby	Stratégia ST 7	Stratégia WT

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO a WO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
- bohatá história obce, - vysoký potenciál súčasný aj historický pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie v Pliešovskej kotline, - obec disponuje kvalitným prírodným zázemím, rekreačnými lokalitami – Tajch, CHKO Štiavnické vrchy, - potenciál pre rozvoj rôznych druhov cestovného ruchu (rekreačný a športový, kultúrno-poznávací, vidiecky turizmus a agroturistika), - existencia ranča s koňmi v obci, - organizovaná folklórna slávnosť v Ľudovom dome, - upravená centrálna časť obce, - vybudované trhovisko v centre obce.	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - absencia stravovacieho zariadenia, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočné cyklistické prepojenie tejto časti Pliešovskej kotliny, - nedostatok pouličných kultúrnych aktivít, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - slabo využitý kultúrno – historický potenciál obce, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo

	- vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec,
Príležitosti	Ohrozenia
- dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Babiná v rámci regionálnych štruktúr, - dobrá poloha Babiná vo väzbe na prírodné turistické, rekreačné lokality – CHKO Štiavnické vrchy, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - cezhraničná spolupráca, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - spolupráca na regionálnej úrovni v rozvoji turizmu, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty,	- pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít v v Pliešovskej kotline - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - zanedbaný a chátrajúci pamiatkový fond,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	14 Stratégia SO	Stratégia WO 8
T hrozby	8 Stratégia ST 3	Stratégia WT

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a WO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
- vhodná alokácia obecného úradu, - existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupná v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedostatočné pokrytie obce kamerovým systémom, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - nevyhovujúci stav budovy obecného úradu, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,

	- nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,	- malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	14 Stratégia SO	Stratégia WO 9 0 4
T hrozby	4 Stratégia ST	Stratégia WT 5

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO a WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
- 90 % pokrytie signálom Orange, - 80 % pokrytie signálom T – com, - postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu,	- nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov

- rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a prístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,	- z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 5	8 Stratégia WO 3 4 9
T hrozby	Stratégia ST	5 Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Babiná a ostatnými obcami v okolí. Naopak medzi slabé stránky obce Babiná patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Babiná vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE BABINÁ.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Babiná. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Babiná a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR BBSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Babiná poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb. Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti,

neoddôvodné rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Babiná je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité. Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň dielčie riešenie. Obec Babiná je súčasťou vyššieho územného celku Banská Bystrica. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Babiná:

Hlavné disparity BBK:

v pôdohospodárstve

- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;
- nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva v dôsledku nízkej produktivity a nerozvinutej trhovej infraštruktúry;
- nevyužitý potenciál pestovania rôznych kultúrnych plodín pre oblasť energetiky a ekologického poľnohospodárstva;

v priemysle

- inovačné a technologické zaostávanie spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby najmä v rozhodujúcich odvetviach;
- nedostatočná reštrukturalizácia priemyslu a ďalších rozhodujúcich odvetví v niektorých okresoch v regióne, nízka orientácia na PZI do odvetví s vyššou pridanou hodnotou;
- nízky rast produktivity práce v priemysle;

v službách

- nízka konkurencieschopnosť malého a stredného podnikania;
- podpriemerný podiel služieb na regionálnom HDP;
- nevyužitý potenciál turizmu – kúpeľníctvo, chránené územia a lazy;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra, členitosť územia ako bariéra budovania internetového pripojenia;
- značné ekologické zaťaženie krajiny (chemický priemysel, ťažba uhlia);
- nedobudovaná nadradená vodovodná sieť v južných okresoch kraja a nízke % napojenie obyvateľstva na ČOV;
- nedodržiavanie stanovených limitov a regulatívov;
- relatívne nízka úroveň poľnohospodárstva z hľadiska ochrany prírody a krajiny a budúcich obnoviteľných zdrojov energie;
- nízka dopravná dostupnosť územia a „regionálna logistika“;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca vzdelanostná štruktúra vo vybraných okresoch, vysoký podiel obyvateľstva so základným vzdelaním, významné vnútroregionálne rozdiely;
- postupný zánik strategicky významných študijných programov a odborov;
- vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných;
- nízka životná úroveň v južných okresoch;
- nedostatočné prepojenie vzdelávacieho systému s podnikateľskou sférou;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nerovnomerná sieť zariadení sociálnych služieb v jednotlivých okresoch kraja;
- nedostatočná propagácia regiónu a jeho komparatívnych výhod;
- problematické vytváranie medzirezortnej spolupráce na komplexnom riešení situácie a potrieb občanov.

Hlavné faktory rozvoja BBK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný poľnohospodársky potenciál v oblasti pestovania kultúrnych plodín, ovocinárstvo, špecifické regionálne plodiny;
- lesné hospodárstvo – vysoké zásoby a ťažba dreva;
- dôsledné uplatňovanie spoločnej poľnohospodárskej politiky aj v chránených oblastiach;

v priemysle

- možnosť posilňovania exportu, silná exportná pozícia v odvetví hutníctva, drevospracujúceho, keramického a sklárskeho priemyslu;
- budovanie vedecko-technologických parkov so zameraním na rozhodujúce odvetvia;
- podpora domácich investorov najmä v perspektívnych odvetviach, zvýšenie atraktivity pre prílev PZI;
- možnosť rozvoja výroby nových produktov s vyššou pridanou hodnotou na báze obnoviteľných a nerudných nerastných surovín;
- možnosť rozvoja e-podnikania smerovaného do rozvoja optimalizácie spolupráce

v priemyselnej výrobe;

- využitie cezhraničnej spolupráce pre rozvoj podnikateľských aktivít;

v službách

- atraktívny potenciál pre zvyšujúci sa záujem o turizmus, zameranie sa na kúpeľníctvo a vidiecky turizmus;
- záujem regionálnej samosprávy o podporu podnikateľského a inovačného prostredia v regióne;
- existujúce poradenské centrá pre rozvoj podnikateľského prostredia;
- začlenenie sa do medzinárodnej spolupráce a transfer know-how, posilnenie spolupráce medzi vysokými školami a podnikateľským sektorom;

- rozširovanie e-služieb, podpora najmä v horských oblastiach, zvyšovanie dostupnosti služieb pre obyvateľstvo;
- v technickej infraštruktúre
- možnosti využitia kombinovanej dopravy;
 - výhodná geografická poloha pre tok tovarov a služieb do nových členských krajín EÚ, polohový potenciál kraja, logistické väzby, prepojenie Budapešť – Krakov;
 - dostatočný potenciál zdrojov vody a vysoká lesnatosť územia – veľká koncentrácia druhotných drevných surovín vhodných na energetické účely;
- v sociálno-spoločenskej infraštruktúre
- dobrá demografická situácia, dostatok voľnej pracovnej sily;
 - vysoká vzdelanostná úroveň v regionálnych centrách;
 - možnosť vytvorenia kvalitného regionálneho systému celoživotného vzdelávania

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Babiná v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dobrá poloha obce vzhľadom na dostupnosť z okresného mesta Zvolen a Maďarska (cesta I/66 triedy prechádzajúca katastrom z východnej strany), + rozsiahle rozvojové plochy obce vo vlastníctve obce, + relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním – 153 a vysokoškolským vzdelaním – 77, + celkovo 34 činných fyzických osôb podnikateľov, + činní 6 samostatne hospodáriaci roľníci, + existujúci areál s fungujúcim poľnohospodárskym podnikom v južnej časti intravilánu, + fungujúca obchodná spoločnosť vo vlastníctve obce – Obecné lesy Babiná, s.r.o., + rozsiahle plochy hospodárskych lesov v okolí obce, + celkovo 11 podnikateľských subjektov – právnické osoby, + prevládajúce malé podniky s počtom zamestnancov do 20, + poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 50 % katastra obce, + prítomnosť 1 maloobchodnej prevádzky, + existencia vhodných plôch na budovanie priemyselnej zóny v priestore poľn. družstva - stred, + rozloha 372,4 ha ornej pôdy, + prevádzka na opravu a údržbu motorových vozidiel,	- nedostatočne rozvinutá ponuka tradičných štýlových predajní – malý trh, - vysoká miera nezamestnanosti – viac ako 44 osôb produktívnom veku, - nízke možnosti zamestnania v obci, - nízke priemerné mzdy v regióne, - nedostatok drobných prevádzok – textil, opravárenské služby, ... - slabo rozvinutý predaj „z dvora“, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve, - nedostatočné priestory maloobchodnej predajne COOP Jednota,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ prechádzajúca cesta I/66 zabezpečuje pomerne rýchlu dostupnosť okresného mesta Zvolen a mesta Krupina, ako aj Maďarskej republiky, + vybudovaná sieť miestnych komunikácií v dĺžke cca. 4 km, + vybudované chodníky v Dolnej ulici cca 100 metrov a v Rybníckej ulici k nájomným obecným bytom cca 100 m, + potenciál pre výstavbu cyklotrás s prepojením jednotlivých častí regiónu Pliešovskej doliny, ako aj CHKO Štiavnické vrchy, + železničná stanica vzdialená 2 km o obce - trať č. 119 (Zvolen-Dudince), + hromadná doprava zabezpečená spoločnosťou SAD, a.s. Zvolen, + dostatok parkovacích miest v centrálnej časti obce – cca. 30 p.m., + dostatok parkovacích miest pri evanjelickom cintoríne – cca. 25, + letisko Sliač vzdialené cca. 15 km,	- nedostavané chodníky na uliciach Plánková a Za uličkou, - absencia samostatných pruhov pre cyklistov, - nekvalitná povrchová úprava cestných komunikácií v obci, - nedostatočné chodníky pre peších a cyklistov v rámci obce aj v otvorenej krajine - nevyhovujúci stav zastávky SAD na I/66, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nízky podiel ciest vyšších tried na celkovej dĺžke ciest v regióne, - nevyhovujúci technický stav ciest I/66 I. triedy, - prudký nárast individuálneho motorizmu v smere Zvolen - Šahy, - potrebná rekonštrukcia miestnych komunikácií v dĺžke cca. 3 km, - zlý technický stav štátnej cesty III triedy v dĺžke cca. 2 km, - nedostatočné dopravné značenie v obci,

	- absencia priameho železničného spojenia na území SR,
--	--

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ dobré pokrytie signálom mobilných operátorov - Orange - 90 %, Slovak Telecom - 80 %, + 44,61 % pokrytie územia rozvodnou sieťou plynu, + prechádzajúci VTL plynovod, + vybudovaná distribučná regulačná stanica VTL/STL Q 400 m3h -1, severne od zastavaného územia, + existencia 2 cintorínov, + existencia priestorov pre rozšírenie miestneho cintorína – 1000 m2, + existencia domu smútku, + vybudovaný skupinový vodovod (88,24 %), + východným okrajom obce prechádzajúce 22 kV vedenie č. 302. Z, + existencia distribučných transformačných staníc 22/0,4 kV, + v obci je vybudovaná nová kanalizačná sieť a ČOV v južnej časti obce (78,43 %),	- neúplné pokrytie rozvodnou sieťou plynu – potrebná dostavba, - absencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - nedostavaná vodovodná sieť – potrebná dostavba, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete, - potrebná rekonštrukcia domu smútku, - nedostatok úžitkovej vody v letných mesiacoch, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – nedostatočná kapacita a poruchovosť, - nevyhovujúci technický stav areálu cintorína – potrebná rekonštrukcia areálu, - zlý technický stav miestneho rozhlasu, - slabá úroveň verejných komunikačných priestorov - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia, - nevyhovujúci stav elektrickej siete NN, - nevyhovujúci stav elektrickej siete VN, - nedostatočná kapacita elektrickej siete, - zlý technický stav telefónnej siete, - zlý technický stav existujúcich transformátorových staníc, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + zavedený separovaný zber v obci, + skládka TKO sa nachádza v blízkej vzdialenosti mimo katastra obce, + v obci je vybudovaná nová kanalizačná sieť a ČOV v južnej časti obce (78,43 %), + vybudované otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií na ul. Horná, Dolná, Plánková a Rybníčná,	- nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nedostatočne dobudované žľaby na odvádzanie povrchových vôd, - absencia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií, - na toku Babinský potok a Suchý potok v rámci k. ú. Babiná nie sú vybudované regulačné objekty, - absencia technických opatrení na odvedenie prívlových vôd do recipientu Babinského potoka, - nevybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, - nevybudované obecné kompostovisko, - nedostatočne využívaný separovaný zber – slabá motivácia obyvateľov, - potrebné rozšírenie separovaného zberu o ďalšie komodity, - v obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný, až znižujúci sa objem produkovaného odpadu, + poloha obce v Pliešovskej kotline – zachovalé prírodné prostredie v okolí,	- nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - na toku Babinský potok a Suchý potok v rámci k. ú. Babiná nie sú vybudované regulačné objekty, - nevybudovaná dažďová kanalizačná sieť, - potreba čistenia korýt miestnych tokov a koryta Babinského potoka,

+ existencia biocentra Mäsiarsky Bok – okrajom pri železničnej stanici, + vybudovaná ČOV (78,43 %), + vybudovaná vodná nádrž na toku Babinský potok, + príjemné prostredie pre bývanie, zachovaná príjemná urbanistická mierka zástavby (pôdorysná štruktúra, pomerná rozvoľnosť zástavby, relatívne nízka zástavba, územné väzby medzi obytnou zástavbou a prírodným prostredím), + obec Babiná sa nachádza v unikátnom zoskupení prírodných krajinných daností vysokej ekologickej, prírodnej aj historickej hodnoty, + pomerne nízke dopravné zaťaženie v priemerný pracovný deň, + zneškodnenie objemného odpadu obec zabezpečuje 2x ročne veľkokapacitnými kontajnermi, + stredné až nízke radónové riziko, + absencia rozsiahlejších svahových deformácií,	- nedostatočná starostlivosť zo strany Povodia Hrona, blízka alokácia znečisťujúcich prevádzok v okolí obce: Zvolenská teplárenská a.s., BUČINA DDD, spol. s r.o., PPS GROUP a.s., Detva, KSR- Kameňolomy SR, s.r.o., EUROVIA - Kameňolomy, s.r.o., Poľná nákup HONT a.s., - nedostatočne vybudovaná estetická zeleň v celej obci, - nedostatočne oddelená zeleň od spevnených plôch, - existencia čiernych skládok, - absencia koncepcie zelene, - nedostatočná pravidelná estetická výsadba v rámci verejných priestranstiev a oddychových zón, - nedostatok oddychových zón pre aktívne trávenie voľného času rodín s deťmi, - vysoká hlučnosť a prašnosť z cesty I/66, - vysoký podiel nákladnej dopravy, - spaľovanie zeleného odpadu v záhradách, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,
--	---

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ zabezpečená opatrovateľská služba (pre cca. 4 obyvateľov), + rastúci záujem o stravovanie zabezpečené obcou, celkovo 22 bytových jednotiek vo vlastníctve obce, obec organizuje spoločné stretnutia jubilantov od 60 rokov a vyššie, + poskytovanie finančného daru pre novorodencov, + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), + poskytovanie základných sociálnych služieb prostredníctvom Centra integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti v Pliešovciach /pre občanov obcí mikroregiónu Pliešovská kotlina)	- absencia zariadenia pre seniorov, - absencia zdravotného strediska os zabezpečením základnej zdravotnej služby (dostupné až v Dobrej Nive), - nedostatok nájomných bytov pre mladé rodiny s deťmi, - absencia využívania telekomunikačných technológií pri poskytovaní krízovej pomoci, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - zhoršujúce sa podmienky pre bývanie v obci, - nedoriešená sociálna sieť, - nevyhovujúci stav bytového fondu, - absencia systému podporných poradenských a informačných služieb pre potreby pracovnej mobility (mobilitný servis), - problém s dopravou dôchodcov a ŽŤP – absencia „sociálneho taxíka“,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia novej materskej školy v centrálnej časti obce (20 detí v roku 2024), + rybársky revír na miestnom Tajchu, + vybudované futbalové ihrisko so šatňami, + narastajúci počet detí v materskej škole, + vybudované 1 detské ihrisko v centre obce a nové ihrisko pre školopovinné deti pri futbalovom ihrisku, + existencia malej telocvične, + rozsiahly poľovnícky revír, + zriadené športové centrum v obci, + symbolické poplatky za využívanie športovej infraštruktúry, + športové zariadenia v miestnom parku v centre obce, + organizovaný futbalový turnaj medzi futbalovými mužstvami obcí mikroregiónu,	- nedostatok športových plôch pre mládež v teenagerskom veku, - predpokladaný pokles obyvateľov vo vekovej skupine od 10 do 19 rokov, - nevyhovujúci technický stav športového areálu, - nedostatok športových ihrísk dostupných pre potreby verejnosti, - zlý technický stav asfaltového ihriska,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ existencia obecného múzea – ľudového domu č 20 v centre obce s Babinskou chyžou, + existencia kultúrneho domu v obci, + vybudovaná obecná knižnica, + pravidelne organizované podujatia: fašiangy, oslavy oslobodenia obce, akadémie ku dňu matiek, akcia pre deti k MDD, folklórna slávnosť v Ľudovom dome, + v r. 2000 bola obec Babiná vyhlásená všeobecne záväznou vyhláškou Krajského úradu v Banskej Bystrici č. 18/2000 za pamiatkovú zónu, + Kostol sv. Matúša s neskoršími úpravami, + existencia dvoch hrobov padlých v SNP (1944),	- absencia plánu ochrany hmotných a nehmotných pamiatok v obci Babiná, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - v súčasnosti slabo rozvinutá divadelná tvorba, - zlý technický stav budovy kultúrneho domu, - zastaralé technické vybavenie domu kultúry, - nedostatočne vybudované informačné tabule o kultúrnych pamiatkach, - neukončená rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - potrebné rozšírenie kultúrnej činnosti OZ, - nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ bohatá história obce, + vysoký potenciál súčasný aj historický pre rozvoj cestovného ruchu a rekreácie Pliešovskej kotliny, + obec disponuje kvalitným prírodným zázemím, rekreačnými lokalitami – Tajch, CHKO Štiavnické vrchy, + potenciál pre rozvoj rôznych druhov cestovného ruchu (rekreačný a športový, kultúrno-poznávací, vidiecky turizmus a agroturistika), + existencia ranča s koňmi v obci, + organizovaná folklórna slávnosť v Ľudovom dome, + upravená centrálna časť obce, + vybudované trhovisko v centre obce.	- nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - absencia stravovacieho zariadenia, - nedostatočne využité prírodných hodnôt pre potreby cestovného ruchu, - nedostatočné cyklistické prepojenie tejto časti Pliešovskej kotliny, - nedostatok pouličných kultúrnych aktivít, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - slabo využitý kultúrno – historický potenciál obce, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ vhodná alokácia obecného úradu, + existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupná v centre obce,	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nedostatočné pokrytie obce kamerovým systémom, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - nevyhovujúci stav budovy obecného úradu, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatočná komunikácia, resp. existencia komunikačných bariér medzi rôznymi skupinami aktérov (samospráva, občianske združenia, občania, podnikatelia atď.), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,

	- nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
--	--

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
+ 90 % pokrytie signálom Orange, + 80 % pokrytie signálom T – com, + postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia,	- nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektivita ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
3. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Babiná.
4. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR BBSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách obec investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

**Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná
2025 - 2034**

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE BABINÁ

Vízia

Obec Babiná bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov, ako aj okolitých obcí Pliešovskej kotliny. V obci je rozvinutá predškolská výchova, ktorá poskytuje služby aj pre deti zo širokého okolia. Bude vyvážene a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom sa bude snažiť propagovať existujúce prírodné hodnoty ako miestny rybník a CHKO Štiavnické Vrchy, ktoré zasahujú do oblasti zo západnej strany katastra. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia v južnej časti územia a drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť stredného Slovenska.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Babiná. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Babiná a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Babiná disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Babiná všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj výrobných zón. Obec Babiná v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém zásobovania pitnou vodou, energiami. Dôležitou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Babiná so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci môže byť jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine (v zmysle 297/2005 Z.z., 615/2006 Z.z. - nález Ústavného súdu SR 201/2008 Z.z., 217/2010 Z.z., 290/2011 Z.z. - nález Ústavného súdu SR, 125/2013 Z.z.), zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách (v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z., zákona č. 376/2014 Z. z., zákona č. 40/2017 Z.z., zákona č. 331/2017 Z.z., zákona č. 351/2017 Z.z., 156/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 289/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 280/2019 Z. z., 66/2020 Z. z., 89/2020 Z. z.) a novela zákona NR SR č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele (330/2007 Z. z. v znení zákona 643/2007 Z. z., zákona 215/2008 Z. z., zákona 448/2008 Z. z., zákona 466/2008 Z. z., zákona 317/2009 Z. z., zákona 180/2011 Z. z., zákona 417/2013 Z. z., zákona 185/2014 Z. z., zákona 219/2014 Z. z., zákona 310/2014 Z. z., zákona 131/2015 Z. z. a zákona 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), (a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 317/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 332/2010 Z. z., zákona č. 551/2010 Z. z., zákona č. 50/2012 Z. z., zákona č. 185/2012 Z. z., zákona č. 413/2012 Z. z., zákona č. 485/2013 Z. z., zákona č. 185/2014 Z. z., zákona č. 219/2014 Z. z. a zákona č. 376/2014 Z. z.), zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (v znení zákona č. 417/2013

Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi (183/2014 Z. z., 308/2014 Z. z., 140/2015 Z. z., 140/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 81/2017 Z. z., 42/2019 Z. z., 223/2019 Z. z., 231/2019 Z. z., 221/2019 Z. z.) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 183/2014 Z. z.), zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kuratele končiac ((v znení č. 330/2007 Z. z., 643/2007 Z. z., 215/2008 Z. z., 448/2008 Z. z. (nepriamo), 466/2008 Z. z., 317/2009 Z. z., 180/2011 Z. z., 417/2013 Z. z. (nepriamo), 185/2014 Z. z., 219/2014 Z. z., 310/2014 Z. z., 131/2015 Z. z., 175/2015 Z. z., 378/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z., 351/2017 Z. z., 61/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 231/2019 Z. z., 89/2020 Z. z.), Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života. Babiná považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Babiná v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Babiná či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Babiná v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe

konceptie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dlhodobé ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, kde je hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmiernovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmiernovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľádovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Babiná nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Babiná, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľádovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkom okolí, hlavne v blízkosti miestneho tajchu. Bude ochraňovať prírodné hodnoty v rámci CHKO Štiavnické vrchy, ktoré vstupujú do územia zo západu. Obec bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné

prostredie. Vytvorí podmienky na výstavbu a rozšírenie existujúcich poľnohospodárskych zón za účelom zlepšenia situácie na trhu práce. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znížiť vysokú nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti v Ľudovom dome, rekonštrukciou tradičných stavieb nielen v miestnej pamiatkovej zóne, ale aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby."

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Banskobystrického samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – nedostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia, vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom č. 416/2001 Z. z., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona č. 309/2014 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja): Pre obec Babiná je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2030 naplnila kľúčové ciele:

-

Pre programové obdobie 2021 – 2027 sa stanovilo päť osobitných cieľov politiky súdržnosti EÚ:

1. Inteligentnejšia Európa
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa
4. Sociálnejšia Európa
5. Európa bližšie k občanom

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná na roky 2025 - 2034 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Partnerská dohoda Slovenskej

republiky na roky 2021 - 2027. Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Babiná. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľov. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativitu a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Babiná, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti výroby, poľnohospodárstva, cestovného ruchu, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (Natura 2000, ...) a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrneho historických pamiatok a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás.“

Prioritná os. PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.
 Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.
 Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.
 Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Prioritná os. PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie
 Podprogram 2.2. Doprava

Prioritná os. PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Prioritná os. PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Prioritná os. PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo
 Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami
 Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia
 Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Prioritná os. PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby
 Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby
 Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Prioritná os. PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie
 Podprogram 7.2. Šport

Prioritná os. PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra
 Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
 Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Prioritná os. PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce
 Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
 Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Prioritná os. PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva
 Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Prioritná os. PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
 Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Opatrenie 1.2.2

Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Podpora tradičných odvetví.

Podpora výstavby a rekonštrukcie objektov v bývalom areáli poľnohospodárskeho družstva.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov, lávok a priepustov.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Opatrenie 3.6

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Zásobovanie pitnou vodou.

Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.

Zníženie energetickej náročnosti budov.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbory textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Zberný dvor a obecné kompostovisko.

Výstavba a rekonštrukcia zariadení na odvádzanie a čistenie odpadových odpadových vôd.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržovanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Revitalizácia protipovodňových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Obyvatelia v dôchodkovom veku.

Mladé rodiny s deťmi.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovania individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce, a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

Podprogram 8.1.

Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Podprogram 8.2.	Organizačné zabezpečenie
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Podprogram 8.3.	Propagácia v oblasti kultúry
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.	Propagácia obce
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.
Podprogram 9.2.	Rekreačno - relaxačné zázemie obce.
Cieľ 9.2	Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Podprogram 9.3.	Cestovný ruch.
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívny chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.	Administratíva
Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.
Podprogram 10.2.	Bezpečnosť
Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.	Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Podprogram 11.2.	Počítačová gramotnosť.
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Uvedené prioritné osi – programy je možné rozčleniť z hľadiska funkcie medzi 3 základné prioritné oblasti. Hospodárska v sebe zahŕňa oblasti, ktoré vytvárajú predpoklady na rozvoj a fungovanie verejného a súkromného sektora – základná technická infraštruktúra spadajúca do odvetví technickej infraštruktúry a odvetví spoločenských potrieb. Oblasť zahŕňa podnikateľské prostredie ako aj cestovný ruch.

Sociálna oblasť zahŕňa odvetvia rozvoja človeka – všetky súčasti verejného sektora, ktoré majú priamy vplyv na rozvoj a kultiváciu fyzickej a duševnej stránky ľudských zdrojov v obci.

Environmentálna oblasť zahŕňa problematiku zneškodňovania odpadov, ako aj starostlivosť a ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

Prioritná oblasť		
Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Prioritná os: PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	Prioritná os: PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	Prioritná os: PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO
Prioritná os: PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	Prioritná os: PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	Prioritná os: PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Prioritná os: PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	Prioritná os: PROGRAM 8. KULTÚRA	
Prioritná os: PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH		
Prioritná os: PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ		
Prioritná os: PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE		

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná
2025 - 2034**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje intenzifikácia existujúcich výrobných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Podpora výstavby maloobchodných predajní v starej dedine po oboch stranách medzi kostol a obecným úradom.
Podpora prevádzok - papiernictvo, galantéria, domáce potreby, železiarstvo...
Podpora prevádzok - oprava strojov a el. zariadení...
Podpora obecnej podnikateľskej činnosti.
Podpora zriaďovania prevádzok reštauračných služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva..

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Podpora tradičných odvetví.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..
Zníženie negatívnych dopadov poľnohospodárskej výroby.
Rekonštrukcia a revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Zavádzanie nových technológií do výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Výbudovanie fotovoltických panelov na verejných budovách.
Technológie na využívanie OZE.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I./III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Babiná. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.

	Rekonštrukcia Rybníckej ulice v dĺžke 400 m. Rekonštrukcia Plánkovej ulice v dĺžke cca. 450 m. Rekonštrukcia miestnej komunikácie Za uličkou – 260 m. Výstavba miestnej komunikácie pre napojenie novej juhozápadnej časti IBV- C3 MO 6/40. Výstavba miestnej komunikácie pre napojenie novej severozápadnej časti IBV- C3 MO 6/40.
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci. Rekonštrukcia cesty I/66 pozdĺž katastrálneho územia obce. Rekonštrukcia Hornej ulice v dĺžke cca. 800 m (cesta III triedy). Rekonštrukcia Dolnej ulice v dĺžke 1100 m (cesta III triedy).
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Prepojenie susedných obcí cyklocestičkami. Napojenie na nadregionálnu sieť cyklocestičiek. Výstavba cyklistického prepojenia na CHKO Štiavnické vrchy.
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkoviska v počte státí pre potreby cintorínov. Dostavba parkoviska pred športovou infraštruktúrou. Rozšírenie parkoviska pre potreby MŠ.
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba chodníkov na Plánkovej ulici. Výstavba chodníkov na ulici Za Uličkou. Dostavba chodníkov v nových lokalitách. Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž Hornej ulice v dĺžke cca. 400 m. Výstavba jednostranného chodníka na Rybníckej ulici – 300 m.
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/výstavba mostov, lávok a priepustov. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia premostenia na Rybníckej ul.. Rekonštrukcia premostenia k Trpke. Rekonštrukcia premostenia v Dolnej ul.. Rekonštrukcia priepustov v miestnych komunikáciách.
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Optimalizácia dopravného značenia. Osadenie spomaľovačov na miestnych komunikáciách. Vyhотовiť passport dopravného značenia a osadiť potrebné dopravné značenie.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia zastávok SAD.

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1 Aktivity	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba lokalít IBV v juhozápadnej časti mimo zastavaného územia - 25 rodinných domov. Dostavba lokalít IBV v severozápadnej časti mimo zastavaného územia - 37 rodinných domov.
Opatrenie 3.2 Aktivity	Rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Intenzifikácia verejného osvetlenia. Zapojenie fotovoltaických panelov na obce pre napájanie siete verejného osvetlenia (batériové riešenie). Realizácia osvetlenia vstupu do obce. Modernizácia verejného osvetlenia.
Opatrenie 3.3 Aktivity	Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie.

	Rekonštrukcia budovy domu smútku. Revitalizácia obecných cintorínov. Zriadenie urnového hája na miestnom cintoríne.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Zásobovanie pitnou vodou. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia verejného vodovodu (hlavný rozvod obcou /okrem Plánkovej ulice a Za Uličkou). Výstavba vodovodu v nových lokalitách určených na bývanie a zriadenie prevádzok. Inštalácia požiarňových hydrantov v celom zastavanom území obce.
Opatrenie 3.5 Aktivity	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete. Výstavba novej vzdušnej trasy prípojky Vn medzi trafostanicami T4 a T5. Rekonštrukcia trafostanice T4 na 400 kVA. Rekonštrukcia trafostanice T3 na 400 kVA. Výstavba novej trafostanice T5.
Opatrenie 3.6 Aktivity	Zníženie energetickej náročnosti budov. Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Pokračovať v poskytovaní veľkoobjemových kontajnerov na zber objemného odpadu. Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov. Zvyšovanie úrovne environmentálneho povedomia obyvateľov.
Opatrenie 4.2 Aktivity	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci. Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu na stojiskách v obci, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch. Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.
Opatrenie 4.3 Aktivity	Rekultivácia čiernych skládok. Odstránenie čiernej skládky.
Opatrenie 4.4 Aktivity	Zberný dvor a obecné kompostovisko. Vypracovanie technickej dokumentácie. Obstaranie drvičky odpadu BRKO. Zakúpenie váhy pre zberný dvor. Výstavba zberového dvora a kompostárne. Výstavba manipulačnej plochy zberného dvora. Zakúpenie a umiestnenie kontajnerov na separovaný zber. Dokúpenie technického vybavenia (traktor, lys, fermentor).
Opatrenie 4.5 Aktivity	Výstavba a rekonštrukcia zariadení na odvádzanie a čistenie odpadových odpadových vôd. Dostavba splaškovej kanalizačnej siete. Rozšírenie splaškovej kanalizácie, rekonštrukcia a opravy kanalizačnej siete. Intenzifikácia a rekonštrukcia ČOV. Zmena technológie spracovania odpadových vôd na ČOV.
Opatrenie 4.6 Aktivity	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete. Vypracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie žľabov na odvádzanie povrchových vôd pozdĺž štátnej cesty III. triedy a miestnych komunikáciách. Výstavba dažďovej kanalizácie na Plánkovej ulici. Výstavba opatrení pre odvedenie príválových vôd do recipientu Babinského potoka.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.1.1 Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
- Aktivita Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.
Prezentácia a šírenie osvedy v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.2.1 Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivita Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
- Opatrenie 5.2.2 Revitalizácia protipovodňových opatrení.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia protipovodňových opatrení.
Výsadba vodomilnej zelene v hydrických koridoroch.
Výsadba protierozívnej zelene na zadržanie vody v území a pod..
Výstavba dažďových záhrad a vsakovacích jám.
Vodozádržné opatrenia pri obecnych budovach a využitie vody na verejnych priestranstvach.
- Opatrenie 5.2.3 Revitalizácia koryt vodných tokov.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta Babinského potoka v dĺžke 1350 m v centrálnej časti obce.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivita Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 5.4.1 Realizácia protierozných opatrení.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieroznej krovinovej vegetácie.
- Opatrenie 5.4.2 Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Vybudovanie oddychovej zóny pri tajchu a pri športovom areáli obce.
- Dostavba galérie ľudovej architektúry s drevenými sochami.
Sadovnícke úpravy v obci.
Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene pozdĺž intenzívne zaťažených dopravných koridorov, poľnohospodárskych areálov a skladov.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 6.1.1 Obyvatelia v dôchodkovom veku.
Aktivita Poskytovanie služby SOS hodínok.
Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.
Realizácia podmienok na poskytovanie denného stravovania dôchodcov.
Tvorba podmienok na donášku stravy do bytov, pranie, atď..
Výstavba denného stacionára.
- Opatrenie 6.1.2 Mladé rodiny s deťmi.
Aktivita Podpora mladých rodín s deťmi.

Výstavba komunitného centra.
Výstavba nájomných bytov.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.
Aktivity Výstavba priestorov pre zriadenie ambulancie praktického lekára.
Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých.
Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dorast.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.
Aktivity Finančné a personálne zabezpečenie.

Opatrenie 6.3.2 Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

Opatrenie 6.3.3 Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.
Aktivity Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.
Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rozšírenie kapacity materskej školy.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Vybudovanie multifunkčného ihriska.
Rekonštrukcia areálu Obecného športového klubu – rozšírenie a dostavba.
Rekonštrukcia šatní a príslušných priestorov.
Výstavba športovo-oddychovej zóny s umelým osvetlením.
Výstavba volejbalového ihriska.
Výstavba tenisového kurtu.
Rekonštrukcia starého asfaltového ihriska.
Rekonštrukcia detského ihriska.
Rekonštrukcia priestorov športového centra.

Opatrenie 7.2.2 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivity Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Podpora záujmových spoločenských organizácií a združení.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia budovy domu kultúry.
Modernizácia interiérov domu kultúry – rekonštrukcia sociálnych zariadení.
Modernizácia vybavenia domu kultúry.
Rekonštrukcia obecnej knižnice a rozšírenie priestorov.
Obstaranie technického vybavenia pre potreby knižnice.
Zabezpečenie verejne prístupného internetu v obecnej knižnici.

Opatrenie 8.1.2 Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.
Aktivity Rozšírenie expozície v ľudovom dome.
Obnova, rekonštrukcia bývalého mlyna.
Obnova, rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci.

Opatrenie 8.1.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Výstavba amfiteátra.
Podpora kultúrnych podujatí organizovaných obcou.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimedialnej forme.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimedialnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.

	Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.
Opatrenie 9.1.2 Aktivity	Podpora budovania informačných tabúlí v obci. Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atrakтивitách obce. Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce. Vybudovanie náučných chodníkov.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.2.1 Aktivity	Podpora vytvárania nových atrakтивít v obce. Spracovanie technickej dokumentácie. Podpora agroturistiky. Vybudovanie oddychovej zóny pri tajchu a pri športovom areáli obce. Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky. Rekonštrukcia poľovníckej chaty Grozau.
-----------------------------	--

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.3.1 Aktivity	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2 Aktivity	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ. Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.1.1 Aktivity	Modernizácia Obecného úradu. Modernizácia zdrojov tepla. Zmeny a doplnky územného plánu. Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry (nadvstavba). Komplexná rekonštrukcia a nadvstavba obecného úradu – interiéry.
------------------------------	---

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 10.2.1 Aktivity	Bezpečnosť. Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce. Modernizácia a rozšírenie verejného rozhlasu. Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice. Výstavba bezdrôtového rozhlasu. Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms. Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov. Inštalácia kamerového systému v priestore kostolov. Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu. Inštalácia kamerového systému na monitorovanie obecných budov.
------------------------------	--

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1 Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Aktivita Technické zabezpečenie IS.
Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.
Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.
Výstavba optickej siete.
Rozšírenie WIFI.
Vybudovanie digitálneho kiosku pre úradnú tabuľu.

Opatrenie 11.1.2 Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Aktivita Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.2.1 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Aktivita Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.

Opatrenie 11.2.2 Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Aktivita Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.

Opatrenie 11.2.3 Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

Aktivita Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Babiná sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	2
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	2
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	0	20
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	3
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	200

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	10
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	2,5 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	0,5 mil..

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Babiná	0	100 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWp	obec Babiná	0	150
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Babiná	0	0

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Babiná	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Babiná	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Babiná	0	0
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Babiná	0	3
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Babiná	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Babiná	-	544
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Babiná	0	0
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Babiná	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Babiná	0	15000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Babiná	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Babiná	0	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Babiná	0	0

Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Babiná	0	2
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Babiná	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Babiná	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/výbudovaných mostov	výstup	počet	obec Babiná	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Babiná	0	5
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Babiná	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Babiná	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Babiná	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Babiná	0	5
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Babiná	0	500
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Babiná	0	50
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Babiná	95	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Babiná	0	1
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Babiná	0	20000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Babiná	0	300
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Babiná	90	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Babiná	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Babiná	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.	Zníženie energetickej náročnosti v %	dopad	%	obec Babiná	0	30
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Babiná	0	20
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Babiná	0	15
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Babiná	0	5
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Babiná	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Babiná	0	5

	v obci.	Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Babiná	0	20
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Babiná	0	15
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Babiná	0	1000
Opatrenie 4.4	Výstavba a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Babiná	0	5
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Babiná	0	2
Opatrenie 4.5	Výstavba a rekonštrukcia zariadení na odvádzanie a čistenie odpadových vod.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Babiná	0	2
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Babiná	0	1

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Babiná	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitatívnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Babiná	90	99
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Babiná	0	1
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Babiná	0	0
		Počet vytvorených protipovodňových hrádí	výsledok	počet	obec Babiná	0	0
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Babiná	0	1
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Babiná	0	30

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Babiná	0	30

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Babiná	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	544
		Počet vysadených nových krovín a stromov,	výsledok	počet	obec Babiná	0	100
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Babiná	0	500

		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Babiná	0	20
--	--	--------------------------------	----------	-------	-------------	---	----

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	50
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	5
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	50
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	3
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Babiná	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Babiná	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Babiná	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	544

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Babiná	0	2
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Babiná	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Babiná	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	2
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Babiná	0	1
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Babiná	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Babiná	0	1

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota

Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Babiná	0	0
		Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Babiná	0	500
		Počet vzdelávacích miestností	výsledku	počet	obec Babiná	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	20

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Babiná	0	8
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Babiná	0	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	80
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Babiná	0	20
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Výstavba multifunkčného kultúrneho zariadenia.	Výmera zrekonštruovaných/vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Babiná	0	1000
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Babiná	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Babiná	0	0
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Babiná	0	1
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Babiná	0	544
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Babiná	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Babiná	0	15

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Babiná	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Babiná	0	50

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	obec Babiná	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Babiná	0	5000
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Babiná	0	2000
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Babiná	0	5000

		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Babiná	0	1
--	--	---	----------	-------	-------------	---	---

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Zriadenie www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Babiná	0	5000
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	obec Babiná	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Babiná	0	5000

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Babiná	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Babiná	0	5000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Babiná	0	0

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Babiná	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Babiná	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Babiná	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Babiná	0	5000
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Babiná	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Babiná	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Babiná	0	5000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Babiná	0	100

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.1.1	Modernizácia Obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Babiná	0	1

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Babiná	0	5
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Babiná	0	30

		Pokrytie územia	dopad	%	obec Babiná	0	70
--	--	-----------------	-------	---	-------------	---	----

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Babiná	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Babiná	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Babiná	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Babiná	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Babiná	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Babiná	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Babiná	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Babiná	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	1
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Babiná	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Babiná	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Babiná	0	1
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Babiná	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Babiná	0	5
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Babiná	0	1
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Babiná	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Babiná	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Babiná	20	40
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Babiná	10	20

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná
2025 - 2034**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE BABINÁ

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Babiná. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Babiná, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Babiná, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia obce. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúcich sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Babiná na roky 2025 - 2034.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Babiná

Implementácia PHRSR obce Babiná sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet obce a zároveň reflektujú kompetencie obce.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Babiná je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Babiná. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Babiná budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Babiná.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými

subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorit realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2025 - 2034 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2025 - 2034. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorit a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Babiná je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Babiná. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Babiná vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Babiná (napr. v súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Babiná). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov

zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Babiná. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Babiná a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Babiná. Napĺňanie zadaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Babiná na roky 2025 - 2034. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2025 - 2034) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Babiná najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Babiná. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Babiná pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Babiná. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2034. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Babiná, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2025 - 2034		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2029	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2024, 2026, 2028, 2031	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Babiná.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2026	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2027	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2028	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2029	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2030	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2031	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2032	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok,	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

						Výročná správa obce, Záverečný účet	
8.	01/2033	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2034	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora výstavby maloobchodných predajní v starej dedine po oboch stranách medzi kostol a obecným úradom.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora prevádzok - papiernictvo, galantéria, domáce potreby, železiarstvo...	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora prevádzok - oprava strojov a el. zariadení...	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora obecnej podnikateľskej činnosti.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vyšoký	obec Babiná
	Podpora zriaďovania prevádzok reštauračných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, hospodárstva a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Podpora tradičných odvetví.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	150	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Využitie existujúcej infraštruktúry na rozvoj výrobných prevádzok, remeselná výroba, atď..	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Zníženie negatívnych dopadov	500	podnikateľské	súkromný	žiadny	podnikateľské

	poľnohospodárskej výroby.		subjekty, úvery, iné grantové schémy	sektor		subjekty
	Rekonštrukcia a revitalizácia objektov poľnohospodárskej výroby.	1500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.						
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zavádzanie nových technológií do výrobných prevádzok.	500	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.						
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Vybudovanie fotovoltalických panelov na verejných budovách.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Technológie na využívanie OZE.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu, lesného hospodárstva a poľnohospodárstva..										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický záměr						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest I./III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Babiná. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Rekonštrukcia Rybníckej ulice v dĺžke 400 m.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia Plánkovej ulice v dĺžke cca.	170	rozpočet obce, ŠF	verejný	vysoký	obec Babiná

	450 m.		EÚ	sektor		
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie Za uličkou – 260 m.	130	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba miestnej komunikácie pre napojenie novej juhozápadnej časti IBV- C3 MO 6/40.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba miestnej komunikácie pre napojenie novej severozápadnej časti IBV- C3 MO 6/40.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 2.1.2	Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia cesty I/66 pozdĺž katastrálneho územia obce.	podľa potreby	SSC/VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	SSC / VÚC BBSK,
	Rekonštrukcia Hornej ulice v dĺžke cca. 800 m (cesta III triedy).	podľa potreby	SSC/VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	SSC / VÚC BBSK,
	Rekonštrukcia Dolnej ulice v dĺžke 1100 m (cesta III triedy).	podľa potreby	SSC/VÚC BBSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	SSC / VÚC BBSK,
Opatrenie 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Prepojenie susedných obcí cyklocestičkami.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Napojenie na nadregionálnu sieť cyklocestičiek.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba cyklistického prepojenia na CHKO Štiavnické vrchy	80	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Dostavba parkoviska v počte státí pre potreby cintorínov.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Dostavba parkoviska pred športovou infraštruktúrou.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba parkoviska pre potreby MŠ.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia chodníkov na Plánkovej ulici.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia chodníkov na ulici Za Uličkou.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Dostavba chodníkov v nových lokalitách.	180	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba jednostranného chodníka pozdĺž Hornej ulice v dĺžke cca. 400 m.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba jednostranného chodníka na Rybníckej ulici – 300 m.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/výstavba mostov, lávok a priepustov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	Nízky	obec Babiná
	Rekonštrukcia premostenia na Rybníckej ul..	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia premostenia k Tírpke.	70	rozpočet obce, ŠF	verejný	vysoký	obec Babiná

			EÚ, úvery, iné grantové schémy	sektor		
	Rekonštrukcia premostenia v Dolnej ul..	70	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia priepustov v miestnych komunikáciách.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Optimalizácia dopravného značenia.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Osadenie spomaľovačov na miestnych komunikáciách.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Vyhотовiť passport dopravného značenia a osadiť potrebné dopravné značenie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Rekonštrukcia zastávok SAD.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	Vysoký	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.2										
Opatrenie 2.2.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický záměr						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Dostavba lokalít IBV v juhozápadnej časti mimo zastavaného územia	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Dostavba lokalít IBV v severozápadnej časti mimo zastavaného územia	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia, rozšírenie a modernizácia verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná

	Intenzifikácia verejného osvetlenia.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zapojenie fotovoltaických panelov na obce pre napájanie siete verejného osvetlenia (batériové riešenie).	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Realizácia osvetlenia vstupu do obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Modernizácia verejného osvetlenia.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Rekonštrukcia budovy domu smútku.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Revitalizácia obecných cintorínov.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zriadenie urnového hája na miestnom cintoríne.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 3.4	Zásobovanie pitnou vodou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
	Rekonštrukcia verejného vodovodu (hlavný rozvod obcou /okrem Plánkovej ulice a Za Uličkou).	300	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
	Výstavba vodovodu v nových lokalitách určených na bývanie a zriadenie prevádzok.	350	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
	Inštalácia požiarnych hydrantov v celom zastavanom území obce.	50	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej a plynovej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba novej vzdušnej trasy prípojky Vn medzi trafostanicami T4 a T5.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Rekonštrukcia trafostanice T4 na 400 kVA.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Rekonštrukcia trafostanice T3 na 400 kVA.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
	Výstavba novej trafostanice T5.	podľa potreby	rozpočet SSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SSE, a.s.,
Opatrenie 3.6	Zníženie energetickej náročnosti budov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zateplenie verejných budov a budov vo vlastníctve obce.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť

výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Pokračovať v poskytovaní veľkoobjemových kontajnerov na zber objemného odpadu.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Babiná
	Pokračovať v zbere nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Babiná
	Zvyšovanie úrovne environmentálneho povedomia obyvateľov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Babiná
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Babiná
	Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu stojiskách v obci, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR, ŠF EÚ	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Babiná
	Doplnenie zberných nádob na kuchynský odpad.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Babiná
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Odstránenie čiernej skládky.	5	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Babiná
Opatrenie 4.4	Zberný dvor a obecné kompostovisko.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Obstaranie drvičky odpadu BRKO.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zakúpenie váhy pre zberný dvor.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba zberového dvora a kompostárne.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba manipulačnej plochy zberného dvora.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zakúpenie a umiestnenie kontajnerov na separovaný zber.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Dokúpenie technického vybavenia (traktor, lys, fermentor).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 4.5	Výstavba a rekonštrukcia zariadení na odvádzanie a čistenie odpadových odpadových vôd.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba splaškovej kanalizačnej siete.	500	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
	Rozšírenie splaškovej kanalizácie, rekonštrukcia a opravy kanalizačnej siete.	350	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
	Intenzifikácia a rekonštrukcia ČOV.	250	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
	Zmena technológie spracovania odpadových vôd na ČOV.	200	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
Opatrenie 4.6	Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Vybudovanie žľabov na odvádzanie povrchových vôd pozdĺž štátnej cesty III.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

	triedy a miestnych komunikáciách.					
	Výstavba dažďovej kanalizácie na Plánkovej ulici.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba opatrení pre odvedenie prívalových vôd do recipientu Babinského potoka.	1000	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický záměr						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1.	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva					
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Babiná

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.					
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	SVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SVS, a.s., obec Babiná
Opatrenie 5.2.2	Revitalizácia protipovodňových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Revitalizácia protipovodňových opatrení.	1500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výsadba vodomilnej zelene v hydrických koridoroch.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výsadba protierozývnej zelene na zadržanie vody v území a pod..	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba dažďových záhrad a vsakovacích jám.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Vodozádržné opatrenia pri obecných budovách a využitie vody na verejných priestranstvách.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Babiná
	Revitalizácia koryta Babinského potoka v dĺžke 1350 m v centrálnej časti obce.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Babiná

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4.	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.					
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Na rizikových lokalitách vysadiť pásy protieróznej krovínovej vegetácie.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 5.4.2	Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Výbudovanie oddychovej zóny pri tajchu a pri športovom areáli obce.	90	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Dostavba galérie ľudovej architektúry s drevenými sochami.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Sadovnícke úpravy v obci.	120	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej zelene pozdĺž intenzívne zaťažených dopravných koridorov, poľnohospodárskych areálov a skladov.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2.										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Obyvatelia v dôchodkovom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Poskytovanie služby SOS hodínok.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Poskytovanie terénnej opatrovateľskej služby.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Realizácia podmienok na poskytovanie denného stravovania dôchodcov.	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Tvorba podmienok na donášku stravy do bytov, pranie, atď..	Podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba denného stacionára.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 6.1.2	Mladé rodiny s deťmi.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora mladých rodín s deťmi.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba komunitného centra.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba nájomných bytov.	3000	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Babiná
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre deti a dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba priestorov pre zriadenie ambulancie praktického lekára.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre dospelých.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Podpora zriadenia ambulancie praktického lekára pre deti a dorast.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Babiná
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický záměr						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rozšírenie kapacity materskej školy.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Vybudovanie multifunkčného ihriska.	350	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia areálu Obecného športového klubu – rozšírenie a dostavba.	100	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia šatní a príslušenstiev priestorov.	70	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba športovo-oddychovej zóny s umelým osvetlením.	250	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba volejbalového ihriska.	70	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba tenisového kurtu.	100	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia starého asfaltového ihriska.	50	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia detského ihriska.	20	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia priestorov športového centra.	150	rozpočet obce, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Babiná
	Podpora záujmových spoločenských organizácií a združení.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrne-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Výstavba a revitalizácia multifunkčného kultúrneho zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Rekonštrukcia budovy domu kultúry.	300	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Modernizácia interiérov domu kultúry – rekonštrukcia sociálnych zariadení.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Modernizácia vybavenia domu kultúry.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia obecnej knižnice a rozšírenie priestorov.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Obstaranie technického vybavenia pre potreby knižnice.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zabezpečenie verejne prístupného internetu v obecnej knižnici.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrnych pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie expozície v ľudovom dome.	20	rozpočet vlastníka, ŠF EÚ	verejný / súkromný sektor	žiadny	rozpočet vlastníka
	Obnova, rekonštrukcia bývalého mlyna.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Obnova, rekonštrukcia kultúrnych pamiatok v obci.	350	rozpočet vlastníka, ŠF EÚ	verejný / súkromný sektor	žiadny	rozpočet vlastníka
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Výstavba amfiteátra.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Podpora kultúrnych podujatí organizovaných obcou.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie
--

Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Babiná

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Babiná
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Babiná
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúlí informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúlí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Vybudovanie náučných chodníkov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2		Rekreačno - relaxačné zázemie obce.				
Opatrenie 9.2.1		Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Podpora agroturistiky.	podľa potreby	rozpočet vlastníka, ŠF EÚ	verejný / súkromný sektor	žiadny	rozpočet vlastníka
	Vybudovanie oddychovej zóny pri tajchu a pri športovom areáli obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Využitie poľnohospodárskych objektov pre rozvoj vidieckej turistiky.	podľa potreby	rozpočet vlastníka, ŠF EÚ	verejný / súkromný sektor	žiadny	rozpočet vlastníka
	Rekonštrukcia poľovníckej chaty Grozau.	podľa potreby	rozpočet vlastníka, ŠF EÚ	verejný / súkromný sektor	žiadny	rozpočet vlastníka

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3		Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.				
Opatrenie 9.3.1		Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Babiná
Opatrenie 9.3.2		Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecnom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.		Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci				
Opatrenie 10.1.1		Modernizácia vnútorného vybavenia Obecného úradu.				
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadatelia
Aktivity	Modernizácia zdrojov tepla.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zmeny a doplnky územného plánu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu – exteriéry (nadstavba).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Komplexná rekonštrukcia a nadstavba obecného úradu – interiéry.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Opatrenie 10.2.1	Bezpečnosť.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba verejného rozhlasu v nepokrytých častiach obce.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Modernizácia a rozšírenie verejného rozhlasu.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Výstavba bezdrôtového rozhlasu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zlepšenie informovanosti občanov – oznamy MR cez sms.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Inštalácia kamerového systému v priestore kostolov.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Inštalácia kamerového systému na monitorovanie obecných budov.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky.					
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Babiná
	Výstavba solárnych lavičiek v centre obce.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
	Zlepšenie pokrytia signálom mobilných operátorov.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Výstavba optickej siete.	Podľa potreby	Mobilní operátori	Súkromný sektor	žiadny	Mobilní operátori
	Rozšírenie WiFi.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových	verejný	vysoký	obec Babiná

			organizácií	sektor		
	Vybudovanie digitálneho kiosku pre úradnú tabuľu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Babiná
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	1	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Babiná

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec Babiná
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Babiná
2025 - 2034**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Spolu
I. Hospodárska politika	1579,1	1745,6	2206,4	2206,4	726,6	560,1	98,9	98,9	0,1	0,1	9222,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	838,8	838,8	963,8	963,8	125,0	125,0					3855,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	331,3	331,3	417,5	417,5	185,0	185,0	98,8	98,8			2065,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	277,5	353,8	603,8	603,8	326,3	250,0					2415,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	13,1	13,1	12,6	12,6	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	52,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	113,8	203,8	203,8	203,8	90,0						815,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	4,8	5,0	5,0	5,0	0,3						20,0
II. Sociálna politika	1698,4	1698,4	1698,4	1698,4	0,1	0,1	127,6	127,6	127,6	127,6	7304,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	1063,8	1063,8	1063,8	1063,8							4255,0
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	292,5	292,5	292,5	292,5			127,5	127,5	127,5	127,5	1680,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	342,1	342,1	342,1	342,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	1369,0
III. Environmentálna politika	833,8	1545,3	1897,8	1897,8	1064,0	352,5	0,0	0,0	0,0	0,0	7591,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	833,8	833,8	1186,3	1186,3	352,5	352,5					4745,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		711,5	711,5	711,5	711,5						2846,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v réžii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

Pravidlá financovania cieľa investovanie do zamestnanosti a rastu – pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje sr s výnimkou bratislavského kraja) a pre prijímateľov kohézneho fondu

K podielu EFRR, ESF+, FST a KFvo výške 85,00 % (70,00 % pre technickú pomoc) z celkových oprávnených výdavkov je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v závislosti od kategórie prijímateľa a miesta realizácie/implementácie operácií (platí len pre základné pravidlá financovania pre KF).

Prehľad pravidiel financovania v rámci menej rozvinutých regiónov a KF podľa jednotlivých zdrojov financovania a kategórie prijímateľov sú v nasledujúcich tabuľkách.

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre EFRR, ESF+ a FST

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Základné pravidlá financovania pre KF

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis celé územie SR s výnimkou okresu Bratislava	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	15,00 %	7,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ v platnom znení bez ohľadu na právny status, v rámci schém pomoci de minimis/štátnej pomoci resp. podľa pravidiel pomoci de minimis/štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 1 písm. c)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme resp. pravidlách pomoci de minimis/štátnej pomoci. V prípade, ak intenzita pomoci presahuje maximálnu výšku finančného príspevku z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Národné verejné zdroje zahŕňajú zdroje štátneho rozpočtu a zdroje prijímateľa zo sektora verejnej správy.

Prijímateľ, ktorý je podľa § 3 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. zapísaný a zaradený v registri organizácií, alebo v zozname subjektov verejnej správy vedenom Štatistickým úradom SR medzi subjekty verejnej správy v súlade s jednotnou metodikou platnou pre EÚ (ESA 2010), vykazuje vlastné zdroje na spolufinancovanie ako verejné zdroje. Ostatní prijímatelia vykazujú vlastné zdroje na spolufinancovanie ako súkromné zdroje.

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu pre najodkázanejšie osoby z ESF+ (čl. 10 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Kategória prijímateľa Zdroj financovania		1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	90,00 %	90,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	10,00 %	2,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	8,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania pre podporu oblasti sociálnej inovácie z ESF+ (čl. 14 nariadenia (EÚ) 2021/1057)

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis ⁴
Zdroje EÚ	ESF+	95,00 %	95,00 %	x,xx %
Národné zdroje ⁵	Štátny rozpočet	5,00 %	0,00 %	y,yy %
	Prijímateľ ⁶	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Tabuľka Pravidlá financovania technickej pomoci v rámci menej rozvinutých regiónov (všetky kraje SR s výnimkou Bratislavského kraja) a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis ⁴
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	70,00 %	70,00 %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	30,00 %	22,00 %
	Prijímateľ	0,00 %	8,00 %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %

V rámci projektov vybraných prijímateľov kategórie 1b) sa aplikujú špecifické pravidlá financovania (nasledujúca tabuľka). Ide o :

- verejné vysoké školy/univerzity a verejné výskumné inštitúcie, ktoré realizujú operácie národného významu, t. j. projekty implementované v rámci špecifického cieľa RSO1.1 Rozvoj a rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívanie pokročilých technológií a špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko zameraných na podporu vedy, výskumu a inovácií, ktoré budú špecifikované a doplnené do tohto materiálu na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- **prijímateľov územnej samosprávy – obce/mestá, ktoré sú identifikované v aktuálnom vydaní Atlasu rómskych komunít s prítomnosťou rómskych osídlení, pričom konkrétny zoznam oprávnených žiadateľov, zostavený na základe vybraných objektívnych kritérií zaostávania a marginalizácie, bude určený výzvou/vyzvaním vyhlásenou/vyhláseným poskytovateľom. Kritéria budú určené v závislosti od obsahového zamerania výzvy/vyzvania. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko, v rámci vyčlenenej indikatívnej alokácie pre marginalizované rómske komunity, bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;**
- prijímateľov projektov zameraných na financovanie aktivít so 100 % koeficientom na výpočet podpory poskytovanej na ciele v oblasti zmeny klímy. Zoznam vybraných špecifických cieľov/opatrení/aktivít Programu Slovensko bude špecifikovaný a do tohto materiálu doplnený na základe finálnej verzie Programu Slovensko;
- prijímateľov v rámci projektov ESF+, ktorí sú registrovaní ako poskytovatelia sociálnych služieb podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov. Ide o projekty v rámci cieľa politiky 4/priorita 5 Programu Slovensko;
- prijímateľov, školy a školské zariadenia zaradené do siete škôl a školských zariadení SR, ktoré majú oprávnenie uskutočňovať výchovu a vzdelávanie podľa zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v rámci projektov ESF+.

Tabuľka Špecifické pravidlá financovania pre EFRR, ESF+, FST a KF

Zdroj financovania	Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ	EFRR ESF+ FST KF	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje	Štátny rozpočet	15,00 %	15,00 %	y,yy %
	Prijímateľ	0,00 %	0,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky	Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Pravidlá financovania v rámci projektov cieľa politiky 4/priority 5/špecifického cieľa k) zlepšovanie rovného a včasného prístupu ku kvalitným, udržateľným a cenovo dostupným službám vrátane služieb, ktoré podporujú prístup k bývaniu a individualizovanú starostlivosť vrátane zdravotnej starostlivosti; modernizácia systémov sociálnej ochrany, vrátane podpory prístupu k sociálnej ochrane, s osobitným zameraním na deti a znevýhodnené skupiny; zlepšovanie prístupnosti, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím, účinnosti a odolnosti systémov zdravotnej starostlivosti a služieb dlhodobej starostlivosti Programu Slovensko pre subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

Zdroj financovania		Kategória prijímateľa	1 a) vybrané subjekty štátnej správy	1 b) ostatné subjekty mimo pravidiel štátnej pomoci a pomoci de minimis	1 c) subjekty, ktorým sa poskytuje štátna pomoc alebo pomoc de minimis
Zdroje EÚ		ESF+	85,00 %	85,00 %	x,xx %
Národné zdroje		Štátny rozpočet	15,00 %	10,00 %	y,yy %
		Prijímateľ	0,00 %	5,00 %	z,zz %
Celkové oprávnené výdavky		Spolu	100,00 %	100,00 %	100,00 %

Integrovaný územný rozvoj bude podporovaný z fondov Európskej únie v súlade s článkom 22 Návrhu nariadenia o EFRR, ESF+, KF a ENFR. Podpora bude:

- určená pre rozvoj jasne zadefinovaného územia (bez obmedzenia od lokálnej, cez sub-regionálnu až po regionálnu úroveň),
- vychádzať z integrovanej stratégie jeho rozvoja, tzv. Integrovanej územnej stratégie,
- založená na integrácii rôznorodých operácií v rámci investičných balíkov.

Komplementarita s vnútroštátnymi nástrojmi podpory

K napĺňaniu cieľov jednotlivých priorít SPR budú komplementárne prispievať aj zdroje z rôznych vnútroštátnych nástrojov. V súčasnosti existujúce vnútroštátne nástroje podpory majú obmedzenú platnosť, tzn. nie je možné potvrdiť, že budú využívané počas celého obdobia 2021 – 2027. Ide napr. o nasledovné komplementárne zdroje:

CP 3 – dotácie na podporu cyklo dopravy a cykloturistiky (zákon č. 151/2019 Z. z. o podpore **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie **rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky**, zákon č. 300/2008 Z. z. o organizácii a podpore športu, zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, ako aj zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja,

CP 4 – programy realizované Ústredím práce sociálnych vecí a rodiny alebo úradom práce (prístup k zamestnaniu), dotácia v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, dotácie a programy Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (dotácie na rozvoj, sociálna podpora žiakov, vedecké činnosti, **regionálne školstvo**), dotácia na podporu rozvoja **sociálnych služieb a v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately**, dotácia na obstaranie nájomných bytov, určených na sociálne bývanie, dotácia na podporu **rozvoja sociálnych služieb** a pod.,

CP 5 – zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu, Fond na podporu športu a **príspevky a dotácie na rozvoj športu** v zmysle Zákona o športe č. 440/2015 Z. z., program **Ministerstva kultúry SR „Obnovme si svoj dom“**, **Fond na podporu umenia**. Dotácie MIRRI SR v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

Komplementárnosť a synergie medzi fondmi, na ktoré sa vzťahuje Partnerská dohoda, AMIF, ISF, BMVI, a inými nástrojmi Únie

V rámci **Cieľa politiky 3** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti železničnej infraštruktúry (TEN-T, ako aj regionálne trate), synergie budú nastavené na úrovni projektov.

Horizont Európa v oblasti udržateľnej a inteligentnej mobility.

Nástroj na prepájanie Európy v oblasti financovania dopravnej infraštruktúry a v oblasti nízkoúhlíkovej mobility.

Ciele v oblasti modernizácie a výstavby infraštruktúry vnútrozemskej vodnej dopravy sa budú realizovať prostredníctvom tohto nástroja.

V rámci **Cieľa politiky 4** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Plán obnovy a odolnosti SR v oblasti zdravotnej starostlivosti (dlhodobá sociálno-zdravotná starostlivosť a starostlivosť o duševné zdravie) a zároveň v oblasti vzdelávania (inkluzívne vzdelávanie na všetkých stupňoch, zmena kurikula, dobudovanie školskej infraštruktúry).

Erasmus+ v oblasti investícií do vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane inklúzie a celoživotného vzdelávania.

EU4Health v oblasti zlepšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

Fond pre azyl, migráciu a **integráciu v oblasti zvyšovania sociálno-ekonomickej integrácie marginalizovaných skupín** a štátnych príslušníkov tretích krajín.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti predchádzania a boja proti drogovej kriminalite, ale aj predchádzania a boja proti radikalizácii.

V rámci **Cieľa politiky 5** sa predpokladá komplementarita s nástrojom, programom resp. fondom:

Horizont Európa v oblasti zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a návštevníkov miest a obcí, a to v oblastiach ochrany zdravia, života a majetku občanov a prevencie kriminality.

Kreatívna Európa v oblasti rozvoja kultúrneho dedičstva.

Erasmus+ v oblasti podpory rozvoja menej rozvinutých regiónov prostredníctvom vzdelávania a odbornej prípravy.

Fond pre vnútornú bezpečnosť v oblasti zabezpečenia bezpečnosti pre občanov

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.								
Opatrenie 1.1.2.	100	100	85	15	7	0	8	0	0
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných odvetví v obci.								
Opatrenie 1.2.1	2 650	1 723	1 292	431	431	0	0	928	0
Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.								
Opatrenie 1.3.1	500	325	244	81	81	0	0	175	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	605	605	514	91	42	0	48	0	0
Spolu	3 855,00	2 753	2 135	618	561	0	56	1 103	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	838,75	607	473	134	120	0	14	232	0
2026	838,75	607	473	134	120	0	14	232	0
2027	963,75	688	534	154	140	0	14	276	0
2028	963,75	688	534	154	140	0	14	276	0

2029	125,00	81	61	20	20	0	0	44	0
2030	125,00	81	61	20	20	0	0	44	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3855,00	2753	2135	618	561	0	56	1103	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Ciel' politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH

Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	855	855	727	128	60	0	68	0	0
Opatrenie 2.1.3	385	385	327	58	27	0	31	0	0
Opatrenie 2.1.4	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Opatrenie 2.1.5	395	395	336	59	28	0	32	0	0
Opatrenie 2.1.6	345	345	293	52	24	0	28	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.2.1	30	30	26	5	2	0	2	0	0
Spolu	2 065	2 065	1 755	310	145	0	165	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	331,25	331	282	50	23	0	27	0	0
2026	331,25	331	282	50	23	0	27	0	0
2027	417,50	418	355	63	29	0	33	0	0
2028	417,50	418	355	63	29	0	33	0	0
2029	185,00	185	157	28	13	0	15	0	0
2030	185,00	185	157	28	13	0	15	0	0
2031	98,75	99	84	15	7	0	8	0	0
2032	98,75	99	84	15	7	0	8	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2065,00	2065	1755	310	145	0	165	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Zdroje financovania EÚ

Operačný program Slovensko

Plán obnovy a odolnosti

Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility

Fond spravodlivej transformácie (FST)

Prioritné oblasti podpory z ENRAF:
podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov,
podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh
Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy
a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	400	400	340	60	28	0	32	0	0
Opatrenie 3.3	305	305	259	46	21	0	24	0	0
Opatrenie 3.4	710	710	604	107	50	0	57	0	0
Opatrenie 3.6	1 000	1 000	850	150	70	0	80	0	0
Spolu	2 415,00	2 415	2 053	362	169	0	193	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	277,50	278	236	42	19	0	22	0	0
2026	353,75	354	301	53	25	0	28	0	0
2027	603,75	604	513	91	42	0	48	0	0
2028	603,75	604	513	91	42	0	48	0	0
2029	326,25	326	277	49	23	0	26	0	0
2030	250,00	250	213	38	18	0	20	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2415,00	2415	2053	362	169	0	193	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb

2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	5	5	4	1	0	0	0	0	0
Opatrenie 4.4	2 030	2 030	1 726	305	142	0	162	0	0
Opatrenie 4.5	1 300	1 300	1 105	195	91	0	104	0	0
Opatrenie 4.6	1 410	1 410	1 199	212	99	0	113	0	0
Spolu	4 745.00	4 745	4 033	712	332	0	380	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	833,75	834	709	125	58	0	67	0	0
2026	833,75	834	709	125	58	0	67	0	0

2027	1186,25	1186	1008	178	83	0	95	0	0
2028	1186,25	1186	1008	178	83	0	95	0	0
2029	352,50	353	300	53	25	0	28	0	0
2030	352,50	353	300	53	25	0	28	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4745,00	4745	4033	712	332	0	380	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Ciel' politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb, Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží Zlepšenie kvality ovzdušia Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	2 320	2 320	1 972	348	162	0	186	0	0
Opatrenie 5.2.3	210	210	179	32	15	0	17	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	51	51	43	8	4	0	4	0	0

Opatrenie 5.4.2	265	265	225	40	19	0	21	0	0
Spolu	2 846,00	2 846	2 419	427	199	0	228	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2026	711,50	712	605	107	50	0	57	0	0
2027	711,50	712	605	107	50	0	57	0	0
2028	711,50	712	605	107	50	0	57	0	0
2029	711,50	712	605	107	50	0	57	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2846,00	2846	2419	427	199	0	228	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
2. Ekologickejšia nízkouhlíková Európa Fond spravodlivej transformácie (FST)	Podpora opatrení na zlepšovanie energetickej efektívnosti a zníženia emisií skleníkových plynov
	Podpora využívania energie z obnoviteľných zdrojov
	Rozvoj inteligentných energetických systémov, sietí a uskladnenia mimo TEN-e
	Podpora adaptácie na zmenu klímy, prevencie rizík a odolnosti voči katastrofám
	Zlepšenie kvality vôd a stavu v zásobovaní vodou a čistení odpadových vôd
	Prechod na obehové hospodárstvo s dôrazom na odpadové hospodárstvo
	Zlepšenie ochrany prírody, krajiny, biodiverzity a ekosystémových služieb,
	Zabezpečenie prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží
	Zlepšenie kvality ovzdušia
	Podpora udržateľnej multimodálnej mestskej mobility
	Prioritné oblasti podpory z ENRAF: podpora udržateľného rybárstva a ochrany vodných biologických zdrojov, podpora udržateľných akvakultúrnych činností, ako aj spracovania produktov rybolovu a akvakultúry a uvádzania týchto produktov na trh Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)					
Ciele	Oprávnené náklady	Verejné zdroje			Súkromné zdroje
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje	

	spolu	zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	355	355	302	53	25	0	28	0	0
Opatrenie 6.1.2	3 750	3 750	3 188	563	263	0	300	0	0
Cieľ 6.2	Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.								
Opatrenie 6.2.2	150	150	128	23	11	0	12	0	0
Spolu	4 255,00	4 255	3 617	638	298	0	340	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	1063,75	1064	904	160	74	0	85	0	0
2026	1063,75	1064	904	160	74	0	85	0	0
2027	1063,75	1064	904	160	74	0	85	0	0
2028	1063,75	1064	904	160	74	0	85	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4255,00	4255	3617	638	298	0	340	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
5. Európa bližšie k občanom	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
Fond spravodlivej transformácie (FST)	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	510	510	434	77	36	0	41	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	1 170	1 170	995	176	82	0	94	0	0
Spolu	1 680,00	1 680	1 428	252	118	0	134	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	292,50	293	249	44	20	0	23	0	0
2026	292,50	293	249	44	20	0	23	0	0
2027	292,50	293	249	44	20	0	23	0	0
2028	292,50	293	249	44	20	0	23	0	0
2029	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	127,50	128	108	19	9	0	10	0	0
2032	127,50	128	108	19	9	0	10	0	0
2033	127,50	128	108	19	9	0	10	0	0
2034	127,50	128	108	19	9	0	10	0	0
Spolu	1680,00	1680	1428	252	118	0	134	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií
	Modernizácia poskytovania verejných služieb
	Podpora budovania inteligentných regiónov a miest
	Podpora digitálnej pripojiteľnosti
	Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií
	Podpora malého a stredného podnikania
	Internacionalizácia malého a stredného podnikania
	Podpora sieťovania podnikateľských subjektov

	Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ
	Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh
	Digitálne a podnikateľské zručnosti
	Adaptabilný a prístupný trh práce
	Kvalitné inkluzívne vzdelanie
	Záruka pre mladých
	Aktívne začlenenie a dostupné služby
	Potravinová a materiálna deprivácia
	Sociálne inovácie a experimenty
	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov
	Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov
	Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas
	Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch
	Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
4. Sociálnejšia Európa	
5. Európa bližšie k občanom	
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	747	747	635	112	52	0	60	0	0
Opatrenie 8.1.2	520	520	442	78	36	0	42	0	0
Opatrenie 8.1.3	101	101	86	15	7	0	8	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	1 369,00	1 369	1 163	206	96	0	110	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2025	342,10	342	291	51	24	0	27	0	0
2026	342,10	342	291	51	24	0	27	0	0
2027	342,10	342	291	51	24	0	27	0	0
2028	342,10	342	291	51	24	0	27	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1369,00	1369	1163	206	96	0	110	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	50	50	43	8	4	0	4	0	0
Spolu	52,00	52	43	10	4	0	6	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	13,10	13	11	2	1	0	2	0	0
2026	13,10	13	11	2	1	0	2	0	0
2027	12,60	13	11	2	1	0	1	0	0
2028	12,60	13	11	2	1	0	1	0	0
2029	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2030	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	52,00	52	43	10	4	0	6	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	360	360	306	54	25	0	29	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	455	455	387	68	32	0	36	0	0
Spolu	815,00	815	693	122	57	0	65	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	113,75	114	97	17	8	0	9	0	0
2026	203,75	204	173	31	14	0	16	0	0
2027	203,75	204	173	31	14	0	16	0	0
2028	203,75	204	173	31	14	0	16	0	0
2029	90,00	90	77	14	6	0	7	0	0
2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	815,00	815	693	122	57	0	65	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevencia negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FTS)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	19	19	16	3	1	0	2	0	0
Opatrenie 11.1.2	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Spolu	20	20	17	3	1	0	2	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2025	4,75	5	4	1	0	0	0	0	0
2026	5,00	5	4	1	0	0	0	0	0
2027	5,00	5	4	1	0	0	0	0	0
2028	5,00	5	4	1	0	0	0	0	0
2029	0,25	0	0	0	0	0	0	0	0

2030	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2031	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2032	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2033	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2034	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	20,00	20	17	3	1	0	2	0	0

Zdroje financovania EÚ v 2021 - 2027

Operačný program Slovensko
Plán obnovy a odolnosti
Nórske fondy

...

Ciele PD SR

Cieľ politiky	Oblasť podpory
1. Inteligentnejšia Európa	Podpora opatrení na rozšírenie výskumných a inovačných kapacít a využívania pokročilých technológií Modernizácia poskytovania verejných služieb Podpora budovania inteligentných regiónov a miest Podpora digitálnej pripojiteľnosti Posilnenie rastu a konkurencieschopnosti najmä malých a stredných podnikov, vrátane produktívnych investícií Podpora malého a stredného podnikania Internacionalizácia malého a stredného podnikania Podpora sieťovania podnikateľských subjektov Rozvoj zručností pre inteligentnú špecializáciu, priemyselnú transformáciu a podnikanie – ľudské zdroje pre inovatívne Slovensko a EÚ Podpora kvality terciárneho vzdelávania orientovaného na pracovný trh Digitálne a podnikateľské zručnosti
4. Sociálnejšia Európa	Adaptabilný a prístupný trh práce Kvalitné inkluzívne vzdelanie Záruka pre mladých Aktívne začlenenie a dostupné služby Potravinová a materiálna deprivácia Sociálne inovácie a experimenty
5. Európa bližšie k občanom	Budovanie administratívnych a analyticko-strategických kapacít miestnych a regionálnych orgánov Prevenca negatívnych spoločenských javov a vytváranie bezpečného fyzického prostredia obcí, miest a regiónov Regionálna a miestna infraštruktúra pre pohybové aktivity a voľný čas Zlepšovanie manažmentu, služieb a infraštruktúry podporujúcich kultúrne dedičstvo, komunitný rozvoj a udržateľný cestovný ruch Umožniť regiónom a ľuďom riešiť sociálne, zamestnanecké, hospodárske a environmentálne vplyvy prechodu k cieľu Únie v oblasti klímy a klimaticky neutrálneho hospodárstva do roku 2050 na základe Parížskej dohody
Fond spravodlivej transformácie (FST)	

Zdroj: Oznámenie o strategickom dokumente, Partnerská dohoda 2021 - 2027, s.7 - 8, 2020.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,

- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Babiná je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Babiná bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... UOZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starostka obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda 2021 - 2027
2. Zmluva o fungovaní Európskej únie
3. Rámcový dohovor OSN o zmene klímy (1994)
4. Kjótsky protokol k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy (1997)
5. Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
6. Ciele politiky EÚ v programovom období 2021 – 2027
7. Národný program reforiem Slovenskej republiky (2018, 2019, 2020)
8. Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024
9. Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (2017)
10. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 – v znení KURS 2011 – zmeny a doplnky č. 1 KURS 2001
11. Národný infraštruktúrny plán Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030, (2017) 11
12. Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030)
13. Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (2016)
14. Akčný plán rozvoja elektromobility v Slovenskej republike (2019)
15. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020

16. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
17. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
18. RIÚS BBSK 2014-2020
19. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR BBSK),
20. Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
21. Národný program reforiem, máj 2012,
22. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
23. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
24. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
25. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
26. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
27. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
28. Koncepcia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
29. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
30. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
31. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
32. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
33. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
34. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
35. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
36. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
37. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
38. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
39. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
40. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
41. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja.
42. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
43. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
44. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
45. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
46. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
47. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
48. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Babiná.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKEJ VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný zborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠŇA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/>
28. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
29. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
30. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
31. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
32. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. <http://www.minerality.sk/>
36. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
37. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
38. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n . Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -

39. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 –
40. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
41. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
42. www.statistics.sk
43. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
44. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, L., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
45. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
46. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
47. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
48. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
49. Ružičková, H., Halada, L., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajiny ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
50. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
51. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
54. www.krasy-slovenska.sk
55. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk,
56. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
57. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
58. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
59. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
60. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
61. NSRR, 2011
62. <http://www.soprs.sk/>
63. naseobce.sk
64. Štatistický úrad, DataCubes,
65. Encyklopédia Slovenska, Veda 1983.,
66. Kraje a okresy Slovenska, Q111 1997.,
67. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na ŽP vrátane zdravia, 2008
68. <http://www.sodbtn.sk/>
69. www.agro poradenstvo.sk, 12.8.2021
70. <https://sk.wikipedia.org/>
71. <http://www.minerally.sk/>
72. <http://www.podnemapy.sk>
73. PHRSR,
74. <https://sk.wikipedia.org/wiki>
75. ÚPN, Babná
76. <https://www.meteoblue.com/sk>
77. <https://www.babina.sk/>

Zoznam skratiek

PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OcÚ	obecný úrad
OZ	obecné zastupiteľstvo
PD	partnerská dohoda
M	ÚSES - miestny územný systém ekologickej stability
PZI	priame zahraničné investície
RO	rozpočtové organizácie
KZ	kód zdroja

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Babiná
Programovacie obdobie 2025 - 2034
2025**

SCARBEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 Banská Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224